

Handläggare
Elin Olaisson
Peter SvenssonTill
Socialnämnden

Verksamhetsberättelse VB 2015 för Socialnämnden

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner verksamhetsberättelsen för 2015.
2. Socialnämnden överlämnar verksamhetsberättelsen till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden hemställer hos kommunstyrelsen om tillägg till budgeten på 6,7 mnkr för hälso- och sjukvårdsinsatser inom LSS
4. Socialnämnden begär hos kommunstyrelsen om ombudgetering av 9,0 mnkr.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Leif Fransson	Veronica Wolgast Karlberg	Alexandra Göransson
Administrativ chef	Avdelningschef	Avdelningschef

Socialnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Socialnämnden 2015	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	10
1. Ett Stockholm som håller samman	10
1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor	10
Barn i Stockholm har bra uppväxtvillkor.....	10
1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	14
Barn som far illa eller befinner sig i riskzon utvecklas gynnsamt	16
Stockholmarna erhåller en likvärdig och rättssäker socialtjänst med god kvalitet oavsett var i staden de bor	28
Vuxna lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar	33
1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar	47
Stockholmarna är trygga och säkra i staden.....	48
1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	50
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	50
2.1 Stockholm är klimatneutralt	51
Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö	51
2.2 Transporter i Stockholm är hållbara	52
2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten	52
2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil.....	53
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	53
3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm	53
Nämnden har en väl fungerande handläggning av ansökningar om serveringstillstånd	53
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	54
Arbetsföra stockholmarna inom socialtjänstens område arbetar och försörjer sig själva	56
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	59
Administrationen stödjer verksamheterna att uppnå fastställda mål.....	59
Nämndens verksamheter är kostnadseffektiva	60
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	61
4.1 Stockholm är fritt från diskriminering.....	62
Nämnden beaktar jämställdhetsperspektivet i alla verksamheter	62
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	63

Nämnden har goda arbetsförhållanden	64
Deltid till heltid	67
4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen	68
Nämnden beaktar mänskliga rättigheter och barnkonventionen i alla verksamheter.....	68
4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	69
Individer som utsatts för våld i nära relationer lever ett liv utan våld	70
4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	73
E-tjänster i socialtjänsten utgår från brukarnas behov	74
Stockholmare med funktionsnedsättning har tillgång till och kan på lika villkor delta i samhället	75
4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande	83
Vuxna och barn i nämndens verksamheter har möjlighet till inflytande och delaktighet	83
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	84
Nämnden beaktar social och ekologisk hållbarhet, tillgänglighet och kvalitet i sina upphandlingar.....	85
Uppföljning av ekonomi.....	86
Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget.....	86
Synpunkter och klagomål	91

Bilagor

Bilaga 1: Uppgifter begärda av stadsledningskontoret

Bilaga 2: Bokslut

Bilaga 3: Nyckeltal

Bilaga 4: Uppföljning av jämställdhets- och mångfaldsplan

Bilaga 5: Uppföljning av internkontrollplan

Sammanfattande analys

Socialnämnden har i huvudsak uppfyllt kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena. Det ekonomiska utfallet visar ett överskott mot budget på 9,9 mnkr efter avsättning till resultatfond, ombudgeteringar och tillägg.

Den ekonomiska utvecklingen under året präglas helt av den stora ökningen av antalet ensamkommande flyktingbarn, både så kallade ankomstbarn och barn som placeras i staden under asylprocessen. Nämnden räknar med att merparten av kostnaderna kommer att ersättas av Migrationsverket men har av försiktighetsskäl inte bokat upp alla intäkter i årets bokslut.

Nämnden har ett övergripande och samordnande ansvar för socialtjänsten i staden. Genom att utfärda riktlinjer och göra uppföljning av socialtjänstens insatser medverkar nämnden till att stadens medborgare behandlas på ett likartat sätt och får samma höga kvalitet och service oavsett var i staden de bor. Utbildningar och projektverksamhet bidrar till att vidareutveckla socialtjänsten så att alla stockholmare ska ha möjlighet att leva ett självständigt liv.

Med fokus på utveckling av kunskap och kompetens och med allt mer evidensbaserade metoder och arbetssätt arbetar nämnden med förebyggande och tidiga insatser för stockholmare och brukare. Arbeta med barnens rätt präglar socialtjänstens arbete och socialnämnden medverkar till jämlika uppväxtvillkor till barn i Stockholm.

Arbetet med att förbättra socialsekreterarnas och biståndshandläggares arbetsvillkor har pågått under året med bland annat personalstrategiska avdelningen på stadsledningskontoret och äldreförvaltningen.

Staden har under året börjat utföra kommunal hälso- och sjukvård i verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Nämnden har för detta ändamål anställt personal och har från den 1 oktober drivit verksamheten.

Det har varit god efterfrågan på platser på nämndens olika stöd- och behandlingsboenden under året och även en hög beläggningsgrad. Även nämndens övriga driftverksamheter har i huvudsak haft en god efterfrågan.

Genom förvaltningens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete sker kvalitetssäkring av nämndens egna verksamheter. Förvaltningen följer upp upphandlade verksamheter. Fokus i uppföljningen ligger på resultat för brukarna genom att tillhandahålla rätt insatser.

Den dominerande frågan under slutet av 2015 var att sörja för mottagande av ensamkommande barn och ungdomar till Stockholm. Antalet barn som sökte asyl i staden ökade markant under andra halvåret vilket innebar ett ökat antal placeringar av asylsökande barn i avvaktan på anvisning från Migrationsverket. Under årets sista tertial drev nämnden som mest cirka 1400 platser i så kallade ankomstboenden för ensamkommande barn och ungdomar. De flesta av dessa barn och ungdomar fick anvisning till andra kommuner runt om i landet.

Anvisningar till Stockholm, det vill säga de barn och unga som ska placeras i Stockholm, ökade också. Nämnden hade vid halvårsskiftet 2015 150 platser fördelat på 70 platser på asylboende och 80 platser på PUT-boende (PUT - permanent uppehållstillstånd) och hade vid årsskiftet 348 platser fördelat på 227 på asylboende och 121 på PUT-boende. Ytterligare platser behövs under 2016.

Under året intensifierades också planering av boenden för de ungdomar som beviljas permanent uppehållstillstånd.

Under årets sista månad minskade antalet ensamkommande barn och ungdomar som anlände till Stockholm och i takt med det avvecklades också största delen av de tillfälliga platserna i ankomstboenden. Nämnden hade vid årets slut 80 platser för korta, akuta placeringar i avvaktan på kommunplacering.

Förvaltningen uppfyllde Tak-över-huvudgarantin, TÖG. Allt fler klienter beviljas längre tids placering för att möjliggöra planering för mer varaktiga insatser. Under året stängdes Västerorts stödboende, liksom flera vandrarhem och enklare hotell som staden använt för tillfälliga placeringar. Förvaltningen har arbetat aktivt tillsammans med nämnder och bolag för att identifiera fastigheter/lokaler för nya verksamheter.

Socialjouren har arbetat med och noga följt utvecklingen för de EU-medborgare som befinner sig i utsatta situationer i staden och fört en kontinuerlig dialog med stadens juridiska avdelning rörande rättsläget. Under året har 201 personer i behov av akut stöd uppmärksammats av Socialjouren. I stort sett samtliga har tagit emot stöd och har haft kännedom och kunskap om vart de kan vända sig för fortsatt stöd. Kommunstyrelsen beslutade i januari att ge socialnämnden i uppdrag att utöka antalet vinternattsplatser och att till skapa sommarnattsplatser för utsatta EU-medborgare.

Stockholms stad har enligt överenskommelse med Länsstyrelsen uppdrag att organisera mottagande och bosättning för nyanlända invandrare. Totalt under året har 128 personer matchats mot lägenheter. Enligt kommunfullmäktiges budget för 2015 har socialnämnden det övergripande uppdraget i staden att ansvara för att de nyanlända ges boende samt praktiskt stöd, samhällsinformation och det initiala ekonomiska biståndet. Stockholms stad socialjour har ansvarat för mottagandet av nyanlända. Förvaltningen förberedde under hösten för att starta en ny enhet som ska ha uppdraget att organisera mottagandet av nyanlända från och med årsskiftet. Enheten har också ansvaret för ankomstboenden för ensamkommande barn och ungdomar.

Förvaltningen har under året flyttat sitt huvudkontor till Farsta.

Socialnämnden 2015

Socialnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Nämnden har haft 12 sammanträden under 2015. Antalet ärenden som behandlades var 195 (108 under 2014).

De kategorier ärenden som behandlats är exempelvis remissvar på statliga utredningar och departementspromemorior, remissvar på motioner från stadens politiker, svar på skrivelser som lämnats av nämndens politiker till förvaltningen för beredning, yttrande över revisionsrapporter, förslag till riktlinjer och policy för stadens socialtjänst, ärenden om verksamheten inom nämndens eget ansvarsområde, ärenden om uppföljning av verksamhet och budget.

Ordförande

Ewa Larsson (MP), t.o.m. 2015-09-07

Åsa Lindhagen (MP) fr.o.m. 2015-09-07

Vice ordförande

Andrea Ström (M)

Ledamöter

Rana Carlstedt (S)

Mia Sundelin (S)

Daniel Harc (S), fr.o.m. 2015-09-07

Mårten Löfberg (S), t.o.m. 2015-09-07

Dan Guillou (MP)

Alexandra Mattsson Åkerström (V)

Anna Rantala Bonnier (Fi)

Johan Brege (M)

Christina Elffors Sjödin (M)

Ole-Jörgen Persson (M)

Frida Johansson Metso (L)

Isabel Smedberg Palmqvist (L)

Ersättare

Amne Ali (S), fr.o.m. 2015-03-30

Claes Muschkin (S)

Lotten Hammar (S)

Manne Bergnehr (S)

Eva Gustavson (S), t.o.m. 2015-03-30

Stephan Gullberg (MP), fr.o.m. 2015-03-30

Ylva Wahlström (MP)

Derya Uzel (MP), t.o.m. 2015-03-09

Jackie Nylander (V)

Eva Solberg (M)

Börje Häggman (M)

Birgitta Margareta Thulin (M)

Inga-Lill Persson (L)

Stina Bengtsson (C)

Sofia Modigh (KD)

Socialnämndens utskott och råd för funktionshinderfrågor 2015

Nämndens utskott under 2015 har varit tillståndsutskottet, individutskottet och organisations- och föreningsutskottet.

Tillståndsutskottet

Socialnämndens tillståndsutskott har haft i uppdrag att besluta om serveringstillstånd för alkoholdrycker enligt bestämmelserna i alkohollagen och stadens alkoholpolitiska program. Utskottet beslutar också om erinran, varning eller återkallande av serveringstillstånd, i de fall alkohollagens bestämmelser inte uppfylls av tillståndshavaren. Under 2015 har utskottet haft 11 sammanträden och beslutat i 216 ärenden rörande alkohollagen (224 ärenden behandlades 2014).

Ordförande

Ylva Wahlström (MP)

Vice ordförande

Christina Elffors Sjödin (M)

Ledamöter

Mårten Löfberg (S) t.o.m. 2015-08-27

Claes Muschkin (S) fr.o.m. 2015-08-27

Jackie Nylander (V)

Ole-Jörgen Persson (M)

Ersättare

Derya Uzel (MP) t.o.m. 2015-04-14

Stephan Gullberg (MP) fr.o.m. 2015-04-14

Lotten Hammar (S) fr.o.m. 2015-04-14

Inga-Lill Persson (L)

Individutskottet

Socialnämndens individutskott behandlar och beslutar i individärenden enligt lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall – LVM, och lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga – LVU.

Utskottet har år 2015 haft 25 sammanträden (26 sammanträden under 2014). Utskottet har under året fattat beslut om fem ansökningar om tvångsvård enligt 11 § LVM till förvaltningsrätten i Stockholm (8 ansökningar under 2014) och godkänt 54 ansökningar om jourhem för nämndens egen del (72 ansökningar godkändes under 2014). Minskningen kan förklaras med färre sökande. Till utskottet anmälades ordförandebeslut gällande 10 omedelbara omhändertaganden enligt 13 § LVM (6 omedelbara omhändertaganden under 2014), 35 omedelbara omhändertaganden enligt 6 § LVU avseende ensamkommande flyktingbarn (inga ordförandebeslut fattades under 2014), 11 lex Sarah-utredningar (18 utredningar under 2014), tjänstemannabeslut enligt nämndens delegering till tjänstemän vid Enheten för hemlösa, Socialjouren, Enheten för bedömning/ förmedling och Boutredningsenheten, samt domar och beslut från förvaltningsrätten i Stockholm, kammarrätten i Stockholm och Högsta förvaltningsdomstolen. Enhetscheferna för Enheten för hemlösa och Socialjouren har regelbundet deltagit i individutskottets sammanträden för att informera om sina respektive verksamheter.

Ordförande

Dan Guillo (MP)

Vice ordförande

Johan Brege (M)

Ledamöter

Mia Sundelin (S)

Anna Rantala Bonnier (Fi)

Frida Johansson Metso (L)

Ersättare

Alexandra Mattson Åkerström (V)

Ylva Wahlström (MP)

Stina Bengtsson (C)

Organisations- och föreningsutskottet

Socialnämndens organisations- och föreningsutskott behandlar och beslutar i ärenden gällande bidrag till ideella föreningar som bedriver verksamheter inom socialtjänstens område, där detta inte ankommer på stadsdelsnämnd eller äldre- och funktionshinderutskott. Utskottet ska utveckla och fördjupa samverkan med frivilligsektorn.

Under 2015 har utskottet haft fem sammanträden. Under året har utskottet behandlat 127 ansökningar varav 124 beviljats till en summa av 102 785 742 kronor.

All bidragsgivning hanteras enligt ”Riktlinjer för bidrag till ideella föreningar” med undantag för de så kallade intressepolitiska medlen som socialnämnden tar beslut om genom verksamhetsplanen. Bidrag till verksamheter enbart för EU-medborgare samt tredjelandsmedborgare omfattas inte av riktlinjerna och dessa hanteras av den ordinarie beredningen med beslut i socialnämnden. Inte heller medel till Stiftelsen Hotellhem i Stockholm hanteras av utskottet och ingår inte i ovan redovisade summa.

Ordförande

Ewa Larsson (MP) t.o.m. 2015-09-22

Åsa Lindhagen (MP) fr.o.m. 2015-09-22

Vice ordförande

Eva Solberg (M)

Ledamöter

Rana Carlstedt (S)

Jackie Nylander (V)

Isabel Smedberg Palmqvist (L)

Ersättare

Derya Uzel (MP) t.o.m. 2015-04-14

Stephan Gullberg (MP) fr.o.m. 2015-04-14

Claes Muschkin (S)

Sofia Modigh (KD)

Socialnämnden, Äldre- och funktionshinderutskottets gemensamma funktionshinderråd 2015

I enlighet med kommunstyrelsens beslut har socialnämnden, äldre- och funktionshinderutskottet under 2015 haft ett gemensamt funktionshinderråd vars uppgift har varit att fungera som rådgivande organ för att bereda personer med funktionsnedsättning i Stockholm medinflytande och insyn. Funktionshinderrådet består av sju ledamöter som utses av socialnämnden, äldre- och funktionshinderutskottet respektive äldre- och funktionshinderutskottet på förslag av handikapporganisationerna. Rådet har under året haft 11 sammanträden.

Ordförande

Nils Duwähl

DHR (De Handikappades Riksförbund)

Vice ordförande

Eva Fuchs

HSO/RFHL Stockholm (Riksförbundet f
Rättigheter, Friheter, Hälsa, Likabehandling)*Ledamöter*

Lena Huss

HSO/ÅSS (Riksförbundet Svenska
Ångestsyndromsällskapet)

Håkan Jarmar

HSO/RSMH (Riksförbundet för Social och
Mental Hälsa)

Kerstin Järneberg, fr.o.m. 2015-09-17

HSO/Reumatikerföreningen Stockholm

Gunnar Sandström

SRF (Synskadades riksförbund)

Irene Åhlund

HSO/FUB Stockholm (Föreningen för barn och
unga med utvecklingsstörning)

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att ge stöd till stadsdelsförvaltningarnas arbete med förebyggande och tidiga insatser för stockholmare och brukare, till exempel genom pilotprojekt skola socialtjänst (PPSS), samt med egen verksamhet med samma inriktning. Insatserna syftar till att bidra till att människor ska stärkas i möjligheterna att leva ett självständigt liv och främja jämlika förutsättningar för stockholmarna oavsett bakgrund. Barn som är i kontakt med stadens och nämndens verksamheter får de rättigheter som barnkonventionen kräver. Allt fler ensamkommande asylsökande barn kommer till Stockholm och nämnden arbetar med att tillgodose barnens behov av tryggt boende genom egna boenden, jourhem och familjehem.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Arbete med barnens rätt präglar socialtjänstens arbete. Nämnden skapar förutsättningar för att barn får bra uppväxtvillkor genom att erbjuda föräldrautbildning och svarar bland annat för olika insatser inom familjevård och adoption. Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att även ansvara för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn från det att de kommer till staden till dess att de av Migrationsverket anvisas och flyttar till kommun. Nämnden bedömer att målen i huvudsak uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska se över riktlinjerna för ekonomiskt bistånd för att kunna möta grundläggande behov hos papperslösa barn utifrån exempelvis Malmö stads erfarenheter.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys En översyn av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd har genomförts utifrån uppdragen i budget. Ett förslag till nya riktlinjer kommer presenteras för nämnden under 2016.			

Nämndmål:

Barn i Stockholm har bra uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Socialnämnden medverkar till jämlika uppväxtvillkor till barn i Stockholm.

Stadsövergripande arbete

Familjerätt

En arbetsgrupp med representanter från socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna har påbörjat ett arbete med att ta fram en gemensam utredningsmall för vårdnad, boende och umgänge. Syftet är att garantera likställighet och rättsäkerhet och skapa en gemensam grund. Tanken är också att utredningsmallen ska skapa en tydlig och överskådlig utredning och samtidigt underlätta för nyanställda.

En utredning rörande surrogatföräldraskap och riktlinjer kring detta har inletts under året. På temat samverkan familjerätt och umgängesstöd genomfördes under våren en inspirationsdag. Det övergripande ämnet var barnperspektiv. En användarhandledning för Sociala system rörande familjerätt har tagits fram och skickats ut till berörda verksamheter.

Följande utbildningar har genomförts under året:

Typ av utbildning – antal dagar	Målgrupp	Antal deltagare
Anknytningsföreläsning 1 dag	Familjerätt	40
Pilotutbildning i Intervju om anknytningsstil - IAS 4 dagar	Familjevård, familjerätt	26
Inspirationsdag om familjerätt, 1 dag	Familjerätten Stockholms stad, domstolar samt chefer barn- och ungdom.	90

Nämndens verksamhet

Ensamkommande barn och ungdomar

Ankomst

Från och med 2015 har socialjouren ansvar för mottagandet av ensamkommande barn i ankomstfasen, det vill säga från att de ankommer till staden till dess att de av Migrationsverket anvisas och flyttar till en annan kommun. Socialjouren tar också emot anvisningar gällande barn som anvisas till Stockholm från Migrationsverket och säkerställer att aktuell stadsdelsförvaltning tar över ansvaret.

Den dominerande frågan under slutet av 2015 var att sörja för mottagande av ensamkommande barn och ungdomar till Stockholm. Under året ankom 5 377 barn till Stockholm som ansökte om asyl hos Migrationsverket. Detta kan jämföras med 530 barn 2014 och 390 barn 2013. Majoriteten av barnen och ungdomarna har kommit från Afghanistan och drygt 92 procent är pojkar.

Tillströmningen av asylsökande barn och ungdomar medförde att Socialjouren öppnade ytterligare en filial, Socialjour 2, under kvällar och helger. Detta dels för att underlätta en snabbare handläggning för de ensamkommande barnen och ungdomarna, dels för att säkra övriga insatser på jourtid. Med kort varsel öppnade och bemannade nämnden, efter önskemål från och samråd med Migrationsverket, flera tillfälliga ankomstboenden och kunde som mest tillhandahålla cirka 1400 platser i avvaktan att barnen och ungdomarna fick anvisning till

andra kommuner runt om i landet. Under årets sista månad minskade antalet ensamkommande barn och ungdomar som anlände till Stockholm och i takt med det avvecklades också den största delen av de tillfälliga platserna i ankomstboenden. Även Socialjour 2 avvecklades i slutet av året. Nämnden hade vid årets slut 80 platser för korta placeringar i avvaktan på kommunplacering.

Asyl

Antalet anvisningar av ensamkommande barn och ungdomar till Stockholm ökade också, från planerade 332 för året till drygt 2 143. Nämnden hade vid årets slut 348 platser fördelat på 227 platser på asylboende och 121 platser på PUT-boende (PUT - permanent uppehållstillstånd). Utbyggnad av både asyl- och PUT-boenden har haft hög prioritet.

Under hösten har asylboendena fått ta emot ankomstbarn då behov uppstått. Uppföljning visar att verksamheten har klarat att behålla den goda kvaliteten och tryggheten för ungdomarna trots ökad beläggning. Resultaten har förbättrats, särskilt när det gäller flickor vad avser skolgång, meningsfull fritid, hälsa, samhällsorientering med mera. Boendetiden är avgörande för ungdomarnas kunskap om migrationsprocessen och samhällets resurser.

Analys visar att flickor behöver mer stöd för att sköta sin skolgång än pojkar. Anledningarna till detta kan vara flera men tidigare erfarenheter tillsammans med aktuell forskning visar att flickorna ibland inte törs lämna hemmet, särskilt i början av boendetiden. Det är dessutom svårare att motivera flickorna som kommer från länder där flickors skolgång anses mindre viktig eller inte är tillåten. Positivt är att boendenas egen skolförberedande verksamhet ökar flickornas deltagande i skolan.

PUT

Enheten för ensamkommande har fyra boenden för ungdomar i åldrarna 14-20 år som fått PUT, permanent uppehållstillstånd. Den höga beläggningen har varit stabil under året och efterfrågan på platser är högre än det antal som kan erbjudas. Under hösten öppnades det senaste boendet med 41 platser och arbetet med att planera för ytterligare PUT-boenden har intensifierats.

Enheten för ensamkommande/PUT fortsätter att visa goda resultat. Det framgångsrika arbetet med materialet ”Ung delaktighet” har fortsatt i syfte att göra ungdomarna mer delaktiga i sin vardag, få stöd i att kunna formulera sina önskemål och krav och ett sätt att öva på hur en demokratisk process går till och vad den innebär. Årets uppföljning visar att arbetet med att ge samhällsinformation behöver utvecklas. Ju lägre kunskapsnivå i svenska språket, desto svårare har ungdomarna att tillgodogöra sig informationen. Av de ungdomar som har varit inskrivna 12-18 månader klarar 69 procent kunskapstesten, av de som varit inskrivna 18-24 månader klarar 78 procent kunskapstestet och av de som varit inskrivna mer än två år klarar 89 procent testet.

Verksamheten har samarbetat med privata arbetsgivare/företagare för att kunna ge ungdomarna möjlighet att praktisera en eller flera gånger. Arbetslivserfarenheterna ökar möjligheterna till arbete. Uppföljningsresultaten visar att det varit en framgångsfaktor för att hjälpa pojkarna och flickorna få arbete/extra arbete som bidrar till de inkomster/försörjning som behövs för att både klara sig själva och få en egen bostad.

Det är fortsatt svårt för ungdomar att få egen lägenhet vid utflytt. I Stockholm är konkurrensen om bostäder stor men enheten når årsmålet, att 20 procent ska flytta till eget

boende. Under året har 21 ungdomar flyttat vidare till andra boenden. Tre pojkar och en flicka flyttade till egen lägenhet, övriga ungdomar förenades med sin familj eller flyttade till träningslägenhet.

Jourhem, familjehem och adoptioner

Under 2015 har *Resursteam* barn och unga haft uppdraget att, utöver ordinarie jourhemsverksamhet, erbjuda asylsökande ungdomar platser i familjer. Enheten har haft en ökad efterfrågan på jourhem till ensamkommande ungdomar. Det har funnits ett mycket stort intresse från familjer och enskilda som vill ta emot barn och ungdomar i sitt hem. *Resursteam* ordnar vanligen fem informationsmöten för intresserade per år. Under hösten har ettusen intresserade personer fått inbjudan till sammanlagt tio informationsmöten, dit ungefär femhundra kom. Under senare delen av året ökade beläggningen och 25 nya hem rekryterades. Även familjehem med pågående uppdrag åt Stockholm har kunnat ta emot ensamkommande barn.

Enheten fortsätter arbetet med att förkorta rekryteringsprocessen av jourhem. För att tiden från det att en familj eller en enskild hör av sig till att de kan ta emot ett barn ska kunna kortas ner utan att göra avkall på kvaliteten i utredning och förberedelse har enheten under hösten prövat med att utreda familjen samtidigt som de genomgår den förberedande utbildningen, något som fallit väl ut.

Duvnäs Föräldrastöd erbjuder stöd till föräldrar främst i form av samspelsbehandling. Verksamheten arbetar på uppdrag från familjerna och behandlingen är individuellt anpassad. Under året har 92 familjer varit aktuella varav 15 var familjehem och 64 var adoptivfamiljer. 13 familjer har fått insatsen som bistånd från stadsdelsförvaltning. Telefonrådgivningen har ökat och under året har 85 adoptivfamiljer fått stöd och råd. Effekten av behandlingen följs upp genom att föräldrarna, i början och slutet av behandlingen skattar sina uppdrag/problemformuleringar. Om uppdragen skattas lägre på skalan betyder det att föräldrarna upplever att problemen minskat. Under perioden har samtliga som besvarat formuläret skattat lägre än när de skrevs in.

PLUS, inom Framtid Stockholm, utbildar gruppleddare som arbetar med föräldrastödsgrupper på stadsdelarna. Efterfrågan på stödgrupperna är fortsatt stort och under året har 1 012 föräldrar har under året deltagit i en föräldragrupp, 796 föräldrar i ABC och 216 i Komet. Ca 200 föräldrar stod i kö vid årets slut, för att delta i någon stödgrupp.

Projektet Tryggare Barn riktar sig till föräldrar där en orosanmälan gjorts om våld mot barn. Projektet avslutades under året och sedan starten 2013 har 68 behandlare från stadsdelarna utbildats och föräldrar till 120 barn har fått programmet som insats inom socialtjänsten. Det är en stor efterfrågan från stadsdelarna att få delta i Tryggare barn programmet, som fortsätter under 2016. *PLUS* utbildar också så kallade MST-team (multisystemisk terapi). Två team finns i Stockholm och under året har verksamheten utrett förutsättningarna för att kunna erbjuda MST till samtliga stadsdelar. *Stockholmsteam* har under året haft 59 ungdomar/familjer i behandling. Av dessa fullföljde 77 procent behandlingen vilket är något lägre än det svenska genomsnittet. 83 procent av ungdomarna bodde hemma efter avslutad behandling.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ungdomar som har boende vid utflyttning (Enheten för ensamkommande/PUT).	20 %		20 %		VB 2015
Analys Resultatet avser de ungdomar som flyttar till egen lägenhet vid utflytt.					
 Andel ungdomar som har en strukturerad vardag (Enheten för ensamkommande, Asyl/PUT).	87 %		80 %		VB 2015

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

 Uppfylls helt

Nämnden bedömer att målen i huvudsak uppnås. Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att ansvara för stadsövergripande frågor inom individ- och familjeomsorgen så att stockholmare får likvärdiga insatser. På beställning av framför allt stadsdelsnämnderna tillhandahåller nämnden vårdutbud för barn, ungdomar och familjer samt vårdutbud och stödboende för vuxna personer med missbruksproblematik. Nämnden svarar också för övergripande drogprevention, rådgivning samt stöd- och jourinsatser till stockholmarna. Nämnden kompletterar stadsdelsnämndernas uppsökande arbete riktat till såväl ungdomar som vuxna.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol		55 %		-	2015
Analys Stockholmsenkäten genomförs vartannat år, nästa gång 2016.					
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika		89 %		-	2015
Analys Stockholmsenkäten genomförs vartannat år, nästa gång 2016.					
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak		84 %		-	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys Stockholmsenkäten genomförs vartannat år, nästa gång 2016.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden göra en översyn av ersättningssystemet/modellen inom socialpsykiatri.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Slutrapport levereras under januari 2016.			
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med sociala insatsgrupper för målgruppen 20-29 år ska organiseras och hur det långsiktigt ska finansieras.	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Analys Planering pågår. Utredning om hur arbetet med sociala insatsgrupper ska organiseras beräknas vara klar under våren 2016.			
  Socialnämnden ska i samarbete med Arbetsförmedlingen och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på åtgärder för att säkerställa att nyanlända ges lika rätt och tillgång till sociala insatser som andra.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Socialjouren har haft uppdraget att, tillsammans med Arbetsförmedlingen och stadsdelsnämnderna, vara en del i stadens mottagande av nyanlända från anläggningsboende och kvotflyktingar. Utifrån avtalet med länsstyrelsen var målet att ta emot 134 personer och med de lägenheter som är matchade och klara (från SHIS) nådde staden ett mottagande av 128 personer under 2015.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att starta fler familjecentraler, med fokus på ytterstaden.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och servicenämnden utreda införandet av ett 020-nummer till mottagningsgrupper, jobbtorg och socialjouren.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska informera stadsdelsnämnderna och övriga berörda nämnden om den nya organiseringen av mottagandet av ensamkommande flyktingbarn.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska komplettera stadens hemlöshetsprogram med mätbara delmål och principen att inga barn ska vråkas.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska ta fram en strategi om stadens arbete med fattiga EU-medborgare som lever i en utsatt livssituation i Stockholm.	2015-01-01	2015-06-30	
  Socialnämnden ska ta fram förslag på hur Skolfam kan implementeras i ordinarie verksamhet samt spridas så att	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
fler barn får ta del av insatserna.			
  Socialnämnden ska undersöka hur statliga Trestadspengar kan tas tillvara för utbildningsprogram för fältassistenter och fritidsledare.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska utforma och genomföra bas- och specialistutbildningsinsatser inom verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning	2014-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Barn som far illa eller befinner sig i riskzon utvecklas gynnsamt

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Socialtjänsten arbetar för att barn och ungdomar får insatser som bygger på en evidensbaserad praktik. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Barn och unga som far illa/befinner sig i riskzon får stöd och skydd i den akuta situationen.

Nämndens utbud av insatser överensstämmer med efterfrågan.

Stadsövergripande arbete

Sociala insatsgrupper

Samtliga sex stadsdelsförvaltningar som ansökt om medel för sociala insatsgrupper (SIG) unga vuxna 20-29 år har inkommit med rapporter enligt plan. Fem av sex förvaltningar har kommit igång med arbetet och redovisar att arbetet i stort sett fortlöper enligt plan.

Majoriteten av aktuella förvaltningar redovisar även att projektet stimulerar till utvecklat och intensifierat samarbete med externa aktörer såsom polis, arbetsförmedling, jobbtorg och föreningsliv. En förvaltning har beslutat att avbryta pågående arbete då man bedömer att målgruppen inte finns inom stadsdelsområdet. Behoven hos dem som vill ha en förändring handlar där främst om kvalificerad missbruksbehandling och psykiatri.

Under året har socialförvaltningen fördelat 9,3 miljoner till stadsdelsförvaltningarna för arbetet med SIG. Flera av de aktuella förvaltningarna har under hösten inkommit med ansökningar om ytterligare medel i syfte att bland annat stärka de personella resurserna och ytterligare förstärka det omfattande samverkansarbete som projektet kräver. I december redovisade stadsdelsförvaltningarna att cirka 100 personer har varit delaktiga i projektet. Vanligtvis har två medarbetare per stadsdelsförvaltning i uppgift att arbeta med målgruppen. Under hösten arrangerades en regional konferens i syfte att sprida aktuell forskning och stimulera de lokala SIG-arbetsgrupperna till erfarenhetsutbyte.

Pilotprojekt skola socialtjänst

Pilotprojektet skola socialtjänst (PPSS) initierades 2013 i samverkan med utbildningsförvaltningen. Målsättningen för projektet är att elever som har hög skolfrånvaro och låg måluppfyllelse i huvudsak i årkurser 7 till 9 förbättrar sina skolresultat. Under 2015 har 10,2 miljoner fördelats till aktuella stadsdelförvaltningar. Under året har 16 skolor och åtta stadsdelförvaltningar deltagit i projektet. Totalt under projektet har cirka 200 elever fått stöd inom ramen för pilotprojektet. Utöver de som fått direkt stöd har också uppskattningsvis lika många barn tillunnat få indirekt stöd genom att skola och socialtjänst haft en högre och gemensam närvaro i skolans miljöer.

De deltagande stadsdelförvaltningarna och skolorna har under 2015 vidareutvecklat sitt samarbete genom multikompetenta team i skolorna. Innebörden av multikompetenta team skiljer sig åt, men i de flesta skolorna består teamen av 2-3 personer med representanter från socialtjänst och skolkuratorer. Ett fokusområde har varit att förstärka samarbetet mellan olika professioner. Skola och socialtjänst har genom detta arbete skapat gemensamma mål för att arbeta med tidiga insatser.

Enligt kvalitativa data som samlats in via intervjuer tycks arbetet ha inneburit ett förstärkt och förtydligat barnperspektiv. I allmänhet tycks de som arbetar inom projektet också uppleva förbättrade möjligheter att samverka över professionsgränserna och med barnen.

Genom de djupintervjuer och enkäter som samlats in under projektets gång har barnens röst om vad som varit positivt synliggjorts. Barn har bland annat beskrivit betydelsen av att:

- få närmre relationer och mer tid med vuxna i skolmiljön
- Ha vuxna i skolan som visar omtänksamhet, förmåga att lyssna, ge råd, uttrycka förståelse, vara engagerade och ärliga.
- att föräldrar involverats i deras skolkontext via regelbunden information om positiva händelser, men också att de direkt får veta om barnen varit frånvarande från skolan.

Kontaktperson/Kontaktfamilj

Socialförvaltningen har fått i uppdrag av socialnämnden att prova att utveckla insatsen kontaktperson/kontaktfamilj (KP/KF). Projektet KP/KF har som mål att undersöka om en specificerad insats av en utbildad kontaktperson med uppdrag att stödja barn och unga när det gäller att läsa och räkna kan få en långsiktig positiv påverkan på barn i åldrarna 8-16 år. De barn som deltagit i projektet har presterat svagt i skolan men har inte haft någon komplex social problematik eller haft någon form av funktionsnedsättning. Projektet har efter en lång uppstartsfas kommit igång och omfattar stöd med läsning och räkning två tillfällen i veckan à 20 minuter per ämne och tillfälle. Från och med januari 2015 har 20 barn fått skolstöd med en kontaktpersonsinsats. 10 av dessa barn har fått sitt stöd inom ramen för PPSS under vårterminen 2015, där samma modell har använts.

Unga som har sex mot ersättning

Uppdraget att stärka stadens arbete mot barn- och ungdomsprostitution samt

självskadebeteende har genomförts enligt plan. Årets satsningar har haft fokus på erfarenhetsutbyte och fördjupning. En rad olika fördjupningsdagar har genomförts för socialtjänstens medarbetare men även skolkuratorer och fritidspersonal. Två uppdragsutbildningar om 7,5 högskolepoäng har avropats; ”Barn och ungdomar med allvarliga sexuella beteendeproblem” vid Ersta Sköndals Högskola och ”Barn, unga och sexuella övergrepp” vid Karolinska institutet. Sammanlagt har närmare 40 medarbetare inom socialtjänsten kunnat ta del av satsningen. Två studieresor har genomförts i syfte att fördjupa kompetensen och möjliggöra erfarenhetsutbyte. Mikamottagningen besökte under hösten verksamheter i Dublin. Fokus vid resan låg på behandling och stöd. Medarbetare från ungdomsjouren och Barnahus genomförde en studieresa till Berlin. Fokus för resan var tidig upptäckt och samverkan kring prostitution och sexuell utsatthet.

Två utvecklingsarbeten har beviljats medel. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning arbetar förebyggande i årskurs 7 med att diskutera normer och könsroller inom projekt *Respekt och självrespekt (ROS)*. Mikamottagningen och deras barnmorskor utvecklar sitt arbete genom att informera om verksamheten och väcka diskussion om sexuell utsatthet vid skolor och ungdomsmottagningar inom Södermalms stadsdelsförvaltning.

Stödgrupper för barn och unga

I samband med den utredning om förutsättningarna för att starta fler familjecentraler som genomförts under året, undersöktes även tillgången på stödgrupper för barn och unga med föräldrar med missbruksproblematik eller psykisk ohälsa. Vid kontakt med sju stadsdelsförvaltningar i ytterstadsområdet framkommer att tre av dessa erbjuder stödgrupper. Ingen av de tillfrågade stadsdelsförvaltningarna har stödgrupper för båda målgrupperna. Det beskrivs att stödgruppsverksamhet kräver omfattande resurser för rekrytering både av samordning och motivationsarbete, vilket bidrar till långa väntetider. Allt fler stadsdelsförvaltningar erbjuder stödgrupper i externa aktörers regi, vilket flera representanter anser vara en bra lösning.

Det finns flera externa aktörer att tillgå i staden. Ersta vändpunkten har grupper för barn till föräldrar med missbruk i flera åldersgrupper. Maskrosbarn och Trygga barn är två organisationer som vänder sig till barn med föräldrar med missbruk eller psykisk ohälsa. De ger stöd till barn och unga i en rad olika former såsom helgläger, läxhjälp, chatt, kuratorkontakt, jourtelefon, Skype-stödkontakt, pyssel, högtidsfirande och fredagsmys. Tillgängligheten är hög och utbudet är utformat tillsammans med barn och unga.

Barn och unga med psykisk ohälsa

Arbetet med att förbättra kvaliteten vid insatser för barn och unga med psykisk ohälsa enligt beslutad PRIO-plan (plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa 2012-2016) har fortsatt under perioden. Användandet av en samordnad individuell plan (SIP) vid insatser från flera huvudmän, har uppmuntrats. Uppföljning av 2014 års utbildningssatsningar till stadens alla lokala BUS- samverkansgrupper (BUS - barn i behov av särskilt stöd) har genomförts i samarbete med hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Socialförvaltningen har under året rekviderat 12,5 mnkr i form av PRIO-medel till barn och unga som betalades ut i juli månad till stadsdelsförvaltningarna enligt stadens

fördelningsnyckel. Redovisningen av PRIO-medel kommer att ske i början av 2016. Under året har förvaltningen genomfört en utbildningssatsning för handläggare i god mötesteknik i syfte att öka kvaliteten och samverkan vid SIP-möten på stadsdelsförvaltningarna.

Under året har förvaltningen samverkat bland annat med länets övriga kommuner via KSL, med landets kommuner via SKL samt med Migrationsverket och Länsstyrelsen kring målgruppen. Vidare har förvaltningen bland annat via chefsnätverk bistått stadsdelsförvaltningarna med stöd i arbetet.

Familjehemsvård

Arbetet med att barn och ungdomar som placeras i familjehem ska ha bra uppväxtvillkor och likvärdigt stöd från stadsdelsförvaltningarna har fortgått under 2015. Skolfam, skolsatsning i familjehemsvård, är en del i det arbetet. Tendenserna är att barn når kunskapsmålen och blir synliggjorda genom samverkansarbetet inom Skolfam. Extra satsningar på läsning och matematik har gjorts under året och samverkan med forskare har inletts. Skolfam Stockholm anordnade under året Skolfams nationella konferens och 10-års jubileum på temat "Barnet i Skolfam". Skolfam har även medverkat vid regionala och nationella Skolfamträffar, nationell styrgrupp och har utöver detta ett kunskapsutbyte med Skolfam Malmö. Projektet Skolfam har överförts till Resursteamerna och fortsätter i ordinär drift från och med 2016.

För att säkerställa att barn som placeras får en god omsorg, en trygg och säker vård och att familjehemmen får ett likvärdigt stöd från stadsdelarnas familjehemsvård har satsningen på specialistutbildningen för familjehemsinspektörer "Att handleda familjehem" fortsatt.

Ur ett barnperspektiv är det viktigt att stödet till placerade barns föräldrar förbättras. Förvaltningen har deltagit i och följt projektet "Det tredelade föräldraskapet" och särskilt den individuella stödverksamheten "Stella" inom projektet, som vänder sig till föräldrar med placerade barn från samtliga stadsdelsförvaltningar.

En pilotutbildning i "Intervju om anknytningsstil – IAS", riktad till handläggare som utreder blivande familjehems- och adoptivföräldrar, har genomförts. IAS är en vetenskaplig intervju som bland annat mäter anknytning hos vuxna och förmågan att vidmakthålla stödjande relationer.

Förvaltningen har genomfört projektet "Bokpaket till familjehemsplacerade barn", vilket har omfattat 31 barn i årskurs 2-4 som under sex månader fått bokpaket hemskickade till sitt familjehem. Utvärdering gjord av forskare vid Stockholms universitet visade att barnen under det halvår projektet pågick i genomsnitt utvecklade sin läsförmåga motsvarande vad som normalt skulle ha tagit ett år att uppnå.

ANDT (alkohol, narkotika, doping, tobak)

I samverkan med en rad andra aktörer har mässan "Mot samma mål", med temat droger och anhöriga genomförts. En uppstartsdag samt sex stycken nätverksmöten för stadens preventionssamordnarnätverk har genomförts. Nätverket har genomfört kampanjer mot langning med målgrupp unga vuxna och föräldrar. Stora delar av kampanjarbetet har baserats på Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN):s kampanj "hejdåalkoholskador", där förvaltningen också medverkat i CAN:s arbetsgrupp. Kampanjen

har delats drygt 2 miljoner gånger på Facebook och följs upp i studier. Förvaltningen skapade en digital plattform för kampanjarbetet i staden: <http://www.stockholm.se/stoppalangningen>

Nyhetsbrevet Preventionsnytt som når 300 yrkesverksamma har producerats och distribuerats i fyra nummer. På efterfrågan har även nytryck av informationsfoldern om spice spridits och publicerats på kampanjsidan www.stockholm.se/nejtillcannabis

I samverkan med landstinget och Länsstyrelsen i Stockholms Län har fyra fortbildningsdagar för preventionssamordnare i länet arrangerats. En person har år 2015 fungerat som Länssamordnare för CAN.

Trestad2

Projektet Trestad2, med syfte att utveckla cannabispreventionen, har fortsatt att drivas under förlängningsåret 2015.

I Stockholm har arbetet bedrivits i fem olika delprojekt:

I delprojektet MUMIN, där socialsekreterare från Maria Ungdom arbetar tillsammans med polis för att snabbt erbjuda stöd och behandling, har en uppföljande studie färdigställts.

I delprojektet EFFEKT 4-6 har resultat från en uppföljande studie spridits. EFFEKT 4-6 är ett skolbaserat tobaksförebyggande program. Två medarbetare i staden har utbildats till instruktörer i programmet. Dialog med Malmö- och Göteborgs stad, kring behov av ytterligare uppföljningsstudie pågår.

I delprojektet EDPOS har implementeringsarbetet av kvalitetsstandarderna (modell för att kvalitetssäkra preventionsprojekt) slutförts. Länssamordnare har utbildats.

Folkhälsomyndigheten har publicerat en snabbguide av standarderna.

I delprojektet Ungdom i storstad har mobiliserings- och utbildningsinsatserna fortsatt. Tio lokala utvecklingsprojekt i stadsdelsförvaltningarna har startats. Två av dessa som har utvecklat nya metoder för skolbaserad drogprevention, följs sedan hösten 2015 av forskare.

Omdömena för de utbildningar som arrangerats har varit goda. Vid den skraddarsydd fortsättningsutbildningen på temat cannabis för skolsköterskor uppgav 93 procent att de fått fördjupade kunskaper och 100 procent att dessa var relevanta för deras yrkesroll. Vid en halvdags kunskapsbooster om cannabis och ungdomar uppgav 70 procent att de fick fördjupade kunskaper och 87 procent att dessa var relevanta för deras yrkesroll. I en skraddarsydd fortsättningsutbildning för fritidspersonal kring fritidens främjande, förebyggande och föränderliga roll uppgav 81 procent att de fick fördjupade kunskaper inom ämnet.

Tillsyn av försäljning av tobak och folköl

Under året har kontrollköp genomförts i flera stadsdelsförvaltningar och förvaltningen har skapat en organisation för detta. Initialt bekostar förvaltningen kontrollköpen. Målet är att en kommande sammanställning av kontrollköpen ska skapa en god helhetsbild av hur stor andel som säljer tobak och folköl utan att kontrollera ålder.

Typ av utbildning - antal dagar	Målgrupp	Antal deltagare
Anknytningsföreläsning 1 dag	Familjevård	100
Regional konferens om sociala insatsgrupper	Deltagare från SIG-arbetsgrupper	140
Att handleda familjehem 12,5 dagar	Familjevård	26
Nationell Skolfamkonferens 2 dagar	Skolfampersonal, familjevård, myndigheter, politiker	240
Föreläsning om resultat av projekt "Bokpaket till familjehemsplacerade barn" 1 dag	Familjevård, kulturrådet, bokförlag, bibliotikarier, landstinget, Stiftelsen Allmänna Barnhuset	40
God möteskultur vid SIP-möten	Socialsekreterare och biståndshandläggare	295
Fortbildningsdagar ANDT 4 dagar	Preventionssamordnare i länet	75
Spridningskonferens Trestad2, 1 dag	Deltagare i Trestad2 från hela landet	224
Kunskapsboost om cannabis och ungdomar, halv dag	Yrkesverksamma i staden som arbetar nära ungdomar	100
Fortsättningsutbildning kring fritidens främjande, förebyggande och föränderliga roll	Fritidspersonal	80

Nämndens verksamhet

Jourinsatser

Akuta insatser ges på jourtid till barn och ungdomar som far illa. Till följd av exceptionellt många fattade beslut om placering under årets fyra sista månader, av i huvudsak det stora antalet ensamkommande barn och ungdomar, har Socialjouren inte hunnit följa upp alla beslut med de mätmetoder socialjouren vanligen använder. Under året har alla barn och ungdomar, inklusive asylsökande barn och ungdomar, trots periodvis mycket högt tryck ändå kunnat placeras under trygga förhållanden.

Tydliga risk- och skyddsbedömningar ska beskriva barnets aktuella situation och önskemål. Andelen ärenden som innehåller en tydlig risk- och skyddsbedömning av barn som upplevt våld ligger på 59 procent och når inte upp till årsmålet, 100 procent. Arbetet med att förbättra risk- och skyddsbedömningar kommer att intensifieras under 2016.

Under året har Socialjouren fattat 64 beslut (53 pojkar, 11 flickor) om omedelbart omhändertagande enligt LVU 6 § (LVU - lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga) och 24 beslut (17 pojkar, sju flickor) om omplacering enligt LVU 11 §. Detta kan jämföras med 33 beslut enligt LVU 6 § och 23 beslut enligt LVU 11 § under 2014. Anledningen till ökningen jämfört med 2014 är antalet ensamkommande barn och ungdomar som avvikit från sina kommunplaceringar och vistats i Stockholm. Av det totala antalet beslut har 25 rört asylsökande ensamkommande barn och ungdomar och för majoriteten av dessa, 21 barn/ungdomar, gjorde socialjouren 14 ansökningar enligt LVU 6 § september och sju i oktober. Två av dessa ansökningar fastställdes av förvaltningsrätten. Fem ärenden

överklagades till kammarrätten av socialnämnden. Samtliga ärenden avslogs av Kammarrätten och i samråd med juridiska avdelningen beslutas att inte gå vidare till nästa instans.

Barnahus

Barnahus Stockholm klarar de uppsatta målen för året. Verksamheten utvecklar och utvärderar löpande den verksamhet som bedrivs och rutiner och metoder förfinas löpande. En av de största utmaningarna i hela Barnahus verksamhet var inledningsvis den långa tiden mellan polisanmälan och polisens förhör med barn. Ett flertal åtgärder har vidtagits under året och medarbetare från polisen och socialtjänsten har arbetat i team i syfte att korta utredningstiden. Barnahus klarar genomströmningstiderna för ärenden och det finns inte några väntetider mellan polisanmälan och polisförhör.

Antalet samråd, som är en viktig indikator, har ökat kontinuerligt och Barnahus har genomfört knappt 200 under året. Barnahus arbetar aktivt med att lyfta barnets bästa i allt arbete som görs på Barnahus, framför allt genom det multidisciplinära arbetssätt som kännetecknar verksamheten. Fler pojkar än flickor har varit aktuella, både i samråd och i konsultationsärenden.

Enheten bedriver ett framgångsrikt och uppskattat arbete för att främja samverkan med lokal socialtjänst. Exempelvis är biträdande chefer från stadsdelsförvaltningarna med i den interna samverkansgruppen på Barnahus och socialsekreterare från stadsdelsförvaltningarna har möjlighet att arbeta två dagar på Barnahus. Detta har slagit mycket väl ut och totalt har tio socialsekreterare från stadsdelar auskulterat i Barnahus Stockholm under året.

Enheten har under året haft fem familjer i KIBB behandling (kognitiv behandling vid barnmisshandel). Behandlingen är en viktig del av verksamheten och bygger på att familjerna får behandling vid 16 tillfällen, med en veckas intervall. Barn och föräldrar träffas både var för sig och tillsammans. Då behandlingsmodellen är resurskrävande, med två socialsekreterare som arbetar med varje familj, har Barnahus inom sin budget inte kunnat tillgodose alla förfrågningar de fått. Behandlingen är kostnadsfri både för föräldrar och stadsdelar.

Utredning och föräldrastöd

Enheten för behandling, stöd och skydd tillhandahåller insatserna utredning, akutplacering av ensamma barn samt föräldrastöd. *Eurenii Minne akut utredning och föräldrastöd* flyttade under året till större och gemensamma lokaler. Flera och större lägenheter om två rum och kök samt balkong har medfört en positiv förändring för inskrivna familjer. Under senare delen av året skedde en klar minskning på efterfrågan av föräldrastöd, något som analyseras och en kartläggning av stadsdelarnas behov av föräldrastödsplatser kommer att göras. Under året har 53 familjer varit akutplacerade, en minskning jämfört med åren innan (62 familjer år 2013, 56 familjer år 2014). Antalet akut placerade ensamma barn, som placeras utan sin vårdnadshavare, har däremot ökat till 57 under året (24 barn år 2013 och 2014). Av dessa var 47 pojkar, en kraftig ökning jämfört med tidigare år. Förklaringen är att ankomstbarnen ökade kraftigt i antal under andra halvåret. Den totala beläggningen på verksamheten har varit drygt 82 procent, med stora skillnader över året.

Skyddat boende för unga

Enheten för behandling, stöd och skydd tillhandahåller skyddat boende och öppenvård för unga kvinnor och män i åldern 16-25 år utsatta för hedersrelaterat våld. Det skyddade boendet *Kruton* har åtta platser för unga kvinnor med möjlighet till inskrivning dygnet runt. Våldsutsatta unga män kan erbjudas skyddat boende i en fristående skyddslägenhet. Skyddslägenheterna har haft hög efterfrågan och ofta varit använda för placering i första hand pojkar och hbtq-ungdomar.

Under året har 41 unga kvinnor varit inskrivna på *Kruton* skyddat boende, en ökning jämfört med förra året. Från att ha haft en relativt låg beläggning årets första fem månader (i genomsnitt 61 procent) ökade beläggningen under sommaren. I oktober hade *Kruton* 100 procent beläggning och de senaste månaderna cirka 90 procents beläggning. Stadsdelsförvaltningarna svarar för 68 procent av beläggningen. De flesta av *Krutons* boende har uppgett att de har fått stöd och hjälp från *Kruton* under boendetiden.

Kruton tillhandahåller även stöd och skydd i öppenvårdsform som enskild insats eller som eftervård till dem som varit placerade i skyddat boende. Den positiva utvecklingen för öppenvårdsmottagningen fortsätter och hittills under året har totalt 12 ungdomar, varav fyra pojkar, fått insatsen. Trenden som verksamheten observerade under våren, att en större del av de inskrivna ungdomarna har varit i Sverige relativt kort tid, har hållit i sig.

Resurscentrum för hedersrelaterat våld

Origo, resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, tar emot unga kvinnor och män för samtal. Vidare erbjuder medarbetarna föreläsningar och är i övrigt en plattform dit yrkesverksamma, från myndigheter och ideella organisationer som arbetar med målgruppen, kan vända sig. *Origo* har utvärderats av utomstående konsult och resultatet visade att efterfrågan på *Origos* tjänster var stort. Både ungdomar och samarbetspartners uppskattar stöd och hjälp från verksamheten. En virtuell samlingsplats, *Origo Book*, öppnades under året och förväntas öka tillgängligheten till stöd och råd både för ungdomar och yrkesverksamma. Under perioden har femåriga avtal med samtliga deltagande kommuner skrivits och *Origo* fortsätter i en permanent form från och med 2016.

Öppenvårdsinsatser för barn och unga

Framtid Stockholm arbetar med öppenvårdsinsatser för barn och unga. Enheten erbjuder ett för alla stadsdelsförvaltningar likvärdigt och transparent utbud av sociala stöd- och behandlingsinsatser och är lätt att nå för ungdomar, föräldrar och samarbetsparter. Enheten når sina uppsatta mål.

Utredning och behandling

MiniMaria som erbjuder utredning och behandling har under 2015 träffat 486 ungdomar för informerande samtal (111 flickor och 375 pojkar). Av dessa 486 skrevs 359 in (284 pojkar och 75 flickor) vilket innebär en bedömning eller insats via *MiniMaria*. Antalet inskrivningar

har minskat jämfört med 2014.

Pojkar utgör fortsatt cirka 80 procent av de aktualiserade ungdomarna. För 88 procent av de inskrivna ungdomarna (flickor 93 procent, pojkar 87 procent) är cannabis huvuddrog vilket är en ökning jämfört med 2014 (81 procent). Även om ungdomarna uppger att cannabis är huvuddrog är alkoholkonsumtionen ofta hög. MiniMaria arbetar enligt behandlingsmodellen 'Familjesamtal kring alkohol' i syfte att inte tappa fokus på ett riskbruk av alkohol parallellt med cannabismissbruket. Medelåldern för nya ungdomar fortsätter att sjunka. För pojkar är medelåldern vid nyaktualisering 16,3 år och flickor 15,9 år. Andelen ungdomar som är 18 år och över har minskat markant. Främsta initiativtagare till kontakt när det gäller flickor och unga kvinnor är sjukvården medan socialtjänsten står för initiativ till kontakt då det gäller pojkar och unga män.

Statistik	2015		2014	
	flickor	pojkar	flickor	pojkar
Medelålder	16 år	16,3 år	16,1 år	16,4 år
Primärdrog cannabis	88%	88%	79%	86%
Primärdrog alkohol	8%	10%	16%	9%
Riskkonsumtion av alk (audit-c)	23%	33%	43%	26%
Kontakta med socialtjänst	63%	54%	57%	62%
Kontakt med BUP	47%	21%	28%	16%
Besvärliga uppväxtvillkor	18%	31%	27%	39%
Dömd för brott	18%	31%	27%	39%

För att öka tillgängligheten för ungdomar och deras familjer har verksamheten provat att finnas på plats i Kista på en nyöppnad verksamhet i samverkan med landstinget (Järva Unga). Utvärdering sker under 2016 för att se om detta kan vara ett sätt att öka tillgängligheten och ge mer likvärdigt stöd/behandling för de som har långt avstånd till lokalen.

MiniMaria använder sig av kortfattade självskattningsskalor där ungdomar kan ge feedback på upplevd förändring. Skattning har gjorts i 83 procent av alla kontakter med ungdomar och deras familjer. Av flickorna uppger 73 procent att de tycker att de uppnått en klart positiv förändring efter kontakt med MiniMaria, och bland pojkarna är andelen 83 procent (ett gott resultat = 64-74 procent av ungdomarna ska ha nått en positiv förändring/nått målet vid avslutad kontakt.).

Antalet samtal till telefonrådgivningen har varit väsentligt högre än jämfört med föregående år. Största andelen av dessa samtal handlar om kortfattad information och service till ungdomar, föräldrar och socialsekreterare.

Uppsökande arbete riktat till ungdomar

Ungdomsjouren arbetar utifrån det övergripande målet att tidigt upptäcka ungdomar som är

utsatta eller riskerar att etablera sig i olämpliga miljöer framför allt i city. Verksamhetens arbete har under hösten varit fokuserat på flyktningmottagandet vid och omkring Stockholms Centralstation. Under september-november fanns Ungdomsjouren på plats dygnet runt, vid samtliga ankommande tåg med ensamkommande barn och unga ombord. Ungdomsjouren genomförde transport av närmare 4 000 barn och ungdomar, i huvudsak till Socialjouren för handläggning och beslut om placering. Inledningsvis förstärktes Ungdomsjouren med personal från hela enheten Framtid Stockholm. Arbetet har varit utmanande, i en tidvis rörig miljö, men genomförts mycket väl. Ungdomsjouren minskade sin bemanning vid Centralstationen i slutet av året.

Polisens omorganisation har påverkat flera av Framtid Stockholms polisnära verksamheter i stor utsträckning, i huvudsak Prostitutionsuppsökarna och MUMIN (Maria Ungdom Motiverande Interventioner). Det tidigare samarbetet med Klarapolisen i Citykärnan har förändrats under året med minskad kontinuitet som följd. Samverkansforumet "Forum Plattan" har fortgått och ska fortsätta. Ungdomsjourens prostitutionsuppsökare har under året träffat 130 personer i prostitution. Samtliga erbjuds kontakt med Mikamottagningen och under året har 20 tackat ja till kontakt. Kontakt har också tagits med manliga köpare av sexuella tjänster. Av totalt 64 personer har 45 tackat ja till kontakt med KAST (Köpare Av Sexuella Tjänster).

I september startade teamet för ensamkommande flyktningbarn, EKB-teamet, inom Ungdomsjouren med fokus på att uppmärksamma ensamkommande barn som vistas i innerstadens riskmiljöer samt vid behov aktualisera barnen på respektive stadsdel eller kommun. Det kan också röra sig om ensamkommande barn från länder utanför EU som befinner sig i Sverige utan att ha sökt asyl. Arbetet sker främst vid Sergels Torg, Centralstationen och Björns Trädgård vid Medborgarplatsen. Samverkan har visat sig vara mycket viktig i de ofta komplicerade ärendena. Samverkansparter har hittills varit främst Migrationsverket, Socialjouren Stockholm, Enheten för sociala frågor - prostitution och människohandel - vid Länsstyrelsen samt Barnrättsbyrån. Från september har teamet aktivt arbetat med 50 uppdrag och specifika insatser, som kontakt med stadsdelar, medverkan vid förhör, kontakt med sjuk- och tandvård och kontakt med Migrationsverket.

Socialtjänst hos Polis erbjuder likvärdig service samt stöd till barn, ungdomar och föräldrar inom de tre polisområdena i Stockholms Stad. Socialsekreterarna är samlokaliserade med polisen i syfte att i ett tidigt skede upptäcka barn och unga i riskzon. Huvuduppgifterna i denna funktion är stöd till brottsutsatta, medling vid brott samt närvara vid polisförhör med ungdomar under 18 år där inte lokal socialtjänst har möjlighet att närvara. Socialtjänst hos Polis fungerar till stor del som viktig länk mellan polis och lokal socialtjänst. Verksamheten har totalt under året deltagit på 495 förhör med ungdomar under 18 år (281 förhör år 2014). Det har resulterat i 397 anmälningar till lokal socialtjänst.

Antalet ärenden som kommer in till medlingsverksamheten från polis fortsätter att minska, 122 ärenden inkom under 2015 (145 ärenden år 2014, 162 ärenden år 2013, 205 ärenden år 2012). Enligt polisen nekar ungdomar till brott i betydligt större utsträckning än tidigare, vilket medför att frågan om medling inte blir aktuell. När det gäller brottsofferstöd har det skett en ökning i antal stödsamtal under den senare delen av året, även om den totala siffran är lägre än föregående år. Vid årets slut fanns 82 aktuella stödärenden vid de tre polisområdena.

Ungdomar som haft kontakt med Socialtjänst hos Polis under årets första period uppger att de

upplever kontakten som positiv och meningsfull. Nästan 90 procent av ungdomarna har skattat sin livssituation som förbättrad efter avslutad stödkontakt. Något färre, 84 procent av de ungdomar som har varit i kontakt med medlingsverksamheten, upplever minskade negativa konsekvenser av brottet efter kontakten.

Stockholms ungdomstjänst har under året arbetat med 230 ungdomar som dömts till ungdomstjänst varav 192 pojkar. Under året aktualiserades 146 nya ärenden, en ökning med 27 procent jämfört med 2014. Skälet till ökningen antas bero på att polis och åklagare kommit ikapp efter polisens omorganisation. Totalt genomförde 93 procent av ungdomarna sin ungdomstjänst. Ungdomar, socialsekreterare, vårdnadshavare och arbetsgivare är i stort sett nöjda med insatsen

Särskilt kvalificerad kontaktperson (SKKP) har under 2015 arbetat med 77 (nio flickor, 68 pojkar) varav 59 nya ärenden aktualiserades under året och 90 procent av ungdomarna har deltagit i något påverkansprogram. Under året har totalt 43 ärenden avslutats varav 30 ungdomar genomförde programmet. Skälen till att ungdomar inte fullföljer rapporteras till stadsdelen är vanligtvis missbruk som kräver mer insatser än vad verksamheten kan erbjuda och/eller kriminalitet.

Stödboende

Sedan 2010 har andelen ankomstbarn på Giovannis ökat stadigt varje år för att förra året uppgå till 85 procent. Behovet av platser har varit stort och Giovannis har en stor del av året varit överbelagt, med tolv istället för ordinarie tio platser. Den absoluta majoriteten, 91 procent, av placerade ungdomar är pojkar. Under 2015 skrevs totalt 213 pojkar och flickor ut från Giovannis vilket är en minskning med 29 procent jämfört med förra året. Färre ungdomar har skrivits ut då vistelsetiden förlängts, från 10 dagar i genomsnitt 2014 till årets 18 dagar. Skälet till detta är att det tar längre tid att få anvisning. Totalt 87 procent av ungdomarna på Giovannis uppges att de känt sig delaktiga i sin planering.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
■ Andel barn och ungdomar som bedöms ha skyddsbehov som kunnat placeras under trygga förhållanden (Stockholms stad socialjour).			100 %		VB 2015
Analys På grund av exceptionellt många fattade beslut om placering går det ej att mäta denna indikator med de mätmetoder socialjouren använder idag.					
● Andel barn och ungdomar som får sina behov tillgodosedda i jour- eller familjehemmet (Resursteamens barn och ungdom).	85 %		85 %		VB 2015

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel barn/ungdomar under 18 år som vid avslutade kontakt inte har en problematisk alkoholkonsumtion (Framtid Stockholm).	65 %	89 %	80 %		VB 2015
Analys Dessa resultat överensstämmer alkoholkonsumtionen i stort hos målgruppen (generell population, CAN). En majoritet av ungdomarna som får behandling uppger cannabis som huvuddrog, men många av ungdomarna har också en problematisk alkoholkonsumtion. En satsning på att motivera ungdomar och i viss mån ungdomarnas föräldrar till att fortsätta behandling med fokus på även alkoholbruket/missbruket fortsätter. Djupare analys kring ungdomar som uppfyller kriterierna för riskkonsumtion av alkohol kommer att göras under 2016. 141 pojkar och 31 flickor ingår i underlaget, varav 65 % av pojkarna och 61 % av flickorna uppger att de inte har problem med alkohol vid avslut.						
	Andel FIA-deltagare som anger att de blivit mer förberedda inför adoption (Resursteamens barn och ungdom).	97 %		90 %		VB 2015
	Andel föräldrar som anser att insatsen i hög grad haft betydelse för dem (Duvnäs föräldrastöd).	81 %		75 %		VB 2015
	Andel kunder med minderåriga/hemmavarande barn som i hög grad anser att insatsen haft betydelse ur barnens perspektiv (Familjerådgivningen).	86 %		75 %		VB 2015
	Andel samrådsmöten i de ärenden som uppfyller samrådsriterierna (Barnahus).	100 %		50 %		VB 2015
	Andel ungdomar som fått brottsofferstöd ska känna sig tryggare efter stödkontakt (Framtid Stockholm).	88 %		80 %		VB 2015
	Andel ungdomar som inte har problem med narkotika efter avslutad kontakt.	89 %		90 %		VB 2015
Analys Målet är i stort sett uppfyllt och resultatet har förbättrats sedan halvårsskiftet.						

Nämndmål:

Stockholmarna erhåller en likvärdig och rättssäker socialtjänst med god kvalitet oavsett var i staden de bor

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Socialtjänsten arbetar utifrån en evidensbaserad praktik samt stadens styrdokument så att stockholmarna får likvärdigt stöd och likvärdiga insatser. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Handläggarna arbetar utifrån lagstiftning och styrdokument så att stockholmarna får likvärdiga insatser.

Stadsövergripande arbete

Organisation

En översyn av avdelningen för stadsövergripande sociala frågor har gjorts, och utifrån ambitionen att bättre tillvarata avdelningens och stadens samlade kompetens, förbättra analys- och uppföljningsarbetet, utveckla kommunikationen och förbättra samarbetet har en omorganisation genomförts. Avdelningen har nu två enheter som baseras på kompetens och verksamhetsområden; Barn och ungdomsenheten och Vuxenenheten, en stab och en kvalitets- och uppföljningsgrupp. Organisations- och föreningsstödet har flyttats till administrativa avdelningen.

Inspektion och uppföljning

Socialtjänstensinspektörerna har under 2015 genomfört granskning av missbruksvården vid tre stadsdelsförvaltningar. I granskningarna framkommer att helhetssyn, den enskildes delaktighet och tillgång till evidensbaserade insatser i hög grad präglar verksamheterna. Utvecklingsområdena rör framför allt förhandsbedömningar av anmälningar, handläggningen av anmälningar enligt Lagen om vård av missbrukare (LVM) och barnperspektivet. Under året har även uppföljning av dessa granskningar skett, i vilken det framkommit att enheterna påbörjat ett utvecklingsarbete framför allt vad gäller handläggningstider, rutiner för förhandsbedömningar och LVM-handläggningen.

Under 2015 har vidare en omfattande uppföljning av granskningarna 2012-2014 i den sociala barn- och ungdomsvården skett vid nio stadsdelsförvaltningar. Uppföljningen visar att granskningarna legat till grund för ett omfattande utvecklingsarbete, där framför allt arbetet med förhandsbedömningar och barns delaktighet har förbättrats.

Funktionshindersinspektörerna har genomfört granskning på temat *trygg och säker* med fokus på uppföljning av insatsen bostad med särskild service vid tre stadsdelsförvaltningar. Granskningen var den tredje på samma tema, sammantaget har 670 ärenden granskats i åtta stadsdelsnämnder, vilket utgör hälften av stadens ärenden med aktuell insats.

Granskningsresultatet visar på:

- Utvecklingsarbete pågår kring bemötande, vilket höjer kvaliteten.
- Handläggningen behöver förbättras, framförallt dokumentationen, för ökad rättssäkerhet. Användning av DUR behöver systematiseras för maximal effekt och ökad likställighet för brukare i staden.
- De tre stadsdelarna uppmärksammar brukarnas kommunikationssätt och behov av hjälpmedel.
- Den enskildes delaktighet vid uppföljningsmöten, liksom dokumentation av detta, bör bli mer framträdande.

Även en granskning på temat *helhetssyn och tillgänglighet* med fokus på personer med komplexa behov har genomförts.

Granskningsresultatet visar på:

- Lättillgänglig information är ett medel för att nå maximal delaktighet hos brukare med komplexa behov, där Hägersten – Liljeholmen kan ses som ett gott exempel då de använder sig av *klarspråk*.
- De berörda stadsdelarna har olika strategier för att rekrytera och behålla medarbetare, vilket är värdefullt i arbetet med en hållbar socialtjänst. Antal handläggargrupper påverkar såväl kontinuitet som hur den interna samverkan fungerar.
- I alla vuxenärenden där barn berörs måste barnperspektivet beaktas, detta antydde i en av stadsdelarna men saknades helt i den andra..
- Samsyn och sammanhållna insatser krävs kring personer med komplex problematik och ett nära samarbete mellan kommun och landsting för upprättandet av olika planer är nödvändigt.

Granskningarna och uppföljningarna har redovisats i rapporter till socialnämnden.

FoU - arbete

Under året har socialnämnden fördelat 2,7 mnkr till lokala utvecklingsprojekt och drygt 400 000 kr till studiebesök.

Processtöd för projekt som beviljats lokala utvecklingsmedel har startat under året. Syftet är att de lokala projektledarna ska få stöd i sitt utvecklingsarbete och ges möjlighet till erfarenhetsutbyte med andra. Fyra nya och sex pågående lokala utvecklingsprojekt har erhållit processtöd. Behovet av forskarstöd och processtöd hos projektledarna har under året blivit tydligt.

En spridningskonferens genomfördes under hösten för verksamhetsområdet missbruk utifrån de projekt som finansierats av socialförvaltningen. Drygt 100 medarbetare från stadens socialtjänst deltog.

Under året har en uppföljning av socialtjänstakademin genomförts i syfte att få en bild av hur ledamöterna uppfattar sitt deltagande. En förändring av arbetet med forskarna kommer att initieras nästa år för att bättre tillvarata idéer, råd om metoder och tillvägagångssätt vid planering av nya projekt.

Socialförvaltningens kunskapsbank med forsknings- och utvecklingsprojekt lanserades i

början av 2015. Det finns 110 projekt med ca 200 rapporter inlagda. Det fortsatta utvecklingsarbetet kommer ske i samarbete med FoU-rådet.

Utredning och handläggning

DUR-materialet (dokumentation, utvärdering/utredning och resultat) för att utreda och följa upp insatser till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning har anpassats ytterligare. Terminologin har blivit mer enhetlig, och nya utredningsmallar enligt DUR infördes i Paraplysystemet november 2015.

Äldreförvaltningen och socialförvaltningen har tagit fram underlag för ställningstagande till om staden i likhet med de flesta andra kommuner i landet bör införa Socialstyrelsens modell för handläggning, behovsbedömning och dokumentation enligt WHO:s klassifikationssystem ”Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa” (ICF).

Modellen benämns Äldres behov i centrum (ÄBIC) och förvaltningen har även deltagit i Socialstyrelsens arbete med att anpassa den till vuxna personer med funktionsnedsättning. Målet är en övergripande modell för hela socialtjänstområdet för vuxna, ”Individens behov i centrum” (IBIC), som även inbegriper att på sikt kunna inhämta nationell statistik.

Äldreförvaltningen och socialförvaltningen har under hösten beviljats medel från Digital förnyelse för att genomföra en fördjupad förstudie. Ett införande av IBIC kommer att innebära mycket omfattande förändringar av stadens dokumentationssystem. För barn finns idag ”Barns behov i centrum” (BBIC) som så småningom även ska avse barn med funktionsnedsättning.

Verksamhetsstöd

De flesta privata utförare med LOV-avtal inom verksamhetsområde funktionsnedsättning har nu anslutit sig till ParaSoL, stadens verksamhetssystem för utförardokumentation, för att upprätta genomförandeplaner i systemet.

Socialpsykiatri

Under 2015 har en ny version av DUR för socialpsykiatri tagits fram. Ett flertal stadsdelsförvaltningar deltog aktivt i arbetet med revideringen. Implementering av förändringarna har skett genom besök på varje stadsdelsförvaltning samt Enheten för hemlösa. Målet med revideringen var bland annat att få ett bättre flöde i materialet, att minska administration för handläggarna och att uppdatera materialet till förändringar som skett i omvärlden och i målgruppen.

Under 2015 har en handbok om att skriva genomförandeplaner och att följa upp insatser tagits fram i samarbete med utförare i två stadsdelsförvaltningar. Materialet har spridits till socialpsykiatrins kommunala utförare under 2015.

Barn och unga

Två utbildningsomgångar har genomförts kring riktlinjer för handläggning och dokumentation i barn och ungdomsärenden för nyanställda socialsekreterare inom myndighetsutövning.

Utbildningar kring Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd kring handläggning och dokumentation (SOSFS 2014:5) som trädde i kraft i 1 januari 2015 genomfördes i början av året.

Under året har en rad utbildningar, föreläsningar och utbildningsträffar ägt rum i syfte att samordna och bidra till att socialtjänstens socialsekreterare och chefer har en gemensam kunskapsgrund och samsyn kring bland annat Barns Behov i Centrum, BBIC. Ca 775 medarbetare inom socialtjänsten har tagit del av tillfällena. Vid uppföljning av utbildningarna anger mellan 77 till 85 procent av deltagarna betyget 4 eller 5, av 5 möjliga. Föreläsningar om anmälningsskyldighet och socialtjänstens arbete har genomförts för personal inom landstinget och Domstolsverket vid flera tillfällen.

Det har även producerats en utbildningsfilm för handläggare om barnsamtal inom socialtjänsten och ytterligare filmer är planerade som rör utredande barn- och ungdomssamtal i socialtjänsten. Filmerna kommer finnas tillgängliga för alla på www.stockholm.se.

En revidering av stödmaterial för samverkan mellan förskola/skola och socialtjänst har genomförts, där förtydliganden har gjorts bland annat rörande barn i skyddat boende samt nyanlända barns och ungdomars skolgång.

Förvaltningen har under hösten 2015 deltagit i arbetet med att revidera länets gemensamma policy för att förebygga och behandla missbruk och beroende. Fokus har varit samverkan mellan kommunen och hälso- och sjukvården kring olika målgrupper som till exempel det ofödda barnet, ungdomar och unga vuxna samt personer med samsjuklighet. Arbetet fortsätter under 2016.

Kommunerna i Stockholms Län, KSL, har tagit fram samverkansrutiner gällande hälso- och sjukvård samt tandvård för barn och unga som placeras utanför hemmet, ett arbete som förvaltningen varit delaktig i.

I samverkan med landstinget har föreläsningar för barnhälsovården genomförts på temat våld i nära relationer, om samverkan, anmälningsskyldigheten och socialtjänstens utredningar.

Följande utbildningar har genomförts under året:

Typ av utbildning – antal dagar	Målgrupp	Antal deltagare
Riktlinjeutbildning om handläggning och dokumentation, 2 dagar vid 2 tillfällen	Nyanställda socialsekreterare	130
Nya föreskrifter och allmänna råd rörande handläggning och dokumentation, 0,5 dagar vid 7 tillfällen	Socialsekreterare, biståndshandläggare, utförare och chefer	1100

Våldsbejakande extremism

Arbetet mot våldsbejakande extremism är ett långsiktigt arbete. Socialförvaltningen har under hösten arbetat tillsammans med tre andra städer om hur man ska bemöta fenomenet. En inventering gällande stadsdelsförvaltningarnas arbete har genomförts i syfte att få en gemensam lägesbild över socialtjänstens arbete mot radikaliserings och våldsbejakande

extremism och för att påbörja utformandet av utbildningsinsatser. Socialförvaltningen ska bidra till att kunskapen om våldsbejakande extremism ökar inom socialtjänsten genom utbildningsinsatser, omvärldsbevakning och samarbete med andra aktörer.

Socialsekreterarnas arbetsvillkor

Arbetet med att förbättra socialsekreterarnas arbetsvillkor går planerligt i samarbete med bland annat personalstrategiska avdelningen, äldreförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. En handlingsplan förväntas vara färdigställd runt årsskiftet 2015/2016 och omfattar förslag på vad som kan göras både på kort och lång sikt för att förbättra arbetssituation för såväl stadens socialsekreterare som biståndsbedömare. Huvudsakliga områden för projektet är:

- Ledarutvecklingsprogram – målgrupperna är chefer med personal- och budgetansvar inom biståndsbedömningen och socialtjänsten
- Traineeprogram
- Mentorskap
- Introduktionsprogram för nya medarbetare
- Administration
- Handledning
- Frågan om ärendenorm
- Brukardelaktighet
- Medhandläggarskap

Under år 2016-2018 går arbetet in i en implementeringsfas.

Europeiska socialfonden

Under året har äldreförvaltningen ansökt och erhållit projektägarskap Europeiska socialfonden, ESF, med inriktning digital kompetensutveckling inom vård och omsorg. Socialförvaltningen ingår som partner i projektet och har möjlighet att kompetensutveckla personal inom verksamhetsområdena funktionshinder, socialpsykiatri, barn och ungdom samt ekonomiskt bistånd. Alla stadsdelsförvaltningar har anmält intresse och tolv kommuner i länet ingår i projektet.

Göteborg, Malmö och Stockholm har gemensamt ansökt och beviljats projektmedel från ESF till projektet Bättre hälsa, som vänder sig till kvinnliga utsatta EU-medborgare utan bostad, som tillfälligt vistas i Sverige och försörjer sig i gatumiljö.

Förvaltningen har under året, på förfrågan, arrangerat mottagande och program för omkring femton internationella studiebesök. Alla verksamhetsområden har varit föremål för intresse. I majoriteten av studiebesöken har stadsdelsförvaltningar involverats vilket har bidragit till erfarenhetsutbyte både emellan mottagande och besökande part samt emellan stadsdelsförvaltningar.

Nämndens verksamhet

Dödsboudredningar

Nyupprättade dödsboärenden, både dödsboanmälan och dödsboförvaltning, har under året uppgått till 824 stycken, vilket är en minskning med cirka 8 procent från föregående år. Minskningen kan bland annat förklaras med en förbättrad handläggning vid upprättande av ärenden, då man i ett tidigt skede kunnat sälla bort förfrågningar som inte uppfyller förutsättningarna. Komplexiteten i ärendena har dock ökat. Dödsbodelägare efterforskas över hela världen och dödsbodelägarkretsen kan många gånger vara svår att fastställa på grund av bristande myndighetsregister. Dödsbodelägarna har inte alltid kunskap om den avlidnes tillgångar, som kan finnas såväl inom som utom Sverige. Detta kan innebära längre utredningstid.

Ansökan om ekonomiskt bistånd till begravningskostnader uppgår till 441 ärenden vilket är ett par ärenden fler än föregående år.

Nämndmål:

Vuxna lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar.

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Socialtjänsten arbetar för att stockholmare får insatser som bygger på en evidensbaserad praktik. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Vuxna stockholmare är nöjda med insatser som socialförvaltningen tillhandahåller. Nämndens utbud av insatser överensstämmer med efterfrågan.

Stadsövergripande arbete

Missbruk

Socialförvaltningen har genomfört en räkning av personer med missbruks- och beroendeproblematik, vilken presenterades i början av året. 2 460 personer var då aktuella vid stadsdelsförvaltningarna och enheten för hemlösa.

Kvalitetsgarantin har utvärderats genom en enkät till förvaltningarnas enhetschefer och en redovisning av sprututbytesverksamheten som drivs av Stockholms läns landsting har genomförts.

Utvecklingsarbetet med att stärka barn- och föräldraperspektivet inom missbruks- och beroendevården har fortsatt under året. Ett projekt kring förstärkt föräldrastöd har initierats. Stadsdelsförvaltningarna har erbjudits möjlighet att genom intern samverkan mellan berörda enheter arbeta fram rutiner och arbetssätt. Arbetet omfattar att belysa barn som anhöriga.

Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende utkom i

slutlig version under våren. Arbetet med att implementera riktlinjerna har påbörjats under året. Ett led i detta är att revidera länets policy för att förebygga och behandla missbruk. Revideringen har påbörjats under året och är förlängd in i kommande verksamhetsår. Arbetet leds av Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) och staden deltar i samtliga tillsatta arbetsgrupper för särskilt prioriterade målgrupper; ungdomar/unga vuxna, personer med samsjuklighet, barn till föräldrar med missbruk/föräldrar med missbruk/gravida kvinnor.

Ett annat steg för att implementera nationella riktlinjerna är att stöd till anhöriga till personer med missbruk och beroende ska lyftas in i stadens program för anhörigstöd. Revideringen av programmet har påbörjats. Även revidering av stadens riktlinjer för vuxna med missbruk/beroende har påbörjats och fortsätter under kommande år. Som en del i det arbetet har två arbetsgrupper tillsatts och arbetat med dels definitioner av egna insatser och avslutsorsaker i Paraplyet, dels med handläggning av körkortsyttanden. Översyn av stadens egenavgifter inom verksamhetsområdet är påbörjat och fortsätter.

Samverkan med Statens institutionsstyrelse har fortsatt under året med regelbundna träffar i referensgrupp där även enhetschefer från några förvaltningar ingår. Översynen av stadens överenskommelser med Kriminalvården om kontraktsvård och vårdvistelse har påbörjats och fortsätter.

Utbildningar/föreläsningar:

Utbildning, antal tillfällen	Målgrupp	Antal personer
Dopingjouren, halvdag	Handläggare och utförare inom Vx och anställda inom Kriminalvården	50
Riktlinjer vuxen/missbruk, heldag	Nyanställda handläggare och chefer Vx	50
Riktlinjer LVM, heldag	Handläggare, chefer Vx samt läkare från beroendevård och öppenspsykiatri samt SiS	180
Rådslaget, halvdag	Handläggare, chefer Vx, personal från Beroendecentrum Stockholm och Kriminalvården	150

Hemlöshet

En genomförandeplan till *Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019* har tagits fram. Genomförandeplanen innehåller mätbara mål och aktiviteter samt principen att inga barn ska vräkas utan att det finns ett alternativt boende. Förvaltningen har börjat ta fram riktlinjer för vräkningsförebyggande arbete. En räkning av antalet barnfamiljer som saknar stadigvarande boende har genomförts och en rapport har redovisats för socialnämnden.

Förvaltningen har kartlagt hemlöshet bland personer 65 år och äldre. I enlighet med uppdrag i 2015 års budget har förvaltningen samverkat med äldreförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna med att utarbeta konkreta förslag till aktiviteter i syfte att förebygga och minska hemlösheten bland dessa personer. Arbetet beräknas vara klart under 2016 och kommer redovisas för nämnden. Det pågår också ett arbete med äldreförvaltningen om ansvarsfördelning vad gäller handläggning och kostnader gällande boende och stöd/vård- och omsorg för målgruppen.

400 försöks- och träningslägenheter har förmedlats av Stockholms stads bostadsförmedling, vilket var målsättningen. En revidering av riktlinjerna för försöks- och träningslägenheter har påbörjats.

Tak-över-huvudet-garantin har funnits i staden sedan 1999. Staden har under året dagligen levt upp till garantin. Socialförvaltningen har samarbete med Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS) i planeringen av boenden för hemlösa.

Socialpsykiatri

En inventering av personer som är i behov av integrerat stöd (psykiatri, socialtjänst samt eventuellt missbruksbehandling) har genomförts. Resultatet ligger till grund för kommande satsningar på integrerade arbetsteam (exempelvis ACT-team, Acceptance and Commitment Therapy) och ökat användande av Case Managers.

Bostad först

Bostad först har under 2015 genomfört sitt femte projektår. Utifrån erfarenheterna beslutade socialnämnden vid nämndsammanträdet i november 2015 att insatsen permanentas som en del av förvaltningens utbud av stödinsatser riktade till målgruppen.

Utbildning

Under 2015 har nästan 200 personer utbildats i Motiverande samtal, MI, och omkring 30 i Addiction Severity Index, ASI - fyradagarsutbildning.

Organisations- och föreningsutskottet

Organisations- och föreningsutskottet har under 2015 behandlat 127 ansökningar, att jämföra med 132 föregående år. Av ansökningarna har 99 rört förenings- och verksamhetsbidrag och 28 övriga bidrag. Totalt har 124 ansökningar beviljats.

- 17,824 mnkr i föreningsbidrag till 45 föreningar
- 70,138 mnkr i verksamhetsbidrag till 54 verksamheter
- 2,424 mnkr i tilläggsbidrag
- 11,4 mnkr i projektbidrag och etableringsbidrag (inklusive extra kvinnojoursmedel)
- 1 mnkr för ideella organisationernas intressepolitiska arbete

Det totala bidraget för år 2015 uppgår till 102,8 mnkr, en ökning med cirka 2,5 mnkr jämfört med 100,3 mnkr för år 2014. Ersättningen på 17 mnkr, till Stiftelsen Hotellhem (SHIS) är inte inräknad i dessa uppgifter. Fördelningen av medlen mellan socialtjänstens olika verksamhetsområden är enligt följande.

Föreningar och verksamhet som riktar sig till vuxna

Akutboenden och stödboenden ca 14 miljoner kr

Dagverksamheter hemlösa,
lågtröskelverksamheter ca 13 miljoner kr

Drogfria verksamheter	ca 7 miljoner kr
Funktionsnedsättning	ca 25 miljoner kr
Kvinno- och mansjourer	ca 14 miljoner kr
Brottsofferstöd	ca 2 miljoner kr
Övrig individ- och familj	ca 8 miljoner kr

Föreningar och verksamhet som riktar sig till barn och ungdom

Stödverksamhet till barn och föräldrar	ca 11 miljoner kr
Verksamhet till barn- och ungdom (Fryshuset)	ca 9 miljoner kr

Hivpreventiva medel

För år 2015 uppgick de statliga medlen för hivpreventivt arbete som till 8 495 000 kronor, varav 85 procent till ideella organisationer, och 15 procent till egna verksamheter. Inom området sker både samverkan med Folkhälsomyndigheten och övriga storstadskommuner och landsting.

Samverkan

Förvaltningen bjuder in till nätverksmöten när det finns behov och intresse. Vid sidan av dessa genomförs även andra möten mellan förvaltningen och ideella organisationer. Organisations- och föreningsstöd ingår i ett storstadsnätverk som träffas en gång per år. Årets möte hade som tema nya samverkans- och avtalsformer.

År 2012 antog kommunfullmäktige Överenskommelsen mellan Stockholms stad och den idéburna sektorn inom det sociala området (socialnämnden och äldre- och barnnämnden). I dagsläget ingår 75 organisationer. Under år 2015 har en utvecklingskonferens med samverkan i fokus som tema anordnats. Vid konferensen deltog ca 80 personer som representerade ett fyrtiotal organisationer.

Förvaltningen har inlett ett arbete med att se över hur samverkan kan utvecklas enligt modellen IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap). Lämpliga områden att använda modellen, enligt tanken om IOP, är sådana där varken traditionellt föreningsbidrag eller upphandling är en lämplig form. Verksamheten ska ske på initiativ av den idéburna organisationen. Offentlig aktör och idéburen organisation ska sedan definiera samhällsutmaningen och möjliga lösningar tillsammans. Arbetet fortsätter under 2016.

Uppföljning

Förvaltningen har genomfört minst ett uppföljningsmöte med majoriteten av organisationerna som har förenings- och verksamhetsbidrag. De föreningar som fått projektbidrag har följts upp ett flertal gånger under året, då verksamheten allt som oftast är i uppbyggnadsfasen.

Under år 2015 har en fördjupad uppföljning av åtta kvinnojourer genomförts. Kvaliteten i insatsen skyddat boende har granskats ur olika perspektiv. Av uppföljningen framkommer att kvaliteten i flera avseenden är bra men att det finns utvecklingsområden. För att säkra kvaliteten anser förvaltningen att en betydande förbättring gällande dokumentationen är nödvändig, att samverkan behöver stärkas genom kompetenshöjning och stärkta rutiner, att

kompetens behöver öka kring vissa sårbarhetsfaktorer samt att möjligheten till långsiktiga finansiella förutsättningar för ideellt drivna verksamheter bör ses över. Barns situation när de följer med en förälder till skyddat boende diskuteras också i uppföljningen.

Under året har förvaltningen utrett och tagit fram ett förslag till nya fördelningsnycklar för bidragen till brottsofferjourerna i staden. Vid sammanträdet i december beslutade utskottet i enlighet med förvaltningens förslag, dvs. att införa en fördelningsnyckel utifrån befolkningsunderlaget i jourernas upptagningsområden. Förändringen införs i och med fördelningen av medel för år 2016.

Nämndens verksamhet

Socialjouren har under året följt utvecklingen av situationen för de utsatta EU-medborgare som befinner sig i utsatta situationer i staden. Jouren samverkar nära med uppsökarteamet och EU-teamet om målgruppen samt för en kontinuerlig dialog med stadens juridiska avdelning rörande rättsläget. Under året har färre personer med tillhörighet EU vänt sig till Socialjouren, jämfört med 2014. Härbärgena Vinternatt och Sommarnatt har varit öppna under olika perioder under året.

Uppsökande arbete

Uppsökarteamet inom *Stockholms stad socialjour* uppmärksammar och tar kontakt med personer som är i behov av socialtjänstens insatser och länkar dem vidare till ordinarie hjälpsystem. Inom enheten finns också det särskilda *EU-teamet* liksom *Medborgarkontoret för hemlösa* där personer kan få information om socialtjänst och om de olika stöd- och hjälpinsatser som finns. Inom ramen för Medborgarkontoret för hemlösa finns *Botorgsfunktionen*, som riktar sig till unga vuxna i åldern 18-25 år. Verksamheterna arbetar stadsövergripande och är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas arbete med målgruppen samt bildar tillsammans med Enheten för hemlösa och Ersta sjukvårdsmottagning Pelarbackens verksamheter för hemlösa. Enheten uppnår de uppsatta målen för året.

Under 2015 har 606 personer uppmärksammats av Uppsökarteamet och Medborgarkontoret, 67 procent män och 33 procent kvinnor. Hälften av dem har påträffats i det uppsökande arbetet och hälften har själva aktivt sökt sig till Medborgarkontoret eller Uppsökarteamet. Knappt 30 procent av de uppmärksammade har bedömts ha enbart missbruk, tolv procent bedöms ha psykisk ohälsa och fyra procent bedöms ha fysiskt och/eller psykiskt funktionshinder.

Majoriteten av dem som söker kontakt med Medborgarkontoret och Botorg vill, vid sidan av att få stöd i kontakt med stadsdelsförvaltningarnas socialtjänst, ha råd och hjälp med att söka boende. Uppsökarna behöver lägga mer tid än tidigare på att hjälpa de uppmärksammade att bli aktualiserade hos socialtjänst på stadsdelsförvaltningar och i andra kommuner. Verksamheten har noterat ökning av personer som tidigare inte behövt hjälp men som nu vänder sig till uppsökarna och Medborgarkontoret för att få hjälp i kontakten med lokal socialtjänst.

Medborgarkontoret har under året flest besök och kontakter av personer i åldersspannet 41-50 år. Under året har 98 personer i gruppen Unga vuxna 18-25 år statistikförts, 70 procent män

och 30 procent kvinnor. Sammanlagt 86 procent tar emot stöd, 74 procent har kontakt med ordinarie hjälpsystem och 64 procent uppnår målet att de driver sin egen förändringsprocess. Den öppna rådgivningen som bedrivits för unga vuxna i lokaler på Kungstensgatan har haft ett mycket lågt antal besökare och lokalen avvecklades därför under slutet av året.

I det uppsökande arbetet riktat till personer från andra EU-länder har 201 personer i behov av akut stöd uppmärksammats, 58 procent kvinnor och 42 procent män. Av dessa har i stort sett samtliga, 99 procent, tagit emot stöd för att avvärja en akut nödsituation och 97 procent har kännedom och kunskap om vart de kan vända sig för fortsatt stöd. Av de uppmärksammade EU-medborgarna bedömdes en femtedel ha någon form av fysisk ohälsa och fem procent någon form av psykisk ohälsa. Missbruk är mycket sällsynt bland de personer som EU-teamet kommer i kontakt med.

Under året överfördes uppdraget att ha strategisk överblick och en samordnande funktion för EU-medborgare från avdelningen för övergripande strategiska frågor till Stockholms stad socialjour. EU-teamets språkkompetens innebär en fördjupad kontakt med målgruppen.

Insatser för hemlösa

Enheten för hemlösa har under året arbetat intensivt och målmedvetet med att öka fokus mot processen ur hemlöshet. Detta har bland annat inneburit en fördjupad analys av olika boende- och placeringsalternativ samt att remissförfarandet till försöks-, tränings- och bostadsförstälägenheter har förtydligats. Socialstyrelsens nya riktlinjer avseende missbruk och beroende har implementerats på enheten och ligger till grund för beslut och insatser. Såväl intern som extern samverkan är viktigt för att kunna erbjuda den bästa kvaliteten för brukarna och för att stötta och hjälpa klienten i processen ur hemlöshet. Under året har enheten fått 39 st försökslägenheter från Bostadsförmedlingen jämfört med 55 lägenheter förra året.

Enheten för hemlösa uppvisar sammanfattningsvis ett gott resultat för år 2015 avseende viktiga kvalitetsindikatorer. 40 procent (årsmål 40 procent) av alla samtliga klienter har avslutats till eget boende och 32 procent (årsmål 30 procent) av avslutade klienter på försörjningsstöd har fått egen försörjning (börjat arbeta, studera eller beviljats annan ersättning). Enheten uppnår årsmålet att färre än 20 procent av klienterna återkommer till enheten inom ett år efter avslut.

Enheten har ett särskilt relationsvårdsteam och syftet är att uppmärksamma kvinnor och män som är i behov av stöd och insatser till följd av våld i nära relationer.

Många av enhetens klienter har en samsjuklighetsproblematik och samordnade individuella planer är ett bra sätt att samla insatserna runt klienterna. Under året har 140 så kallade SIP:ar gjorts, samordnad individuell plan. Försöket med att anlita en psykolog för behandling av missbrukande klienter i öppenvård har fallit mycket väl ut och förlängdes i höstas med ytterligare ett år.

Nämnden har ett avtal om sju platser på medicinskt stödboende Erstabacken som drivs av Ersta Diakoni på uppdrag av Stockholms Läns Landsting. Verksamheten tillhandahåller vård vid allvarliga fysiska sjukdomar samt palliativ omvårdnad för framför allt Enhetens för hemlösa klienter. Ersta Diakoni når ut till stadsdelarna och säljer fler tjänster, Enheten för hemlösa har i genomsnitt haft två klienter placerade per månad. Erstabacken har hållit en hög kvalitet och Enheten för hemlösa haft ett bra samarbete med Erstabacken under året med

uppföljning cirka en gång per månad.

Under året har enheten använt statliga PRIO-pengar, dels som en förstärkning för budget- och skuldrådgivning för socialpsykiatrins klienter, dels till ett brukarinflytandeprojekt.

Personliga ombud för hemlösa med psykiatriska funktionshinder övergick i mars i Omsorgshusets regi efter förnyad upphandling och byte av entreprenör från Stadsmissionen. Personliga ombud har under året arbetat med 46 av Enhetns för hemlösa klienter, varav 34 män. De huvudsakliga frågorna som klienterna efterfrågat hjälp med har varit stöd i myndighets- och sjukvårdskontakter, ekonomiska frågor samt bostadsfrågor. Som ett resultat av önskemål från flera klienter beslutade Enheten för hemlösa att bemanna receptionen med en socialsekreterare på halvtid i syfte att underlätta för klienterna att få kontakt med handläggare. Försöket har fallit väl ut och inneburit färre konflikter i receptionen. Under året formaliserades samarbetet med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Landstingets beroendevård, brukarorganisationerna och socialförvaltningen, med Enheten för hemlösa som sammanställande i syfte att förenkla för klienterna.

Insatser för nyanlända

Stockholms stad har tecknat överenskommelse med länsstyrelsen om mottagande och bosättning för 134 nyanlända invandrare under 2015. Socialnämnden har det övergripande uppdraget i staden att ansvara för att de nyanlända ges boende samt praktiskt stöd, samhällsinformation och det initiala ekonomiska biståndet. I uppdraget ingår att säkerställa att nyanlända ges lika rätt och tillgång till sociala insatser som andra. Förvaltningen har avtalat med SHIS att de ska ta fram boende samt ge initialt boendestöd och nödvändig samhällsinformation. Under perioden har förvaltningen förstärkt samarbetet med SHIS kring de nyanländas bostadssituation. Förvaltningen har även samverkat med arbetsmarknadsförvaltningen om att ta fram en riktlinje för stadens flyktingmottagning.

Under året har mottagandet av nyanlända ingått som en del i uppdraget för Stockholms stads socialjour. Under hösten har en enhet för ankomst och nyanlända förberetts och uppdraget flyttas från Socialjouren vid årsskiftet. Den nya enheten ska ha uppdraget att organisera mottagandet av nyanlända familjer och enskilda på ett kvalitativt, långsiktigt och hållbart sätt. Myndighetsutövning (försörjningsstöd i överlappningen till Arbetsförmedlingen) kvarstår på Socialjouren.

Arbetet med att ta emot nyanlända från anläggningsboende (ABO) och kvotflyktingar har pågått under hela året. Lägenheter tillhandahålls av Stiftelsen Hotellhem (SHIS) och alla lägenheter som mottagningen fått in har matchats med personer från anläggningsboende eller kvotflyktingar. Totalt under året har 128 personer matchats mot lägenheter och ytterligare 18 lägenheter iordninggjorts.

Boenden i olika former

Boende- och behandlingsenhetens verksamheter är en del av Stockholms stads arbete med att minska hemlösheten. Enheten erbjuder olika former av boenden på akut- och planeringsboenden, olika former av stödboenden, med inslag av behandling, boendestöd i tränings- och försökslägenheter för vuxna samt äldre- och sjukhemsboende. Beläggningen på

enhetens i stort sett samtliga boenden har under perioden varit hög.

Samtliga boenden inom Boende- och behandlingsenheten har under året stärkt formerna för samarbete med uppdragsgivare, vårdcentraler, beroendemottagningar och andra aktörer som är viktiga samarbetspartner för goda resultat i klientarbetet. En viktig del har varit att tydliggöra samarbetet angående uppdrag och genomförandeplan.

Akut- och planeringsboenden

Förvaltningen har tre akut- och planeringsboenden för hemlösa kvinnor och män. Klienterna har ofta en komplex livssituation och behöver hjälp med att samordna olika insatser, för att möjliggöra mer långsiktiga lösningar i syfte är att minska den akuta hemlösheten. Det övergripande uppdraget är att stödja klienterna i processen mot ett varaktigt boende. Arbetet med att länka människor till mer adekvata boenden inom Boende- och behandlingsenheten samt externa aktörer utvecklas kontinuerligt. Analys visar att behovet av boenden för personer med psykiska problem och missbruk ökar. Många klienter är i dålig fysisk och psykisk kondition. Flertalet har stora omvårdnadsbehov och problem med sin kognitiva förmåga och alltför många klienter från andra länder diagnosticeras med posttraumatisk stress från upplevelser av krig med mera. Beläggningen har varit över 100 procent på Grimman och Hammarbybacken liksom på entreprenaddrivna H-huset, Skarpnäck. Hvilan har en genomsnittlig beläggning på 93 procent.

Förvaltningen uppfyller Tak-över-huvudgarantin, TÖG, men behovet av platser på akutboende för vuxna ökar då omsättningen på klienter minskar. Allt fler klienter beviljas längre tids placering för att möjliggöra planering för mer varaktiga insatser. Västerorts stödboende stängde i början av 2015 och flera hostel som staden använt för tillfälliga placeringar har stängts.

Hvilan har 21 platser för kvinnor från 20 år och kan också ta emot våldsutsatta kvinnor, då det är ett skyddat boende med förstärkt skalskydd. Under året har 343 kvinnor varit inskrivna och 76 kvinnor har under perioden flyttat vidare till mer varaktiga boendelösningar.

Grimman har 30 platser med inriktning på dygnet-runtplaceringar för hemlösa män och par med pågående missbruk och psykiatrisk problematik. Under året har 599 unika klienter bott på Grimman. Av dessa var 96 helt nya. Under perioden har 60 män och två kvinnor flyttat vidare till mer varaktiga boenden, vilket är ett rimligt resultat utifrån målgruppen.

Hammarbybacken har 32 platser för män och 44 procent av klienterna som bott på korttidsplats under året (118 st) har flyttat till mer varaktigt boende. Hammarbybackens klienter har ofta grava psykiatriska problem och en trend är att målgruppen blir allt yngre. Under året har 550 klienter varit inskrivna varav 30 var unga vuxna. Unga vuxna länkas till Botorg på Medborgarkontoret för hemlösa.

Skarpnäck Care AB ansvarar för drift av 45 platser för dygnetruntboende för män samt tio jourplatser och 15 extraplatser som endast kan bokas av Socialjouren eller Hemlöshetsmottagningen. Under året har beläggningen varit konstant hög och extraplatser har fått användas vid vissa tillfällen.

Stödboende med drogtolerans

Västberga boende har 69 platser för hemlösa män med långvarigt missbruk- och/eller psykisk ohälsa. *Västberga* är ett drogtoleransboende vilket innebär att initialt ställs låga krav på såväl drogfrihet som på aktivt deltagande i planerings- och förändringsarbete. *Västberga boende* har en fortsatt hög efterfrågan på platser. Andelen brukare som hanterar en varaktig boendesituation mer än sex månader, är 48 procent, vilket är en minskning jämfört med föregående år (årsmål 60 procent). Genomsnittlig beläggningen var drygt 98 procent.

De senaste åren visar på en större genomströmning av boende, kortare placeringstider samt ökad fysisk och psykisk ohälsa. Den genomsnittliga boendetiden var 53 veckor. Andelen klienter som har substitutionsbehandling har stadigt ökat och under 2015 var det 21 procent, 33 stycken, som gick på något av behandlingsteamen.

Västberga boende har ett nära och bra samarbete med Enheten för hemlösa som abonnerar 35 platser, liksom med stadsdelsförvaltningar, Pelarbackens vårdcentral för hemlösa, lokala vårdcentraler med flera. Fotvårdare har regelbundet mottagning på verksamheten och samarbetet med hemtjänst har utvecklats och är nu ett regelbundet inslag i verksamheten, då flera klienter har insatsen.

Andel brukare som flyttat till boende med längre insatser, till exempel träningslägenhet, SHIS eller Bostad först har ökat och resultat för året är 23 procent (årsmål 10 procent).

Verksamheten fortsätter arbetet mot kränkande beteende och språkbruk vilket har resulterat i en lugnare och tryggare bo- och arbetsmiljö.

Under 2015 har *Västberga boende* fokuserat på sysselsättning och föreningar och andra har bjudits in till personalmöten och husmöten för att informera om olika möjligheter för de boende. Inbjudna var: Musketörerna, Situation Stockholm, Substitutionsprogramen i Sthlm, Blixtjobb, Ny Gemenskap samt Skrivarkurs.

Västberga boende deltog i årets Kvalitetsutmärkelse och fick en god genomlysning av verksamheten som ligger till grund för fortsatt kvalitetsutveckling.

Omvårdnadshem

Edshemmet, Hamnvikshemmet och Ljungbacken är omvårdnadshem med totalt 90 platser. *Edshemmet* och *Ljungbacken* tar emot kvinnor som utgör knappt 30 procent av samtliga inskrivna. Huvudmålgruppen är personer med missbruksproblematik och stora omvårdnadsbehov på grund av olika funktionsnedsättningar. Verksamheterna har under året uppnått målen och förväntas nå sina årsmål.

Omsättningen på klienter har ökat under 2015 till följd av kortare vårdtider. Nästan hälften av alla klienter har fysiska funktionsnedsättningar vilket försvårar möjligheterna till eget boende. Den andra hälften har ofta lägenhet eller annat stödboende och kan efter en kortare inskrivning flytta tillbaka, ofta i kombination med boendestöd. Efterfrågan på platser har varit hög under året. *Edshemmet* har haft i genomsnitt 97 procents beläggning. Under 2015 har 114 brukare skrivits in (95 år 2014), 82 män och 32 kvinnor. Medelåldern på de inskrivna är 60 år och cirka 40 procent av brukarna har fysiska funktionshinder. Många har också minnesstörningar som gör att det är svårt att klara ett eget boende. Omvårdnadsarbetet bygger på lång och beprövad erfarenhet och inkluderar nära samverkan med vårdcentraler,

beroendemottagningar, handläggare och andra aktörer i nätverket. Verksamheterna bedriver ingen regelrätt behandling av de boendes missbruksproblem men har god erfarenhet av de kurser som ges i återfallsprevention.

Äldre- och sjukhemsboende

Gamlebo med 29 platser för hemlösa kvinnor och män över 65 år, med missbruk och ofta också psykisk ohälsa. Verksamheten återgick i förvaltningens regi under året. Gamlebo har alltid full beläggning och personer på kö. Vårdtiderna är långa och många bor kvar på Gamlebo till livets slut. Verksamheten arbetar enligt beprövade metoder i syfte att de boende, utifrån sina förutsättningar, ska leva ett självständigt och värdigt liv. Genom kontaktmannaskap, MI (motiverande samtal) och *Delat beslutsfattande* (ett palliativt arbetssätt som rekommenderas av Socialstyrelsen) stärks brukarmedverkan. Verksamheten har ansvar enligt Hälso- och sjukvårdslagen. Beläggningen under året har varit 98 procent.

Stödboenden

Boende- och behandlingsenheten driver fyra drogfria stödboenden för klienter som missbrukar alkohol och eller andra droger, har psykiatriska problem och som lever i hemlöshet. Stödboendena uppfyller i allt väsentligt målen för verksamheten.

Lönnen har under året haft hög beläggning (98 procent) och arbetat med sammanlagt 350 personer, varav 78 kvinnor (22 procent) och 272 män (78 procent). Av alla uppdrag rörde 161 unga vuxna (18 - 25 år) varav 86 placeringar inom ramen för tak-över-huvudetgarantin, TÖG. Verksamheten har under året fortsatt arbetet med "unga vuxna" i syfte att öka deras boendetider. Erfarenheten visar att längre boendetider i kombination med stödboende ökar förutsättningarna att behålla nykterheten och komma vidare. Under året skrevs 17 procent av unga vuxna ut inom en månad jämfört med 40 procent 2014. Arbetssättet får stöd i de nationella riktlinjerna för vård och stöd vid missbruk och beroende. Lönnen har utökat samarbetet med KRAMI (samverkan mellan Stockholms stad, Kriminalvården och Arbetsförmedlingen) för att nå resultat med dem som har eller haft kontakt med kriminalvården. Lönnen samverkar också med Alfa som vägleder till sysselsättning för personer med psykisk ohälsa.

Lönnen är en HBTQ-certifierad verksamhet. Lönnen har också utbildade handledare i ABC-Alla Barn i Centrum och kan erbjuda föräldrastödkurser till klienter som så önskar.

Bandhagshemmet är ett drogfritt stödboende med 65 platser för kvinnor och män med bemanning dygnet runt. Enheten vänder sig till personer som på grund av hemlöshet, missbruk, psykisk ohälsa eller andra svårigheter gör att de behöver hjälp. Beläggningen under året uppgår till 97 procent (års mål 93 procent). Det är en hög efterfrågan på plats för klienter med samsjuklighet. Fördelningen mellan kvinnor och män på Bandhagshemmet är 19 procent kvinnor och 81 procent män.

Bandhagshemmet arbetar med individuella hembesök på klienternas rum. Genom nya, förbättrade genomförandeplaner har uppdragen tydliggjorts, något som såväl klienter som uppdragsgivare uppskattat.

Bandhagshemmet har under året deltagit i projektet 'Smarta möten' tillsammans med KTH,

Funka nu och RSMH, där brukare med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning erbjudits tekniska hjälpmedel för att underlätta tillgänglighet och sin vardag. Under 2015 har tio boende från Bandhagshemmet ingått i projektet (samt fem boende i träningslägenhet). Även personalgruppen har fått utbildning, bland annat i kalenderhantering, för att kunna ge stöd och påminna de boende om viktiga möten. Projektet har förutom vinster för enskilda klienter belyst behov av verksamhets- och kompetensutveckling när det gäller personer med kognitiva funktionsnedsättningar. Resultaten från projektet redovisas för nämnden i en särskild rapport under 2016.

Ankaret har 29 platser för män och efterfrågan har varierat under året, mellan 23 och 28 placeringar. Beläggningen har uppgått till 90 procent (årsmål 92 procent). Sammantaget under året har Ankaret arbetat med 124 klienter, varav 36 unga vuxna. Under året har placeringstiderna blivit kortare vilket lett till en högre omsättning av klienter. Få i målgruppen har någon sysselsättning/arbete. Två klienter hade arbete vid utflytt, tre flyttade till behandlingshem och sex personer till andra boendeformer. Klienterna är nöjda med det stöd och det bemötande de får på Ankaret.

Stödboendet *Syrenen* har plats för 26 kvinnor med missbruk, psykisk ohälsa och/eller i behov av skyddat boende. Under året har 153 kvinnor varit inskrivna på Syrenen, och efterfrågan ökar även om beläggningen har varit relativt låg under året. Efter önskemål från stadsdelarna har Syrenen från och med hösten 2015 reserverat två platser för våldsutsatta kvinnor. Verksamheten kan även ta emot kvinnor som placeras på tak-över-huvudet-garanti.

Motivation och behandling

Krukis motivation och behandling erbjuder motivations- och missbruksbehandling samt förlängd avgiftning. Krukis arbetar utifrån evidensbaserade metoder med kvalitetssäkrad MI (motiverande samtal). Krukis har haft en beläggning 88 procent (årsmål 90 procent) för behandlingshemmet och 83 procent för Dropin avgiftning. Det är den hittills högsta uppnådda beläggningen sedan starten 2002 men ojämnt fördelad över året. Tidvis stor efterfrågan och kö har varvats med perioder med lägre efterfrågan. Målgruppen har ofta många försök på avgiftningsavdelningar med bokade platser som inte tas i bruk. Många oplanerade utskrivningar innebär också att det uppstår en tom plats innan en ny person blir redo för inskrivning. Under 2015 har Krukis arbetat med 102 personer varav 12 procent utgörs av unga vuxna (20-25 år). Andelen kvinnor uppgick under året till 21 procent, en lägre andel än föregående år. Det är för tidigt att se om det är en tillfällig förändring och Krukis kommer att följa utvecklingen. Dropin har under året tagit emot 625 uppdrag där andelen kvinnor är 17 procent. Gruppen unga vuxna (20-25 år) utgör också cirka 17 procent.

Cirka 70 procent av klienterna har helt eller till stor del uppnått målen i sin individuella genomförandeplan vid uppdragets slut (årsmål 50 procent). Av kvinnorna har 87 procent skrivits ut som planerat och 84 procent av männen (årsmål 80 procent). Den genomsnittliga vårdtiden för kvinnor är 85 dagar och för män 99 dagar.

Boende- och utslussverksamhet

Knappt 200 klienter har fått boendestöd i träningslägenheter insprängda i bostadsområden eller i så kallade blockförhyrningar i SHIS. Boendestödjare arbetar med klienter som bor i

träningslägenheter, försökslägenheter samt i lägenheter i SHIS fastigheter. Under året har 82 procent av de utskrivna, tio kvinnor och 31 män, tagit över sina kontrakt och 78 procent har flyttat vidare från träningslägenhet till annat boende enligt planering. Verksamheten har förberett starten av Boskola för klienterna med ekonomisk grundkurs, interaktion med grannar, mat och ekonomi, våga söka hjälp och att sköta sin lägenhet.

I blockförhyrningarna har många utskrivningar skett under året till följd av hot, våld, missbruk och störningar. De flesta klienter som bor i blockförhyrningarna har komplexa problem och verksamheten arbetar i nära kontakt med placerande socialsekreterare, psykiatri med flera. Personellt boendestöd har visat sig framgångsrikt och har evidens men varierande och ökade insatser har inte kunna stabilera läget för de klienter som skrivits ut.

Familjevård för vuxna

Familjehem för vuxna, FamVux, rekryterar och handleder familjehem på uppdrag av stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa. Antalet uppdrag har under de senaste åren sjunkit som en följd av den minskande andelen dygnetruntvård men det sista halvåret har både förfrågningarna och beläggningen ökat. Under året har FamVux kunnat erbjuda en träningslägenhet till flera klienter, som visat förmåga att kunna bo med boendestöd.

De brukare som får insatsen familjevård för vuxna har alla komplexa problem med missbruk och/eller psykiatri som gör att de har svårt att bo kollektivt i boenden med andra. I det fåtal ärenden som avslutats under året är både brukare och familjehem nöjda med insatsen samt stödet under boendetiden.

Öppenvård för alkohol- och narkotikaberoende

Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende (BE) har haft 367 klienter inskrivna under året. Kvinnor utgör drygt 40 procent av antalet klienter i behandling. Genomsnittlig behandlingstid för kvinnor är 8,6 månader och för män 5,5 månader. Antal nya klienter på BE under året var 294 st, varav 69 st var BE-Unga klienter. Det är 20 fler än 2014 och mer än dubbelt så många som för tio år sedan (127 st 2005). Av de 136 klienter som avslutats under året var drygt 80 procent fria från missbruk eller hade minskat sitt missbruk (årsmål 80 procent). Något fler kvinnor än män var fria från, eller hade minskat, sitt missbruk.

Under året har 39 personer sökt sig till enheten för sitt cannabissmissbruk. Åtta personer deltog i haschavvänjningsprogrammet, HAP. Utöver det deltog 28 personer i cannabisfokuserade samtal. Under året fullföljde sju klienter behandlingen enligt HAP.

Cean AB erbjuder alkohol- och narkotikarådgivning till anhöriga på uppdrag av förvaltningen, totalt 1500 timmar/år. Anhöriga ges möjlighet till korta stödkontakter, maximalt tre tillfällen. Cean har haft kontakt med 603 personer under året (78 utrikes födda); 352 kvinnor och 251 män. Åldersfördelningen är jämn med någon övervikt i åldersgruppen 40-49 år. Knappt 350 sökte rådgivning för eget missbruk och drygt 250 var anhöriga eller närstående. I genomsnitt fick varje person två-tre samtal. Personer som haft två samtal eller mera svarar på en brukarenkät som visar att besökarna på Cean överlag är mycket nöjda med bemötande och professionalitet. En majoritet av de svarande har inte kontakt med socialtjänsten.

Insatser för köpare av sexuella tjänster

Verksamheten KAST (Köpare Av Sexuella Tjänster) har tagit emot 64 klienter (40 helt nya) varav nio kvinnor. Under året avslutades 39 samtalskontakter efter en genomsnittlig samtalstid på 5,3 månader. Av de sökande är 15 personer under 37 år och tre personer mellan 16 - 26 år, vilket är en förnygring av målgruppen mot tidigare år. Utöver samtal på mottagningen samarbetar verksamheten med polisen i uppsökande arbete en kväll/vecka.

Arbete med personer som har sex mot ersättning eller som skadar sig med sex

Mikamottagningen arbetar tydligt med ett normkritiskt perspektiv och försöker införliva det i alla delar av verksamheten. I jämställdhetsarbetet är det viktigt att inkludera även personer som inte definierar sig som varken man eller kvinna. Under året har sammanlagt 156 personer gått i samtal på Mikamottagningen. Av dessa har 66 varit nya klienter (53 kvinnor och 13 män). Under året har 45 personer avslutats och av dem har samtliga slutat prostituera sig/skada sig med sex. I det uppsökande arbetet har 97 personer påträffats, varav 21 inte varit kända sedan tidigare. Uppsökarna har kontakt med 61 av dessa personer. Uppdraget med fokus på människohandel har breddats till att omfatta alla former, inte enbart för sexuella ändamål.

Klientgruppen har blivit yngre, vilket blev märkbart redan under 2014. Närmare 68 procent av de aktuella klienterna på Mikamottagningen är under 40 år. Alla klienter oavsett kön och könstillhörighet kan göra rutinundersökningar/STI-tester (STI - Sexuellt överförbara sjukdomar) hos den av landstinget anställda barnmorskan som är knuten till Mikamottagningen.

Förvaltningens utbildningssatsning riktad till stadsdelsförvaltningarna, "Unga som har sex mot ersättning", har fortsatt under året liksom projektet "Unga hbtq-ungdomar som har sex mot ersättning". Nära 40 procent av klienterna som har varit aktuella för samtal under året tillhör hbtq-gruppen.

Mikamottagningen samverkar med Citypolisen gällande människohandel för sexuella ändamål liksom med koordinatören på Socialjouren och Ungdomsjourens uppsökare hos Citypolisens Prostitutionsgrupp.

De utåtriktade insatser Mikamottagningen genomför syftar främst till att generera fler klienter, att öka kunskapen om målgruppen och förbättra bemötandet. Detta arbete har med all sannolikhet även bidragit till förnygringen av målgruppen. Mottagningen strävar efter att nå så många som möjligt i målgruppen genom samverkan med andra på både individ- och strukturell nivå.

Familjerådgivning

Familjerådgivningen Stockholms stad är stadens egen verksamhet inom kundvalet för familjerådgivning. Enhetens beräknade samtalsproduktion för året uppgick till 5 800 samtal och antalet samtal blev 5 626. Antalet par/familjer i hbtq-relationer har ökat efter enhetens hbt-certifiering 2014. Under året har antalet samtal/månad med hbtq-par utgjort fem procent av det totala antalet samtal.

Av de genomförda samtalerna utgjorde familjerådgivningssamtalen 4 557 samtal och samarbetssamtalen 1 069 samtal. Tendensen att fler föräldrar söker sig till Familjerådgivningen för att förbättra sitt samarbete efter separation kvarstår. Andelen samarbetssamtal fortsätter att öka och utgjorde i år 19 procent av den totala samtalsvolymen. Antalet som söker hjälp med föräldrasamarbete har ökat på senare år och har under året utgjort ett större antal av enhetens samtal än tidigare. Andelen som är nöjda med samarbetssamtalen har ökat och 75 procent uppger att de är nöjda jämfört med 69 procent 2014.

En enkätundersökning genomförs årligen med samtliga besökare under fyra veckor med början i mitten av april. I år kom 301 enkäter in och svarsfrekvensen var nära 100 procent. I stort sett samtliga av de som besvarar enkäten är nöjda med Familjerådgivningen och de resultat de medfört för dem. Av familjerådgivningens besökare säger 98 procent att de kan rekommendera andra att söka hjälp hos Familjerådgivningen i Stockholms stad.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel klienter som hanterar en varaktig boendesituation; mer än sex månader (Boende- och behandlingsenheten, Västberga boende).	48 %	60 %	60 %		VB 2015
Analys Under 2015 har 48 % (årsmål 60 %) bott längre än 6 månader. Då genomströmningen av boende ökat och placeringstider minskat kommer Västberga boende 2016 sänka årsmålet till 50 % och 3 månader.					
 Andel klienter som under kontakten hittat alternativ till prostitution/skada sig med sex (Mikamottagningen).			60 %		VB 2015
Analys Mikamottagningen har inlett ett arbete med att revidera sina brukarenkäter som ligger till grund för resultatmått. Denna frågeställning har ändrats och finns inte med i enkätunderlaget längre.					
 Andel kvinnor som skrivs ut planerat till adekvat boende eller vårdform (Boende- och behandlingsenheten).	20 %		20 %		2015
 Andel kvinnor som uppnått målen i sina individuella genomförandeplaner (Boende- och behandlingsenheten).	35 %		30 %		2015
 Andel kvinnor som vid avslut bedöms vara fria från missbruk (Behandlingsenheten).	75 %		75 %		2015
 Andel män som skrivs ut planerat till adekvat boende eller vårdform (Boende- och behandlingsenheten).	30 %		30 %		2015
 Andel män som uppnått	50 %		50 %		2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
målen i sina individuella genomförandeplaner (Boende- och behandlingsenheten).					
 Andel män som vid avslut bedöms vara fria från missbruk (Behandlingsenheten).	80 %		75 %		2015
 Andel uppmärksammade personer från andra EU-länder som är i behov av utökat stöd och som tar emot hjälp för att avvärja en akut nödsituation	99 %		70 %		VB 2015
 Andel uppmärksammade personer som har kontakt med ordinarie hjälpsystem (Stockholms stad socialjour, Uppsökarteamet).	81 %		75 %		VB 2015
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	37 %	19 %	25 %	25 %	2015
 Andelen klienter på korttidsplats som går vidare till ett mer varaktigt boende (Boende- och behandlingsenheten, akut- och planeringsboenden).	46 %		25 %		VB 2015
Analys 46 % av boende på korttidsplats gick vidare till adekvat boende från Hammarbybacken. På Grimman något lägre andel jämfört med tidigare år.					
  Antal hemlösa	2 651 st		2 850 st	tas fram av nämnden	2015

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till arbetet att öka tryggheten i staden genom stadsövergripande arbete och egen verksamhet. Socialjouren har en viktig roll i stadens krisberedskap. Socialnämndens förebyggande tillsynsarbete på stadens restauranger ökar tryggheten i krogmiljöerna.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %	100 %	2015

Nämndmål:

Stockholm är trygga och säkra i staden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Stadens Trygghets- och säkerhetsprogram, riktlinjerna för brottsförebyggande arbete, stockholmsenkäten och trygghetsmätningen används i det lokala drog- och brottsförebyggande arbetet. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Krisberedskapen fungerar när den behövs.

Förebyggande arbete och tillsynsarbete leder till god ordning i krogmiljöerna.

Stadsövergripande arbete

Trygghetsarbetet

Förvaltningen har levererat data ur trygghetsmätningen till hållbarhetskommisionens rapport Skillnadernas Stockholm. Trygghetskonferensen arrangerades 19 oktober 2015 då trygghetspriset med fokus på barns (upp till 16 år) trygghet delades ut till fritidsverksamheten *Brödkaveln* i Skarpnäcks stadsdelsförvaltning.

Stockholmsenkäten

Under året har upphandling av utförare inför ny mätning våren 2016 genomförts och förberedelsearbete i samverkan med utbildningsförvaltningen påbörjats. Arbetet med två fördjupningsrapporter har pågått och förväntas bli klara i början av nästa år.

Nämndens verksamhet

Tillsyn på stadens restauranger

Socialnämnden arbetar övergripande för att skapa förutsättningar för en trygg och rättssäker restaurangmiljö genom samarbetet i STAD (Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem). Våren 2015 har förvaltningen tillsammans med STAD, branschen och Polismyndigheten dragit igång ett förnyelsearbete av utbildningen "Ansvarsfull alkoholservering".

Nämndens *Tillståndsenhet* har under året genomfört 3 508 inspektioner, där 5,5 procent (samma nivå som föregående år) resulterade i en anmärkning. En del av tillsynen har utförts i samarbete med polismyndigheten. Förvaltningen har genomfört tillsyn vid alla festivaler och andra tillfälliga arrangemang för att se att även dessa genomförs enligt alkohollagens regler. Under året har specialtillsyn genomförts angående caféers efterlevnad av alkohollagens regelverk, servering i båttrafik i Stockholms skärgård samt en stängningstillsyn för nattklubbar med öppettider till 03:00 och 05:00. Specialtillsynerna har visat att verksamheterna sköts i enlighet med sina tillstånd och regelverket.

Jourverksamhet

Tillgängligheten till *Stockholms stad socialjour* har varit god för besök och per telefon. Under året har Socialjourens kris- och katastrofberedskap aktiverats vid nio tillfällen. Larmen har rört brand/explosion i lägenhet, flerfamiljshus eller boplatz vid sex tillfällen och socialjouren bistod med akut bistånd till mat och kläder och socialt omhändertagande. Övriga tre tillfällen gällde rån mot pantbank (personal samt kund erbjöds krishantering), attentat på turistort i Tunisien (inget behov av insatser från socialjouren behövdes) samt ett tillfälle då allmänheten bevittnat suicid (stöd).

Under 2015 har socialjouren totalt arbetat och dokumenterat i 12 042 ärenden, vilket är dubbelt så många ärenden som under de senaste två åren. Av dessa är 9 753 nyregistrerade under årets sista månader.

Drygt 6 700 personer, 69 procent av de nyregistrerade ärendena under årets fyra sista månader, saknar komplett personnummer. Under tidigare år har den siffran legat runt 30 procent och förklaringen ligger i det ökade antalet ensamkommande asylsökande barn.

I ärenden med fullständigt personnummer är 49 procent kvinnor och 51 procent män. Den relativt jämna könsfördelningen återkommer i de olika åldersgrupperna med undantag för unga 13-17 år där det är 57 procent pojkar. Också i åldersgruppen 65 år och äldre är det en majoritet av de sökande som är män, 60 procent.

Under 2015 har socialjouren fattat 64 (53 pojkar, 11 flickor) beslut om omedelbart omhändertagande enligt LVU 6 § och 24 (17 pojkar, sju flickor) beslut om omplacering enligt LVU 11 §. Detta kan jämföras med 33 beslut enligt LVU 6 § och 23 beslut enligt LVU 11 § under 2014.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ungdomar som ska ha fullföljt sin ungdomstjänst (Framtid Stockholm).	93 %	86 %	86 %		VB 2015
 Andel ungdomar som ska ha genomfört insatsen SKKP. (Framtid Stockholm).	70 %	78 %	90 %		VB 2015
Analys Under året har totalt 43 ärenden avslutats. Fyra (3 pojkar och 1 flicka) av dessa ärenden återrapporterades till respektive stadsdelsförvaltning vilket t.ex.					

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
kan ske om ungdomen har ett pågående svårt missbruk som kräver mer insatser än vad som ryms inom öppenvården eller en fortsatt kriminalitet vilket kan leda till andra påföljder som omöjliggör ett fortsatt SKKP arbete. Åtta ärenden, alla rörande pojkar, är att anse som en "avbruten uppstart" med en genomsnittlig ärendetid om 63 dagar innan beslut togs om att inte fortsätta. Det vanligaste skälet är att ungdomen gör sig oanträffbar och eller missköter att komma till möten. Det kan också röra sig om frivilliga insatser där man inte längre samtycker till insatsen. 30 ärenden har avslutats som genomförda vilket ger en genomförandegrad om 70 procent.					
 Socialjouren svarar och agerar på larm om kris och katastrof (Stockholms stad socialjour).	100 %		100 %		2015
 Tillgänglighet för besökare dygnet runt (Stockholms stad socialjour).	99,88 %		100 %		VB 2015
Analys Trots en mycket hög belastning under hösten 2015 har socialjouren inte behövts stängas för besök mer än under en timme totalt enligt avvikelserapporteringen. Däremot har väntetiderna på plats varit avsevärt längre för klienterna samt gjort att möjligheten att åka utanför lokalen varit begränsade. Totalt under året har socialjouren, enligt avvikelserapporteringen varit stängd för besök 10,5 timmar.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta stödja stadsdelsförvaltningarnas arbete med de sociala insatsgrupper som byggts upp under 2013	2014-01-01	2015-12-31	
 Funktionsnedsattas trygghet ska särskilt uppmärksammas i trygghetsundersökningen. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1)	2014-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

— Ingen

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsbyggnadsnämnden, trafikinämnden och exploateringsnämnden ska tillsammans med socialnämnden ta fram riktlinjer för hur en barnkonsekvensanalys kan användas för att innan exploatering belysa påverkan på unga	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Socialnämnden har bidragit till ett klimatsmart Stockholm utifrån de möjligheter nämnden har att inom sin verksamhet värna en hållbar livsmiljö. Detta görs genom att upprätthålla en hög medvetenhet om verksamhetens konsekvenser för miljön och att hushålla med resurserna.

Nämnden har utgått ifrån den miljöhandlingsplan som antagits för året och bedömer att uppsatta mål har uppnåtts.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholm är klimatneutralt

 Uppfylls helt

Socialnämnden har bidragit till ett klimatneutralt Stockholm utifrån de möjligheter nämnden har att inom sin verksamhet påverka klimatet. Nämnden har utgått ifrån den miljöhandlingsplan som antagits för året och bedömer att uppsatta mål har uppnåtts.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	100 %	100 %	100 %	55%	2015
  Elanvändning per kvadratmeter	31,16 kwh/kvm	33,29 kwh/kvm	32 kwh/kvm	32 kWh	2015

Nämndmål:

Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämnden uppfyller målen för samtliga miljöindikatorer.

Nämndens verksamhet

Förvaltningens verksamheter uppfyller i huvudsak målen för miljöindikatorerna. Medarbetarna är engagerade i att tänka kring miljöeffekter i det dagliga arbetet. Förvaltningen arbetar medvetet med hushållning av resurser för att bidra till en bättre miljö. Förvaltningens verksamheter följer den policy för miljövänliga resor i tjänsten som finns i nämndens miljöhandlingsplan.

Samtliga boenden som har möjlighet har någon form av miljöstation för att underlätta avfallssorteringen och antalet som samlar matavfall för biogas ökade under året. Alla verksamheter som bedömts ha förutsättningar att samla matavfall gör så. Det finns olika skäl till att alla verksamheter inte deltar i stadens insamling av matavfall. I vissa verksamheter kan man inte komma fram med insamlingskärl eller insamlingsfordon, i andra fall är det hyresvärdarna som inte vill att verksamheterna ska spara matavfall. Förvaltningen samverkar med Stockholm Vatten i frågan och uppdaterar regelbundet nya adresser som kan bli aktuella

för insamling.

Asylboendena har haft en intern tävling om att bli det mest miljömedvetna boendet. Matbeställningarna från boendena följs upp och kontrolleras för att säkra att det i huvudsak köps ekologiska varor.

I många av förvaltningens verksamheter deltar brukarna i miljöarbetet, med återvinning och miljömedveten livsstil (släcka lampor, åka kommunalt etc).

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är hållbara

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att förvaltningens verksamheter följer den resepolicy för miljövänliga resor i tjänsten som finns i nämndens miljöhandlingsplan för 2015.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel elbilar	12,5 %	12 %	13 %	10 %	2015
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	VB 2015
 Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	85,96 %	85,23 %	85 %	tas fram av nämnd/styrelse	VB 2015
Analys Statistik för andra halvåret 2015 finns ännu ej framtaget, men förvaltningen räknar med att fördelningen mellan förnyelsebart och fossila bränslen är densamma.					

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att förvaltningen följer resepolicy för miljövänliga resor enligt nämndens miljöhandlingsplan och genom att inte använda dubbdäck.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck	0 %	0 %	0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2015

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att förvaltningen integrerar miljötankandet i alla verksamheter. Det gäller transporter, energiförbrukning, upphandling av varor och tjänster, inköp, resursförbrukning och avfallshantering.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	25,2 %	20 %	25 %	25 %	VB 2015

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Socialnämnden bidrar till målet genom insatser för att fler stockholmare kan försörja sig själva samt ha en god hushållning av nämndens egna resurser. Nämnden har det övergripande strategiska ansvaret för ekonomiskt bistånd samt budget- och skuldrådgivning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att hålla en hög servicenivå till restaurangföretagen vid ansökningar om serveringstillstånd och ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att öka servicenivån.

Nämndmål:

Nämnden har en väl fungerande handläggning av ansökningar om serveringstillstånd

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kunderna är nöjda med den service nämndens tillståndsenhet erbjuder. Handläggningen är rättsäker, effektiv och av god kvalitet. Kunderna bemöts med respekt och tillgänglighet.

Nämndens verksamhet

Inflödet av nya ärenden till *Tillståndsenheten* har ökat med cirka 30 procent under 2015. Samtliga av enhetens ärenden har under året beslutats inom fastställd handläggningstid, vilket är inom tre månader från det att ärendet är komplett. I de ärenden som överklagats till domstol har förvaltningens bedömning i princip alltid stått fast, endast i ett ärende där Tillståndsutskottet beslutat att ett tillstånd skulle återkallas gjorde rätten en annan bedömning, nämligen att en varning skulle utfärdas.

Enligt den undersökning som Stockholm Business Region genomför ligger index för kundnöjdheten för 2015 vad gäller hantering av ansökningar och tillsyn något lägre än föregående år, 68. Högst värdering får förvaltningen vad gäller bemötande och tillgänglighet, lägst i fråga om effektivitet.

Under året har en särskild granskning av rättssäkerheten vid handläggning av tillståndsärenden genomförts inom ramen för nämndens internkontroll. Granskningen visade att Tillståndsenheten bedöms möta kraven på rättsäkerhet i sin handläggning.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nöjd Kund-Index	68 %	71 %	72 %		2015
Analys Siffran är baserad på utfallet januari - november. Indexet räknas fram genom en bedömning av information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet. Lägst omdöme får förvaltningen för effektivitet. En av förklaringarna till detta är det ökade antalet ärenden i kombination med att bemanningen inte kunnat anpassas i samma takt. Förvaltningen kommer fortsätta arbetet med att öka bemanningen.					

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom stadsövergripande insatser för att ett ökat antal stockholmare ska kunna försörja sig själva. Inom nämndens egen verksamhet medverkar insatserna till egen försörjning för brukare som inte är självförsörjande. Nämnden bedömer att målen nås.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,04 %	0,04 %	0,05 %	2,0 %	VB 2015
  Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,04 %	0,03 %	0,04 %	1,2 %	VB 2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	3 st	12 st	5 st	500 st	VB 2015
Analys Årsmålet nåddes inte då Jobbtorg inte kunnat matcha aspiranter med den kravprofil förvaltningen uppgivit.					
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	10 st	10 st	10 st	6 700 st	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för att i samverkan med stadens nämnder och bolag genomföra ett utvecklingsarbete med syfte att stadens praktikplatser ska anpassas till de behov som finns hos jobbtorgens aspiranter. Stadens nämnder och bolag ska medverka i denna samverkan och i arbetet med att bereda aspiranterna praktiktillfällen	2015-01-01	2015-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med socialnämnden ta fram ett program för insatser för personer som tidigare haft vårdnadsbidrag	2015-01-01	2015-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsmarknadsnämnden ska vara sammankallande för denna samverkan	2015-01-01	2015-12-31	
  Nämnderna ska möjliggöra yrkesintroduktionsanställningar och lärlingsanställningar inom sina verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen inväntar direktiv från arbetsmarknadsnämnden.			
  Socialnämnden ska genomföra en översyn av stadens riktlinjer för ekonomiskt bistånd.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av arbetet med felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd	2015-01-01	2015-04-30	
  Socialnämnden ska utarbeta riktlinjer för bedömning av ekonomiskt bistånd för personer med långvariga behov.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska, tillsammans med representanter från stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadsnämnden, etablera samarbete med Försäkringskassan med syfte att utforma rutiner för samarbete när personer med ekonomiskt bistånd är i behov av stöd för samordning av rehabilitering.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Arbetsföra stockholmare inom socialtjänstens område arbetar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Socialtjänsten arbetar för att personer i behov av ekonomiskt bistånd får en korrekt handläggning. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Personer som söker ekonomiskt bistånd får rätt insats för att uppnå egen försörjning.

Stadsövergripande arbete

Ekonomiskt bistånd

För staden som helhet har summan utbetalt ekonomiskt bistånd uppgått till 942,5 mnkr, vilket är en minskning med 1,9 procent jämfört med 2014. De flesta stadsdelsförvaltningar har haft en minskning, störst minskning har skett i Hässelby-Vällingby (11,6 procent) och Norrmalm (11,4 procent). Rinkeby-Kista (0,2 procent), Farsta (4,5 procent), Bromma (4,6 procent) och Hägersten-Liljeholmen (9,4 procent) har istället ökat. Ytterligare har även Socialförvaltningens bostredningsenhet (20,5 procent) och enheten för hemlösa (10,2 procent) ökat.

Under året fick 15 030 hushåll ekonomiskt bistånd med i genomsnitt 8 624kr per månad. Det är en minskning med 5,6 procent av antalet hushåll och en ökning med 4,2 procent av medelbidraget jämfört med 2014. Under året fick totalt 25 055 personer ekonomiskt bistånd, varav 8 510 var barn. Det är en minskning med 1 957 personer jämfört med 2014. Den genomsnittliga biståndstiden var 7,3 månad vilket var densamma som föregående år. Den största andelen hushåll (43 procent) har haft en biståndstid på 10-12 månader.

En översyn av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd har genomförts utifrån uppdragen i budget. Ett förslag till nya riktlinjer kommer att presenteras för nämnden under 2016.

Tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen har förvaltningen utrett frågan kring ett system för prova-på-studier på komvux för personer med ekonomiskt bistånd. Ett särskilt ärende har lämnats till socialnämnden för vidare beredning.

En sammansatt bastjänst (SSBTEK) har utvecklats för kommunerna för underlätta informationsinhämtningen vid handläggningen av ekonomiskt bistånd. Tjänsten levererar elektronisk information från flera myndigheter och tillhandahålls av Försäkringskassan. Tjänstens infördes i paraplysystemet under 2015.

Ett projekt kring barnperspektiv inom ekonomiskt bistånd har inletts och en arbetsgrupp med representanter från stadsdelsförvaltningarna har tillsatts. Projektet har utarbetat ett stödmaterial kring barnperspektiv och barnkonsekvensanalyser i handläggningen av

ekonomiskt bistånd. Stödmaterialet beräknas färdigställas inom kort och kommer att implementeras under 2016.

Stadens arbete med att förebygga och utreda felaktiga utbetalningar inom ekonomiskt bistånd (FUT) har samordnats genom löpande verksamhetsstöd. Arbetet har utvärderats och redovisats i särskild rapport till nämnden.

I chefsnätverk har frågan lyfts vid flera tillfällen för att säkerställa att nyanlända beviljas det bistånd och insatser de har rätt till. Frågorna har också lyfts på möte med arbetsmarknadsförvaltningen.

Samverkan med Jobbtorg Stockholm

Samverkansrutinen mellan stadsdelsförvaltningarna och Jobbtorg Stockholm har reviderats under 2015 och förtydligats vad som gäller vid frånvaro på grund av sjukdom.

Rehabiliteringsprocessen har gått igenom på ett tillämpningsnätverk med cheferna och tydligare beskrivits i riktlinjerna. Försäkringskassan har även tagit fram en blankett för att personer ska kunna ansöka om samordnad rehabilitering.

I samarbete med Jobbtorg Stockholm har implementeringen av bedömningsinstrumenten fortsatt. Bedömningsinstrumenten används på samtliga stadsdelsförvaltningar och jobbtorg och uppföljning sker i form av gemensamma nätverksmöten och workshops för chefer. Initial bedömning infördes i paraplysystemet under 2015. Arbetet med att utveckla en applikation för statistik har påbörjats.

Ett avtal med Linnéuniversitetet har upprättats för forskning på arbetet med initial bedömning. Forskningen kommer att presenteras med en slutrapport i februari 2016.

Inom ramen för initial bedömning har arbetet med att utforma strukturerade former för informationsöverföring och att stärka samverkan mellan Jobbtorg Stockholm och stadsdelsförvaltningarna påbörjats. Arbetet beräknas fortsätta under 2016.

Utredning av 020-nummer

I budgeten för 2014 fick nämnden i uppdrag att i samråd med arbetsmarknadsförvaltningen och serviceförvaltningen utreda införandet av ett 020-nummer till mottagningsgrupper, jobbtorg och socialjouren. Införandet av ett 020-nummer kan inte genomföras för enbart delar av medborgarnas kontakter med stadsdelsförvaltningarna och jobbtorg. I de fall ett 020-nummer ska införas bör det införas för i vart fall alla verksamhetsområden inom socialtjänsten utifrån likabehandlingsprincipen.

Ett 020-nummer ökar inte tillgängligheten för medborgarna utan risken blir att det blir svårare att komma i kontakt med sin handläggare. I de fall ett 020-nummer eller annat gemensamt telefonnummer ska införas bör det kopplas till ett kontaktcenter.

I de fall en medborgare har svårt att bekosta ett samtal till socialtjänsten löses detta genom att handläggaren ringer upp den enskilde.

Ett införande av ett 020-nummer medför ökade kostnader för stadsdelsnämnderna och staden.

Budget- och skuldrådgivning

Socialförvaltningen samordnar stadens budget- och skuldrådgivning och en uppföljning har genomförts i början av året. Uppföljningen har legat till grund för revideringen av stadens riktlinjer inom området, ett arbete som dock inte avslutats ännu i avvaktan på Konsumentverkets kommande rekommendationer när det gäller kommunernas budget- och skuldrådgivning. Det av Stockholm initierade storstadsnätverket mellan Stockholm, Göteborg och Malmö har träffats för samverkan. En uppgradering av dokumentationssystemet BOSS som tillhandahålls av Konsumentverket har genomförts. Stadens medborgare har möjlighet till information om budget- och skuldrådgivning via stadens hemsida där även Guiderummet finns. Genom Guiderummet tillhandahålls enklare rådgivning och information inom olika teman. Guiderummet har haft cirka 1 100 besökare under året.

Utbildning i arbetssättet "Ekonomi i fokus" har hållits vid två tillfällen för totalt 140 personer. Inbjudna var boendestödare och behandlingsassistenter från socialpsykiatri, vuxen/missbruk öppenvård och personal från boende- och behandlingsenheten. Utbildning i metoden är en del av implementeringen av *Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019*.

Utbildning

Utbildningar som genomförts under året:

Utbildning och omfattning	Antal utbildningstillfällen	Målgrupp	Antal deltagare
Nyanställdutbildning, två heldagar och en halvdag	Tre tillfällen	Nyanställda socialsekreterare	71
Introduktion i bedömningsinstrumenten IB och FIA, en halvdag	Två tillfällen	Socialsekreterare och coacher inom Jobbtorg Stockholm	34
MI-utbildning integrerat med bedömningsinstrumenten IB och FIA, fyra heldagar	Sex tillfällen	Socialsekreterare och coacher inom Jobbtorg Stockholm	112
Ekonomi i fokus, halvdag	Två tillfällen	Boendestödare och behandlingsassistenter inom Vx, PS och boende- och behandlingsenheten	140 (2 tillfällen à 70 personer)

Nämndens verksamhet

Enheten för hemlösa uppnår årsmålet att 32 procent av klienter som avslutas har egen försörjning (börjat arbeta, studera eller beviljats annan ersättning) vid avslut på Försörjningsstöd.

Enhetens sektioner arbetar aktivt tillsammans kring klienten i dennes process ur hemlöshet. Stödsektionernas uppdrag har förtydligats och renodlats ytterligare under året vilket bland annat medfört att antalet klienter på Försörjningsstöd har ökat, medan det minskat något på vuxen- samt vård och omsorgssektionen. Skillnaden mellan inflöde och utflöde minskar och

ärendetöknningen har saktat av något jämfört med förra året. Klienterna har inte ett tydligt eller uttalat stödbehov utan är bostadslösa och saknar egen försörjning.

Budget- och skuldrådgivarnas arbete är en viktig del i klienters process ur hemlöshet. Budget- och skuldrådgivarna har haft öppen mottagning en halv dag i veckan samt löpande informationsmöten på enheternas sektioner. Totalt har 319 klienter fått rådgivning under året, 264 män och 55 kvinnor. 48 klienter, varav åtta kvinnor, har pågående skuldsaneringsärenden. Under året har budget- och skuldrådgivarna tagit emot 74 nya ärenden, 59 män och 15 kvinnor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Erbjuder praktikplatser för personer med funktionsnedsättning (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 5)	2014-01-01	2015-12-31	
✓ Minst två sommarjobb för ungdomar som anordnas i förvaltningen ska erbjudas ungdomar med funktionsnedsättning (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 5)	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

● Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	2 st	4 st	2 st	tas fram av nämnden	2015
● Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	98,5 %	97,92 %	100 %	100 %	VB 2015
● Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	98,6 %	97,7 %	100 %	100 %	VB 2015
● Nämndens prognossäkerhet T2	0 %	-1 %	+/-1 %	+/- 1 %	2015

Nämndmål:

Administrationen stödjer verksamheterna att uppnå fastställda mål

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Chefer och medarbetare är nöjda med det administrativa stödet.

Nämndens verksamhet

Upphandlings- och juridikenheten har fortsatt sitt arbete under året med att uppdatera och vidareutveckla den samarbetsyta som innehåller information om de stadsgemensamma upphandlingarna samt sprida information om ytan. På samarbetsytan har även mallar för exempelvis individuella avtal och avrop uppdaterats. En utbildningsinsats har genomförts för socialförvaltningens medarbetare innehållandes information om praktisk tillämpning av den sekretess som följer av offentlighets- och sekretesslag.

IT-enheten har anordnat 24 stycken utbildningstillfällen i satsningen "Jobba Smartare". Kurserna avser digitala möten, dela dokument på datorn, mobilt arbetssätt och att använda samarbetsytor. Kurserna har varit väl besökta och populära. Förutom dessa kurser har två st anpassade kurser anordnats för hela verksamheter.

IT-enhetens mål att 95 procent av de beställningar verksamheterna gör ska påbörjas inom 24 timmar efter att behovet anmälts har uppfyllts under året.

Ekonomienheten har förutom det löpande stödet till administratörer och chefer hållit en utbildning i agressosystemet. Man har hållit flera "öppet hus" som stöd för hur fakturor ska hanteras i det nya systemet, enheternas verksamhetsplaner samt väsentlighets- och riskanalyser.

Med anledning av det ökade antalet ensamkommande flyktingbarn under hösten har extra bemanning tagits in för lokalsamordning. Ett antal lokaler har öppnats upp med kort varsel för tillfälliga ankomstboenden, vilket ställt krav på snabb hantering av exempelvis brandsäkerhet, bygglov och sanitära angelägenheter. De tillfälliga boendena har också medfört hög arbetsbelastning för *IT-enheten* och *Intern service* i fråga om att snabbt upprätta arbetsplatser med fungerande internetuppkoppling och telefoni.

Under året har förvaltningens huvudkontor flyttat till Farsta, vilket innebär att datorer, skrivare och annan it-utrustning har flyttats, konferensutrustning installerats och nya rutiner etableras i de nya lokalerna.

Ett arbete har påbörjats för att förbättra kommunikationsenhetens effektivitet och resultat. Enhetens uppdrag har förtydligats och förberedelser för rekrytering av en kommunikationschef, direkt underställd förvaltningsdirektören, har inletts.

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är kostnadseffektiva

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter ska planera och bedriva sin verksamhet så att resurserna är väl anpassade till de mål verksamheten ska uppnå.

För att upprätthålla en kostnadseffektiv organisation krävs ett ständigt pågående arbete hos chefer på olika nivåer med att följa upp och korrigera verksamheten vid behov. Tidiga upptäckter av eventuella avvikelser ger möjlighet att undvika drastiska åtgärder och

omprioriteringar under året. Som ett led i detta kommer förvaltningen att ytterligare förbättra de verktyg och processer som används för att följa upp verksamheten.

En viktig faktor för att uppnå en kostnadseffektiv uppfyllelse av verksamhetens mål är att medarbetarna är införstådda med verksamhetens uppdrag, sin egen roll i helheten samt de ekonomiska ramar som styr verksamheten. Det är därför viktigt att chefer i organisationen arbetar för en stor delaktighet hos medarbetarna i den ekonomiska planeringen och uppföljningen.

Nämndens verksamhet

I stort sett samtliga enheter visar en budget i balans och visar bra verksamhetsmässiga resultat. Genom ständig utveckling av styrnings- och uppföljningssystemen har nämnden under flera år visat ett bra resultat, vilket leder till god beredskap i organisationen att möta förändringar i behov och uppdrag.

Under året har förvaltningen förstärkts med en resurs för att ytterligare utveckla styrning- och uppföljning samt internkontroll.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel klienter som vid avslutad kontakt med Enheten för hemlösa har stadigvarande boende.	40 %		40 %		VB 2015
 Andel nyrekryterade hem i staden som rekryterats genom Resursteamens barn och ungdom.			30 %		VB 2015
Analys Indikatorn har inte varit möjlig att följa upp under året.					
 Andel rekryterade hem som används inom ett år (Resursteamens barn och ungdom).	67 %		75 %		VB 2015
 Beläggning boende- och behandlingsenheten	93,29 %		90 %		VB 2015
 Beläggning ensamkommande flyktingbarn	97 %		90 %		VB 2015

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Socialnämnden bidrar till gruppers och individers frihet att kunna delta på lika villkor i samhället genom insatser för att motverka diskriminering och våld samt genom att öka

tillgänglighet och delaktighet. Barn som är i kontakt med stadens och nämndens verksamheter får de rättigheter som barnkonventionen kräver.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Diskrimineringslagen utgör den rättsliga grunden för jämställdhets- och mångfaldsarbete. Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom ett aktivt arbete utifrån jämställdhets- och mångfaldsplanen. En förvaltning präglad av jämställdhet och mångfald bidrar till trygghet, respekt, integritet och tillgänglighet för såväl brukare som personal.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska samverka med rådet för mänskliga rättigheter för att stärka arbetet mot diskriminering och motverka en etnisk- och könssegregerad verksamhet	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Nämnden beaktar jämställdhetsperspektivet i alla verksamheter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter uppnår god kvalitet och goda resultat oavsett könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Nämndens verksamhet

Förvaltningens jämställdhetsarbete syftar till att synliggöra brukares och anställdas villkor vid samtliga enheter och verksamheter ur ett könsperspektiv. Jämställdhetsperspektivet utvecklas hela tiden och integreras i all verksamhetsplanering och utveckling. En jämställdhetsgrupp med bred representation från socialtjänstavdelningen, HR- och ekonomienheterna har drivit utveckling av jämställdhetsarbetet framåt. Den könsupplade statistiken som alla verksamheter redovisar utgör ett underlag för de förberedelser som ska göras under 2016 för att införa en jämställdhetsintegrerad budget från och med 2017.

I och med tydliga åtaganden blir det vid årets slut möjligt för respektive verksamhet att analysera:

- Representation (fördelning kön)
- Resurser (fördelning av tid och resurser mellan könen)
- Resultat (eller realia - tillgodoses båda könen intressen/möjligheter, olika effekter för könen/vem får ta del, förväntningar kopplade till kön)

- Realisera (föreslå nya mål och åtgärder för att utveckla arbetet med jämställdhet i verksamheten)

En sammanställning av verksamheternas åtaganden och aktiviteter för 2015 visar att förvaltningen har god grund för nästa steg i jämställdhetsarbetet, det andra R:et, resurser. Alla verksamheter har under året haft minst ett åtagande eller en aktivitet under nämndmålet om jämställdhet. Flertalet verksamheter har beskrivit olika insatser, större och mindre, och medvetenheten om jämställdhetsarbetet har ökat jämfört med tidigare år. *Boende- och behandlingsenheten* har undersökt om det finns könsrelaterade skillnader vid oplanerade utskrivningar, vid stöd och hjälp med duschning, medicinering och boendestöd etc. En första analys visar inga uppenbara skillnader utifrån kön. *Behandlingsenheten* har under året bytt namn på verksamheten som vänder sig till yngre, från Puman till ett mer könsneutralt BE Unga. *Enheten för hemlösa* har inlett arbetet med att undersöka om det finns könsskillnader i avslagsgrunder vid ansökan om försörjningsstöd. Samtliga verksamheter har under året lagt grunden för att utöver kön också beakta övriga diskrimineringsgrunder och uppmärksamma behov av utveckling. Under året hbt-certifierades ytterligare två verksamheter, *Lönnen* och *Origo*. Totalt är fem verksamheter hbt-certifierade.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Vid rekrytering till LSS-kollo (deltagare och medarbetare) visas öppenhet för mångfald (mål 7).	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

◆ Uppfylls delvis

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att chefer och medarbetare har en aktiv dialog om åtaganden och arbetssätt som leder till uppföljningsbara resultat. Ledarskapet ger förutsättningar för medarbetarnas delaktighet, självständiga arbete och utveckling. Cheferna har en tydlig målbild och inspirerar medarbetarna att nå målen. Medarbetarskapet är aktivt och bidrar till verksamhetens utveckling och kvalitet. Chefers och medarbetares kompetens och engagemang har stor betydelse för att uppfylla verksamheternas mål. Chefer och medarbetare har ett förhållningssätt som innebär att vara aktiva, tillgängliga och trovärdiga. Utgångspunkten i allt arbete är ett gott bemötande.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆	Aktivt Medskapandeindex	79	81	82	82	2015
●	Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %	100 %	2015
●	Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade	88 %		88 %	100 %	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
på sin arbetsplats					
  Ledarskapsindex	79		80	78	2015
  Motivationsindex	78		82	82	2015
  Sjukfrånvaro	6,3 %	6,3 %	4,4 %	4,4 %	VB 2015
  Sjukfrånvaro dag 1-14	1,48 %		1,4 %	tas fram av nämnden	VB 2015
  Styrningsindex	80		82	82	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och äldrenämnden ta fram stadsövergripande ledarutvecklingsprogram inom socialtjänst/biståndsbedömning.	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden upprätta och implementera en stadsövergripande handlingsplan för att förbättra arbetsvillkoren inom socialtjänsten i Stockholms stad.	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ta fram gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska utreda ekonomiska och andra förutsättningar för införandet av en ärendenorm som väger in ärendenas komplexitet och tyngd m m.	2015-01-01	2015-06-30	

Nämndmål:

Nämnden har goda arbetsförhållanden

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron minskar och Aktivt Medskapandeindex ökar. Antalet medarbetare som rekommenderar sin arbetsplats till andra ökar.

Nämndens verksamhet

Arbetsmiljö

Förvaltningens verksamheter har upprättat handlingsplaner för det systematiska arbetsmiljöarbetet utifrån dels resultaten av medarbetarenkät 2014 och dels undersökningar som är gjorda genom fysiska skyddsronder och arbetsplatsträffar. Handlingsplanerna har följts upp vid respektive arbetsplats samt i de olika samverkansgrupperna.

Arbetsplatsträffarna har under året utgjort ett viktigt forum för att följa upp och säkerställa en god arbetsmiljö samt att minimera riskfaktorer. Även medarbetarsamtalen har under året bidragit till att säkerställa varje enskild medarbetares rätt till en god fysisk- och psykosocial arbetsmiljö.

I maj anordnade personalenheten en heldags utbildning i arbetsmiljö för föreståndarna vid LSS-kollo samt en tvådagars grundläggande arbetsmiljöutbildning i september för nya chefer och skyddsombud.

I förvaltningens olika samverkansgrupper har arbetsskadeanmälningar regelbundet följts upp. Detta är angeläget för att arbeta förebyggande och förhindra förekomsten av fler incidenter, till exempel arbetsskadeanmälningar på grund av hot- och våldssituationer.

Vid de organisationsförändringar som genomförts under året har arbetsmiljöaspekterna särskilt beaktats.

I början av året flyttade förvaltningens huvudkontor till nyrenoverade lokaler i Farsta centrum. Några verksamheter som tidigare, liksom huvudkontoret, hade lokaler vid Södra station flyttade samtidigt till andra lokaler vid Medborgarplatsen och i Slakthusområdet. En arbetsgrupp bestående av representanter från olika verksamhetsområden tillsattes i god tid innan flytten för att arbeta med alla praktiska frågor och underlätta övergången till nya lokaler. De olika flyttningarna gick bra och alla chefer och medarbetare kom snabbt igång med arbetet i de nya lokalerna.

För att uppnå en bra arbetsmiljö i de nya lokalerna gjordes en risk- och konsekvensanalys av flytten till de nya lokalerna. Samverkan med de fackliga organisationerna skedde inom ramen för förvaltningsgruppen. Uppföljning av förvaltningskontorets flytt till Farsta har gjorts genom en enkät som ställts till alla medarbetare i huvudkontoret i Farsta.

Sjukfrånvaro

Nämnden når inte årsmålet om en sjukfrånvaro på 4,4 procent. Av förvaltningens totala sjukfrånvaro på 6,3 procent utgör korttidssjukfrånvaron 1,48 procent och långtidssjukfrånvaron 4,79 procent. Sjukfrånvaron ligger kvar på samma nivå som för helåret 2014, sjukfrånvaron har dock successivt sjunkit under det andra halvåret.

Personalenheten har under året utökat personalfunktionen med en befattning för att förstärka arbetet kring sjukfrånvaro. T ex har ett nytt sätt att redovisa sjukfrånvaro på tagits fram, detta ska bidra till att lättare följa upp och analysera sjukfrånvaron i förvaltningens olika verksamheter.

Personalenheten har tillsammans med försäkringskassan anordnat utbildning i stadens rehabiliteringsprocess för nya chefer och gruppleddare. Förvaltningen har även anordnat utbildning för chefer i att ta ut sjukfrånvarostatistik från olika personalsystem.

Förvaltningens strukturerade och regelbundna möten med företagshälsovården och Försäkringskassan har fortsatt under hela året, mötena möjliggör att på ett tidigt stadium fastställa handlingsplaner för att sjukskrivna medarbetare ska kunna återgå i arbete.

Generellt uppmuntrar förvaltningens chefer sina medarbetare till en aktiv friskvård och, där så är möjligt, utnyttja en timmes friskvård per vecka på arbetstid. Friskvård påverkar både den

enskildes hälsa på ett positivt sätt men också den fysiska och psykosociala arbetsmiljön.

Samverkan

Arbetet i förvaltningens samverkansgrupper har under året följts upp av huvudskyddsombud och personalchef, uppföljningen har framförallt handlat om huruvida intentionerna med stadens samverkansavtal har uppnåtts, samarbete mellan parterna och förbättringsområden. Resultatet av uppföljningen kommer att redovisas i förvaltningsgruppen i början på 2016.

I december genomförde personalenheten en utbildningsinsats för samverkansgruppernas sekreterare, syftet med utbildningen var att gå igenom intentionerna med stadens samverkansavtal samt stärka rollen som sekreterare.

Medarbetarenkäten

Förvaltningen uppnådde en svarsfrekvens på 76 procent för 2015 års medarbetarenkät. Detta är en försämring i jämförelse med 2014 års svarsfrekvens som uppgick till 88 procent. En förklaring till att svarsfrekvensen minskade kan vara att den sammanföll med att arbetet med ensamkommande barn och ungdomar intensifierades i förvaltningen.

Aktivt medskapandeindex uppgick till 79 vilket innebär att årsmålet om ett Aktivt medskapandeindex om 82 inte uppnåddes. Stadens Aktivt medskapandeindex uppgick till 80. Det är svårt att göra någon analys om varför målvärdet inte uppnåddes. Resultatet visar inte på något delområde som särskilt har försämrats, utan resultatet visar på ett något generellt sämre värde i förhållande till 2014 års medarbetarenkät.

Resultaten av medarbetarenkät 2015 har i slutet på året analyserats av chefer, medarbetare och skyddsombud och kommer ligga till grund för hur verksamheterna framöver ska arbeta med de utvecklingsområden som fastställs i handlingsplaner.

Vad gäller resultatet av medarbetarenkät 2014 har verksamheterna under året tagit fram behov av förbättringsområden som tagits med i handlingsplanerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet. I arbetet med resultaten har även verksamheterna belyst och lyft fram de områden som har goda resultat samt diskuterat hur dessa resultat kan bibehållas.

Arbetsrätt

I oktober anordnade personalenheten en utbildningsdag i arbetsrätt för nya chefer.

Introduktion för nyanställda

Som ett komplement till arbetsplatsernas lokala introduktion för nyanställda anordnar förvaltningen två gånger per år en övergripande introduktion. Introduktionen innehåller dels information om hur staden och socialförvaltningen är organiserade, vad det innebär att arbeta i en politisk styrd organisation samt presentation av arbetsgivaren Stockholms stad. Introduktionen har genomförts i april och i oktober.

Rekrytering

Utgångspunkten vid all rekrytering är att rekryterande chefer tillämpar kompetensbaserad rekrytering, vilket innebär att tillsättning sker utifrån sökandes kvalifikationer som motsvarar de krav som ställs på arbetet. I möjligaste mån försöker dock förvaltningens chefer vid tillsättning därutöver spegla befolkningssammansättningen i Stockholm vad gäller kön och etnicitet. För att uppnå en större jämställdhet eftersträvar förvaltningens chefer att anställa det underrepresenterade könet vid lika kvalifikationer.

Diskrimineringsärende

Förvaltningen har inte haft något diskrimineringsärende under året.

Arbetsplatsanpassning

Under hela 2015 har ett projekt under *IT-enhetens* ledning med deltagande av SLK-IT pågått som syftar till att medarbetare med funktionsnedsättning ska kunna använda IT-stöden på samma villkor som övriga medarbetare. En anpassad lösning för berörda där datorn är försedd med talstöd har tagits fram. Lösningen lämnas under nästa år över till SLK-IT för vidare förvaltning och hantering av stadens samtliga medarbetare med dessa behov.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Cheferna ska uppmärksamma tidiga signaler på ohälsa och frånvaro och vidta åtgärder.	2014-01-01	2015-12-31	
✓ En årlig handlingsplan för det systematiska arbetsmiljöarbetet ska tas fram i samarbete mellan chef, medarbetare och skyddsombud.	2014-01-01	2015-12-31	
✓ Frågor om respekt, bemötande och delaktighet för personer med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar ska regelbundet tas upp på arbetsplatsträffar (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 3)	2014-01-01	2015-12-31	
✓ Individuella utvecklingsplaner ska upprättas / revideras i samband med medarbetarsamtalen.	2014-01-01	2015-12-31	
✓ Nämndens jämställdhets- och mångfaldsplan samt riktlinjer om kränkande behandling ska gås igenom vid en arbetsplatsträff.	2014-01-01	2015-12-31	
✓ Säkerställ icke-diskriminering vid rekrytering. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 5).	2016-01-01	2016-12-31	
✓ Säkerställa att förvaltningens medarbetare med funktionsnedsättning har tillgång till stadens it-miljö (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning mål 5)	2015-01-01	2015-12-31	

Deltid till heltid

Alla som arbetar deltid och vill arbeta heltid har möjlighet att göra det.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

● Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom det arbete som bedrivs i nämndens verksamheter där respekten för mänskliga rättigheter och barnkonventionen utgör en grund för arbetet.

Nämndmål:

Nämnden beaktar mänskliga rättigheter och barnkonventionen i alla verksamheter

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Nämnden medverkar till att lyfta barnperspektivet i staden. Barnens rätt enligt barnkonventionen ska prägla hela socialtjänsten. Nämnden arbetar långsiktigt med insatser för att beakta mänskliga rättigheter.

Nämndens verksamhet

Vuxna och barn som har kontakt med nämndens verksamheter är nöjda med insatser och bemötande.

Stadsövergripande arbete

De nya DUR-utredningsmallarna med tillhörande utredningsmaterial som infördes under hösten 2015 innehåller frågor för att uppmärksamma barnperspektivet i ärenden där vuxna med funktionsnedsättning är aktuella för insatser.

Ett projekt, barnperspektiv inom ekonomiskt bistånd, har inletts i syfte att synliggöra barnen och att göra barnkonsekvensanalyser. En arbetsgrupp med representanter från stadsdelsförvaltningarna har tillsatts. Projektet har utarbetat ett stödmaterial kring barnperspektiv och barnkonsekvensanalyser i handläggningen av ekonomiskt bistånd. Stödmaterialet beräknas bli färdigställt inom kort och kommer implementeras under 2016.

Under året har inriktningen för lokala utvecklingsmedel tagits fram i samråd med FoU rådet. FoU rådet omfattar sex avdelningschefer från olika stadsdelsförvaltningar. Teman för nya lokala utvecklingsprojekt år 2016 är bland annat att förstärka barnperspektivet inom alla verksamhetsområden.

Förvaltningen har medverkat i stadsbyggnadsnämndens uppdrag ”Staden i Ögonhöjd - Integrerad Barnkonsekvensprocess och Dialog”, bland annat med de delar som rör barnkonsekvensanalyser. Förvaltningen har också deltagit i arbets- och referensgrupp i

framtagandet av ett hbtq-program.

För att säkerställa kompetensen vid stadens ungdomsmottagningar kring hbtq- frågor har det under året pågått utbildningssatsningar tillsammans med landstinget. Personal vid verksamheterna från både staden och landstinget har tillsammans genomgått en diplomerande utbildning. Utbildningarna har genomförts av LAFA som har utarbetat utbildningarna i samarbete med RFSL.

Nämndens verksamhet

Verksamheter som arbetar med barn och unga har rutiner som säkerställer att barnens uppfattningar kommer till uttryck och dokumenteras. Barnen ska ges möjlighet att ge sin uppfattning om det boende de är inskrivna i, eller om andra insatser samt sin framtida planering.

Såväl *Enheten för behandling, stöd och skydd* som *Barnahus Stockholm* har skrivit sina verksamhetsplaner utifrån Barnkonventionen, som genomsyrar det dagliga arbetet. Alla barn som kommer till Barnahus Stockholm samt deras medföljare får skriftlig och muntlig information om vad som kommer att hända och varför man är där. Under perioden har enheten utvecklat arbetet med att de barn och vuxna som kommer i kontakt med Barnahus får skriftlig och muntlig information om varför man är där och vad som kan förväntas hända. Allt material har Barnkonventionen som utgångspunkt.

Under året har fler verksamheter börjat använda sig av checklistor för att säkra att barnperspektivet beaktas i olika uppdrag. Inom *Boende- och behandlingsenheten* tar verksamheterna fasta på att underlätta kontakt och umgänge mellan klienten och hans/hennes barn. *Enheten för hemlösa* har utvecklat rutiner för att vid månatliga ärendegenomgångar uppmärksamma ärenden där klienten har barn och hur barnperspektivet säkras.

Förvaltningens utbildningssatsning riktad till stadsdelsförvaltningarna, "Unga som har sex mot ersättning", har fortsatt under året liksom projektet "Unga hbtq-ungdomar som har sex mot ersättning". Nära 40 procent av klienterna på Mikamottagningen som har varit aktuella för samtal under året tillhör hbtq-gruppen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att höja medvetenheten och kunskaperna om våld i nära relationer inom stadens verksamheter. Nämnden tillhandahåller skyddade boenden och medverkar till stöd till våldsutsatta personer i rättsprocessen. Ideella organisationer inom området får stöd. Nämnden bedömer att målen har nåtts.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel sökande som får hjälp			100 %	tas fram av	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
av kvinnojourer och tjejjourer				nämnden	
Analys Stockholm stad socialjour och Enheten för hemlösa har hittills kunna erbjuda alla kvinnor skydd som behövt det. De kvinnor och flickor som får plats på något av nämndens skyddade boenden, Kriscentrum för kvinnor och barn och Kruton får bistånd av stadsdelsförvaltning eller annan kommun. Däremot förs inte statistik över hur stor andel som även får hjälp av kvinnojour/tjejjour.					
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				tas fram av nämnden	2015
Analys Samtliga personer som nämndens egna verksamheter har kommit i kontakt med eller fått kännedom om, som har utsatts för våld i nära relation har erbjudits stöd och/eller skydd. Nämnden har inte ansett att det möjligt att sätta ett årsmål för hur många de ska vara.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden utreda om verksamhetssystemet kan utvecklas, så att uppgifter om våldutsatthet kan tas fram ur systemet.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Individer som utsatts för våld i nära relationer lever ett liv utan våld

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Kvinnofridsprogrammet – mot våld i nära relationer - samt riktlinjer inom området revideras och implementeras. Socialtjänsten arbetar effektivt för att våldutsatta i nära relationer och deras barn ska känna sig trygga med de insatser staden erbjuder. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Personer som utsatts för hot och våld i nära relationer får skydd och stöd i den akuta situationen och stöd till ett liv utan våld.

Stadsövergripande arbete

Vägledning och verksamhetsstöd

Socialförvaltningen har tagit fram ett förslag till nytt program mot våld i nära relationer som är under beredning i staden. Beslut om programmet väntas fattas av socialnämnden i början av 2016. Riktlinjerna för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer är under revidering och beräknas vara klara under första kvartalet 2016. I riktlinjerna ingår rutiner för att bemöta och ge stöd till våldutsatta papperslösa kvinnor och deras barn.

Arbetet med att utveckla Paraplysystemet så att det ska gå att ta fram statistik inom området våld i nära relationer fortsätter. Initiering med Tieto har skett under hösten. Hittills har dock ingen lösning hittats som kan ge tillförlitlig statistik. En av utmaningarna är att ärenden som rör våld förekommer inom alla verksamhetsområden och att en våldsutsatt person därmed kan vara aktuell på flera enheter samtidigt. Ett gemensamt underlag har tagits fram för uppföljning av indikatorn ”Antal personer utsatta för våld som är kända av socialtjänsten”, i avvaktan på att verksamhetssystemet utvecklas och statistik kan tas därifrån.

Följande utbildningar inom området våld i nära relationer har genomförts under 2015:

Utbildning, antal tillfällen	Målgrupp	Antal deltagare
Riktlinjeutbildning, 1 tf	Handläggare våld i nära relation	68
Att motivera våldsutövare söka och ta emot stöd och behandling, 2 tf	Handläggare våld i nära relation	26
Grundläggande utbildning om våld i nära relationer, 2 tf	Handläggare inom äldreomsorg och ekonomiskt bistånd	150
Grundläggande utbildning om våld i nära relationer, 2 tf	Utförare inom funktionsnedsättning, äldreomsorg och socialpsykiatri	160

Relationsvåldscentrum Sydost

Socialförvaltningen har i samråd med de tre stadsdelsförvaltningar som driver Relationsvåldscentrum Sydost (RVCS) utrett var huvudmannaskapet för verksamheten ska ligga. Nämnden valde att också utreda om det finns ett behov av en stadsövergripande verksamhet med inriktning på våldsutövare. Ärendet bereds nu i staden och beslut kommer att fattas i nämnden i början av 2016.

Nämndens verksamhet

Stockholms stad socialjour har under året bedömt att 34 kvinnor med totalt 23 barn haft behov av skyddat boende. Inga män har bedömts ha behov av skydd utifrån våld i nära relationer. Under året finns sex avvikelser rapporterade när Socialjouren placerat sex kvinnor och tre barn på hotell eller hotelljouren, då plats inte funnits på skyddat boende. Årsmålet, 100 procent, uppfylls inte.

I syfte att se över insatser för män som utsatts för våld i nära relation genomförde Boende- och behandlingsenheten under maj och juni en intervjuundersökning med 49 män som bodde på Lönne. Nio av männen (18 procent) svarade att de varit utsatta för våld i en nära relation; två i en kärleksrelation, tre av en pappa/styvpappa under uppväxten, en av en vän till familjen och tre män ville inte svara på vem/hur. Gemensamt för de nio männen är att ingen av dem sökt vård eller hjälpkontakt varken i sin utsatthet, eller efter att det skett. Insatser som t.ex. skyddslägenheter, jourtelefon, samtalsstöd och juridiskt stöd behöver kompletteras så att de innefattar och verkar stödjande för samtliga våldsutsatta individer, oberoende av könstillhörighet eller könsidentitet.

Skyddat boende för kvinnor och barn

Enheten för behandling, stöd och skydd har på Kriscentrum för kvinnor och barn en fortsatt hög beläggning, 96 procent. Även de tre lägenheterna för utslussning har varit belagda under perioden. Under året har 103 kvinnor varit placerade varav 27 ensamstående utan barn. Antalet barn som bott tillsammans med sina mammor är 125, ett lägre antal än föregående år vilket kan förklaras av längre placeringstider. Detta i sin tur kan ha olika förklaringar, till exempel kan efterfrågan på platser gjort det svårare att flytta kvinnor vidare.

Verksamheten har under året behövt säga nej till många förfrågningar då det varit fullbelagt. Socialsekreterare och socialjourer har påtalat att det varit fullt på alla skyddade boenden i staden.

Skolundervisning bedrivs för skolpliktiga barn via Utbildningsförvaltningens försorg. Tre lärare/specialpedagoger alternerar mellan stadens skyddade boenden för att bedriva undervisning till de barn som inte kan gå kvar i ordinarie hemskola. Verksamheten har också ett samarbete med Stadsbiblioteket som förser Kriscentrum med barnböcker för vidare utlåning inom verksamheten.

Under året avslutades de forskningsprojekt som Kriscentrums barnteam har deltagit i under två års tid. Projekten har dels handlat om en manualstyrd modell för arbete med aggressiva barn, dels om risk- och säkerhetsbedömningar avseende barn. Eventuell verksamhetsutveckling kommer att ske efter forskarlagens slutrapportering.

Förvaltningens verksamhet för organisations- och föreningsstöd har gjort en översyn gällande antalet papperslösa våldsutsatta kvinnor och barn på stadens kvinnojourer (omfattar stadens två egna boenden och 5 samverkans partners). Under 2015 tog två jourer emot sammanlagt 4 kvinnor med 7 barn i sitt skyddade boende. Av dessa var två kvinnor placerade av antingen socialjouren eller en stadsdelsförvaltning. Flera av de skyddade boendena har även haft flertalet placerade kvinnor som har pågående asylärenden. De kvinnojourer som erhåller bidrag från SoN har, i nuläget, möjlighet inom ramen för bidraget att i begränsad omfattning erbjuda ett kortare skydd för målgruppen. Utredning i frågan fortsätter år 2016.

Relationsvåldscentrums (RVC) erbjuder råd och stöd till personer över 18 år som gjort en polisanmälan om att de varit utsatta för relationsvåld och där ärendet utreds vid Västerorts polismästardistrikt. RVC är en kvalitetshöjande verksamhet som ska säkerställa att alla som varit utsatta för relationsvåld får det stöd som de är i behov av för att förändra sin situation i enlighet med socialtjänstlagen 5 kap 11 §. I samverkansavtalet ingår Stockholm, Solna, Sundbybergs, Ekerö, stadsdelsförvaltningarna Rinkeby - Kista, Spånga- Kista, Hässelby - Vällingby samt Bromma. Sedan oktober har ärendeinströmningen till RVC sjunkit, troligen på grund av polisens omorganisation.

Samtalsmottagningen erbjuder personer som bor i Stockholm stad, fyllt 18 år och varit utsatta för våld i nära relation råd och bearbetande samtal. Samtalen är avgiftsfria och man kan vara anonym. Samtalsmottagningen samarbetar med RFSU och Alla kvinnors hus för personer som varit utsatta för sexuella övergrepp. Samtalen sker i grupp och individuellt. Under året har 165 personer besökt Samtalsmottagningen. Av dessa personer är 159 kvinnor och sex män. Sammanlagt antal inbokade samtal under året var 1 393 st, och antalet samtal som utförts per telefon var 1 153 st. I genomsnitt har varje person fått åtta samtal per person.

Under året har samtalsmottagningen också börjat ta emot våldsutsatta män. De män som

kommit hittills har kommit via landstinget och socialtjänsten.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel inskrivna i skyddat boende som upplever att de är rustade att kunna skydda sig själva vid utflyttning/avslutad kontakt (Enheten för behandling, stöd och skydd).	91 %		100 %		2015
	Analys Kriscentrum mäter hur många av de kvinnor som skrivs ut som upplever att de är rustade för ett liv utan våld. Under året uppger 91 procent av samtliga kvinnor som skrivs ut att de är rustade för ett liv utan våld. Det anses som ett gott resultat och årsmålet kommer att justeras inför 2016.					
	Andel kvinnor med stöd- och skyddsbehov som beretts skyddat boende (Stockholms stad socialjour).	85 %		100 %		VB 2015
	Analys Vid enstaka tillfällen kan kvinna eller man, som egentligen har behov av stöd och skydd, placeras på hotell om det är fullt på skyddade boenden, det rapporteras då som en avvikelse. Under året finns sex avvikelser rapporterade då totalt sex kvinnor och tre barn placerats på hotell/hotelljouren. Inga män har sökt.					
	Andel män med stöd- och skyddsbehov som beretts skyddat boende (Stockholms stads socialjour).	100 %		100 %		VB 2015
	Analys Inga män har sökt stöd och skydd via Socialjouren.					

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Socialnämnden har bidragit till att uppfylla målet genom att ansvara för stadsövergripande frågor inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Nämnden tillhandahåller på beställning av andra nämnder korttidsvistelse enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Nämnden arbetar med att öka tillgängligheten till verksamheten via internet. Nämnden gör bedömningen att målen uppfylls.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utarbeta överenskommelser mellan stadsdelsnämnd och stadsdelsnämndens egen regi-verksamhet inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden ska komplettera resursmätningarna så att de även omfattar personer med autism och Aspergers syndrom för korttidstillsyn till barn över 12 år enligt LSS.	2015-01-01	2015-12-31	
! Socialnämnden ska upphandla korttidstillsyn enligt LOV för korttidstillsyn till barn över 12 år enligt LSS.	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Analys Tillsammans med strategiska enheten och representanter från stadsdelsförvaltningarna har Upphandling - och juridikenheten fortsatt med att utarbeta förfrågningsunderlagets krav till upphandlingen av korttidstillsyn för skolgång över 12 år. Planeringen för denna upphandling är att avtal ska kunna tecknas vid halvårsskiftet 2016.			
✓ Socialnämnden ska utarbeta anvisningar för hur resursmätningar ska genomföras och den enskildes val ska utformas för korttidstillsyn till barn över 12 år enligt LSS.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

E-tjänster i socialtjänsten utgår från brukarnas behov

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

E-tjänster och information på nätet ska vara tillgängliga för alla.

Stadsövergripande arbete

Förvaltningen har beviljats medel från Digital förnyelse (Stockholms stads IT-program) till en förstudie hösten 2015 av hur e-tjänsten *Ansökan om stöd och service* (ASoS) kan utvecklas ur ett tillgänglighets- och delaktighetsperspektiv för brukare inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning, socialpsykiatri och äldreomsorg. Projektet fortgår under 2016.

En förstudie i form av en fördjupad behovsanalys av ett digitalt kommunikationsstöd för utrednings- och uppföljningssamtal med barn och unga med funktionsnedsättning har genomförts under hösten. Arbetet fortgår under 2016 med en fördjupad förstudie som inleds vid årsskiftet.

Förvaltningen har i samarbete med Linköpings universitet slutfört ett projekt om hur webbaserade självskattningar kan fungera som ett verktyg för att öka den enskilde brukarens delaktighet och inflytande som har redovisats i en rapport.

Socialrådgivningen på nätet inom Stockholm stad socialjour har under året integrerats i enhetens övriga verksamhet. Totalt under året har 1 483 chattar inkommit och det finns inga rapporterade avvikelser om frågor som inte har kunnat besvaras eller hänvisats till rätt instans för svar. Under året har också 572 e-brev inkommit till rådgivningen varav 570 har besvarats inom tre dagar. Vid de tillfällen det inte varit möjligt har det berott på tekniska problem.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel frågor inkomna på chatt som kunnat besvaras (Stockholms stad socialjour).	100 %		100 %		VB 2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Effektivare kommunikation mellan verksamheter och personer som har en omfattande psykisk och kognitiv problematik, program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 2.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Stockholmare med funktionsnedsättning har tillgång till och kan på lika villkor delta i samhället

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Alla stockholmare, oavsett funktionsförmåga, ska ha rätt till full delaktighet och kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning integreras i stadens verksamheter. Socialtjänsten arbetar för att personer med funktionsnedsättning ska få insatser som bygger på en evidensbaserad praktik. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Nämndens utbud av insatser överensstämmer med efterfrågan.

Stadsövergripande arbete

Organisation och samverkan

Den 1 oktober började staden utföra kommunal hälso- och sjukvård i boenden och daglig verksamhet enligt LSS, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Planeringen inför övergången av utförandet från landstinget har pågått under hela året. Initialt bedrivs verksamheten i projektform under socialnämnden innan ställning tas till hur den ska organiseras och bedrivas på längre sikt. Hälso- och sjukvårdsenheten benämns LSS-hälsan och har sin bas i lokaler i Göta Ark på Medborgarplatsen. Till enheten har rekryterats legitimerade sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter samt verksamhetschef.

Arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen har under året ombildat ett gemensamt nätverk i vilket Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och landstingets habilitering och psykiatri ingår. Nätverket är inriktat på att åstadkomma ett mer samordnat stöd när praktik,

arbete och studier aktualiseras för personer med funktionsnedsättning. Ett gemensamt seminarium har genomförts. Förvaltningen har även inventerat antal personer med daglig verksamhet som bedöms vara redo att prova arbete eller studier med stöd och vidare samverkat med Försäkringskassan och arbetsmarknadsförvaltningen kring en nationell effektutvärdering av metoder för att personer ska kunna gå vidare till arbete och lämna aktivitetsersättning.

Utvecklings- och kvalitetsarbete

Inför att valfrihetssystem för insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS införs i staden den 1 juli 2016 har socialförvaltningen tillsammans med utbildningsförvaltningen, stadsledningskontoret och en stadsdelsförvaltning utarbetat former för resursmätning och upphandling. Enheten för bedömning och förmedling har fått uppdraget att genomföra resursmätningar för varje enskild brukare och mallen för mätningarna har kompletterats så att den omfattar personer inom autismspektrumet.

Ett förslag till nya riktlinjer för KBH (kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning) har utarbetats och behandlats i socialnämnden. Vidare har förvaltningen påbörjat en revidering av stadens riktlinjer för medföljare vid semesterresa.

Uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas egen verksamhet inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning inklusive socialpsykiatri har tagits fram. Syftet har varit att förtydliga kraven på utförare i stadens egen regi för att säkerställa kvalitet, likvärdighet och konkurrensneutralitet inom de olika valfrihetssystemen så att de motsvarar de som ställs i förfrågningsunderlag och avtal enligt LOV för respektive insats 2016.

Vid ett seminarium för stadens handläggare och chefer har FOU Södertörn presenterat resultatet av en studie om boendestöd till personer som tillhör LSS personkrets 1, som genomförts på uppdrag av socialförvaltningen i Stockholms stad.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att hitta olika alternativ för personer med funktionsnedsättning enligt LSS men även med psykiska funktionsnedsättningar när de fyllt 65 år.

Äldreförvaltningen har påbörjat en utredning om ett eventuellt införande av rambeslut för hemtjänst och en översyn av nuvarande tidsregistreringssystem. Socialförvaltningen deltar i arbetet.

Förvaltningen har för stadens räkning medverkat i en nybildad arbetsgrupp hos Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) som ska utreda förutsättningarna att införa mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst i länets kommuner, enligt en ny lagstiftning från den 1 juli 2014. Arbetet har under hösten varit vilande men återupptas av KSL i januari 2016.

Tillgänglig information

Stadsledningskontoret och socialförvaltningen har inlett ett samarbete i syfte att öka tillgängligheten och därmed svarsfrekvensen av stadens brukarenkäter genom att använda kommunikationsstöd i form av Pict-O-Stat. Pict-O-Stat är ett enkätverktyg som använder sig av symboler, fotografier och inspelat tal för att presentera och förtydliga frågeställningar och

svarsalternativ för personer med olika former av kognitiv funktionsnedsättning. Samarbetet utgår från Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Förvaltningen har genom ett samarbete med idrottsförvaltningen uppmärksammat på behovet hos den enskilde brukaren att ha tillgång till trådlös internetuppkoppling i sin gruppbostad. En gemensam kartläggning har genomförts med syftet att undersöka hur många gruppbostad som idag ger sina brukare denna möjlighet till trådlös internetuppkoppling.

Två samverkansmöten har genomförts med förvaltningens referensgrupp för funktionshindersfrågor i vilken representanter för olika intresseorganisationer ingår. Förvaltningen har även medverkat i en motsvarande referensgrupp hos Försäkringskassan samt i en workshop om hur de kan förbättra sin information till personer med funktionsnedsättning. Därutöver har förvaltningen haft två möten med FUB och medverkat vid en temakväll hos habiliteringens dövblindteam för dövblinda och deras anhöriga samt deltagit i nätverksmöte med representanter från landstinget, stadsdelsförvaltningar, utförare av daglig verksamhet samt Svenskt Demenscentrum kring stödbehov för yngre personer med demens. En informationsfolder till den enskilde samt deras anhöriga och handläggare har påbörjats.

Utbildningar inom funktionsnedsättning:

Utbildning, antal tillfällen	Målgrupp	Antal deltagare
KBH, 1 halvdag	Handläggare FH, PS och ÅO	65
Avgifter, 1 halvdag	Handläggare FH och PS	71
DUR, 3 tillfällen	Handläggare	56
ParaSoL, 3 tillfällen	Utförare inom LOV FH	173
Information Korttidstillsyn inom LOV	Utförare av korttidstillsyn enligt LSS	65
Rättspraxisgenomgång	Handläggare och deras chefer FH	135
Utbildning för stadens FH-råd i samarbete med HSO, 2 halvdagar	Representanter för stadens FH-råd	90
Utbildning beställningar med mål och delmål, 2 tillfällen	Handläggare	34
Unga med demens, deras anhöriga och barn. En serie på 3 halvdagar vid totalt 8 tillfällen i samarbete med Ersta Diakoni	Handläggare och beställarenhetschefer FH	46

Anhörigstöd

Stadens gällande program för stöd till anhöriga sträcker sig till och med 2016. Ett arbete för att utvärdera och revidera programmet har påbörjats tillsammans med äldreförvaltningen. Förvaltningen har deltagit i nätverksträffar med stadsdelsnämndernas anhörigkonsulenter inom funktionsnedsättning och individ- och familjeomsorg samt bekostat utbildningsinsatser. En inventering av intresseorganisationer som erbjuder organiserat stöd till anhöriga har

genomförts och deras kontaktuppgifter har publicerats på stadens hemsida.

Forum Carpe

Utvecklingsenheten, genom Forum Carpe, bidrar till kompetensutvecklingen i länet inom verksamhetsområdet stöd till personer med funktionsnedsättning. Forum Carpes verksamhetsidé är att samordna aktiviteter för att synliggöra funktionshinderområdet, genomföra kompetensutveckling samt sprida goda exempel. Målgrupp och användare av forumet är anställda på alla nivåer hos såväl kommunala som privata utförare samt myndighetsutövare i länets samtliga kommuner.

Forum Carpes kompetensutveckling har under år 2015 haft 3 583 deltagare under totalt 34 952 timmar (samma person kan ha deltagit flera gånger). 29 procent kom från Stockholms stad, det vill säga 1 045 deltagare varav 282 från enskilt driven verksamhet.

Satsningen på en Evidensbaserad praktik (EBP) inom området stöd till personer med funktionsnedsättningar har fortsatt under verksamhetsåret på uppdrag av KSL. Prioriterade områden i satsningen är förstärkt delaktighet och inflytande för barn och unga med funktionsnedsättning, förstärkt brukarmedverkan samt att initiera, genomföra och utveckla systematisk uppföljning.

Bedömning- och förmedlingskansliet

Kansliet förmedlar bostad med särskild service enligt LSS samt grupp- och stödboende enligt SoL. Under året har 90 lägenheter ledigförklarats för personer tillhörande LSS personkrets 1, vilket är en ökning med cirka 25 procent jämfört med år 2014. De flesta bostäderna har förmedlats på första eller andra försöket. Tolv lägenheter ligger inne för förmedling.

Under året har tre gruppboendestäder i kommunal regi med 16 lägenheter tillkommit samt tre serviceboendestäder med 23 lägenheter. För närvarande finns 330 intresseanmälningar för gruppboende och 155 för serviceboende, vilket innebär 26 fler intresseanmälningar jämfört med år 2014.

Inom socialpsykiatri har 36 lägenheter förmedlats, 15 lägenheter har accepterats vid första försöket. Rökfria lägenheter har visat sig svåra att förmedla. Från år 2015 har betänketiden för brukaren utökats från tre till fem arbetsdagar. Det har möjliggjort för brukaren att besöka den lediga lägenheten innan man tackat ja eller nej.

Det finns 59 intresseanmälningar för bostad med särskild service (gruppboende), vilket är en ökning jämfört med förra året. 48 intresseanmälningar finns för stödboende, ungefär som tidigare. En gruppboende med 12 lägenheter har tillkommit (Enskede-Årsta-Vantör).

Genomförandegruppens uppdrag är att främja utbyggnaden av bostäder enligt SoL och LSS för personer med funktionsnedsättning. Planeringslistan för stadens utbyggnad av bostäder har uppdaterats med uppgifter från stadsdelsnämnderna. Checklistan vid planering av gruppboende för boende enligt LSS har förnyats.

Enheten har besökt och följt upp insatserna för samtliga brukare i landet där enheten ansvarar för myndighetsutövning. Brukarna har tidigare erbjudits individuell plan enligt LSS och samtliga genomförandeplaner har uppdaterats. Samtliga beställarenheter inom

funktionshinder i stadsdelsförvaltningarna har fått besök av enheten för att få information om ersättningsnivåer och förmedling.

Förberedelser för att bedöma ersättningsnivåer för insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS 9§7 har pågått och enheten börjar utföra bedömningar i januari år 2016.

Socialpsykiatri

Förvaltningen har i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och brukar- och anhörigorganisationer fortsatt planeringen kring de statsbidrag som staden erhållit för utveckling av socialpsykiatri (PRIO-medel). Som ett led i PRIO-satsningen har handlingsplanen för utveckling av socialpsykiatri följts upp och reviderats. Under året har förvaltningen samordnat stadsdelsförvaltningarnas prestationer under 2015 inför ansökan om nya PRIO-medel. Stockholm uppfyllde kraven för att få ta del av PRIO-medel även under 2015. En rad aktiviteter kopplade till PRIO-satsningen och stadens handlingsplan har gjorts under året. Bland annat har följande aktiviteter genomförts:

- Spridningskonferens med fokus på stadsdelsförvaltningarnas projekt kring fysisk hälsa för personer med psykisk funktionsnedsättning.
- En inspirationsdag för att markera startskottet av stadens satsning på delaktighet har anordnats.
- En utlysning av PRIO-medel till kommunala gruppboenden/stödboenden samt sysselsättningsverksamheter som vill fokusera på ökat delaktighetsarbete har genomförts. Sju projekt avseende delaktighet på boenden beviljades totalt 1 334 036 kr. Sex projekt gällande delaktighet inom sysselsättning beviljades totalt 984 700 kr. 3 miljoner kronor hade avsatts för utlysningen, ansökningar till ett sammanlagt värde av 2 318 736 kr godkändes.
- Under året har även en utlysning av PRIO-medel till brukar – och intresseföreningar genomförts. Syftet är att komplettera stadsdelsförvaltningarnas arbete med delaktighet.
- Som en ökad satsning på evidensbaserade metoder och ett led i stadens plan för att få fler personer med psykisk funktionsnedsättning i någon form av sysselsättning var Stockholm värd för ett storstadsnätverk kring IPS-metoden (Individual placement and support).

Alfa (vägledning för personer med psykisk funktionsnedsättning till önskat arbete, praktik, studier eller sysselsättning) har arbetat genom drop-in-besök, förbokade besök och vägledningstillfällen via telefon eller e-post. För att möta målgruppens behov av anpassad sysselsättning har IPS-metoden använts. 74 av 94 IPS-deltagare har genom stödet fått någon form av arbete, praktik- eller studieplats. Resterande har påbörjat biståndsbedömd sysselsättning eller befinner sig i kartläggningsfasen.

Under 2015 har socialnämnden i samarbete med kommunstyrelsen genomfört en översyn av ersättningssystemet inom socialpsykiatri (boendestöd, sysselsättning, stödboende och bostad med särskild service). Slutrapporten levereras under 2016.

Under 2015 har socialförvaltningen i samverkan med stadsdelsförvaltningarna fortsatt planeringen för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning. Förvaltningen har bland annat undersökt möjligheterna att inleda ett samarbete med frivilligorganisationer.

Utbildningar inom socialpsykiatri:

Utbildning, antal tillfällen	Målgrupp	Antal personer
DUR 3 halvdagar	Nyanställda biståndshandläggare	33
Resursmätning, 3 halvdagar	Nyanställda biståndshandläggare	26
Beställningar med mål och delmål, 3 halvdagar	Nyanställda biståndshandläggare	28
Individuella mål i beställningar, 1 halvdag	Handläggare, socialpsykiatri och FH	51
Grundutbildning i MI, 3 heldagar	Utförare inom socialpsykiatri	24
Grundutbildning i MI, 3 heldagar	Handläggare inom socialpsykiatri	13
Spridningskonferens, hälsoprojekt	Utförare, brukare, brukarorganisationer, handläggare och chefer inom socialpsykiatri	100
Inspirationsdag om delaktighet på sysselsättningar och boenden, 1 halvdag	Utförare, utförarchef, brukare, brukarorganisationer	70

Nämndens verksamhet

LSS-kollo

Årets kolloverksamheter har uppskattats av såväl deltagande flickor/kvinnor och pojkar/män som anhöriga. Svarsfrekvensen på årets deltagarenkät var mycket låg, 30 procent mot förra årets 63 procent. Detta beror på flera faktorer, bland annat återsändes ett stort antal enkäter av postföretaget trots korrekt adress. Många anhöriga uppger att de är trötta på enkäter och svarar bara om de varit missnöjda med något.

En kolloperiod under sommaren, barn 7-15 år, blev inställd på grund av för få antal sökande. Det verkar som om färre anhöriga vill lämna över ansvaret för de yngre barnen till någon annan, en tendens som syns under flera år. Söktrycket till platser för äldre deltagare är fortsatt högt. Inför sommaren ändrades åldersspannet på en av gårdarna från 7-15 år till 10-20 år vilket gav effekt. Alla stockholmare som har sökt i tid till årets kolloverksamheter har erbjudits en kolloplats.

Beläggningen under sommaren har varit 93 procent. Den inställda perioden samt att deltagare har lämnat återbud bara någon dag före kollostart påverkar beläggningen. Det kollo som förra året hade ovanligt många sena avhopp har i år arbetat noggrannare med deltagar- och anhörigkontakterna före kollo. Detta verkar ha hjälpt då antalet sena avhopp var lägre i år.

År	Deltagardygns sport- och påsklov	Deltagardygns sommarlov	Deltagardygns totalt
2015	918	5659	6577
2014	804	5295	6099
2013	870	5927	6797
2012	864	6104	6968

De verksamheter som har större andel pojkar/män än flickor/kvinnor är främst de med målgruppen aspergers syndrom. Detta stämmer överens med könsfördelningen bland de barn och ungdomar som diagnosticeras med aspergers syndrom.

Under hösten anordnades ett mycket uppskattat firande av LSS-kollos 40-årsjubileum i Blå hallen i Stadshuset. Årets kollodeltagare bjöds in att delta tillsammans med föreståndarna för de olika kollogårdarna.

Antal deltagare			
År	Antal flickor/kvinnor	Antal pojkar/män	Totalt antal
2015	222	390	612
2014	235	323	558
2013	257	362	619
2012	248	384	632

Korttidshemmen

Korttidshemmen erbjuder korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt LSS § 9: 6. Alla stöd-användare har någon form av rörelsehinder, utvecklingsstörning, autism, epilepsi etc. I verksamheterna finns ungdomar och vuxna från tolv år och uppåt. Verksamheterna har haft hög beläggning, över 100 procent.

	Flickor /Kvinnor	Pojkar / Män	Totalt
Drömmen 2015	12	15	27
Drömmen 2014	11	15	26
Drömmen 2013	8	13	21
Navet 2015	16	14	30
Navet 2014	16	10	26
Navet 2013	12	8	20

	Utförda dygn	Budgeterade dygn
Drömmen 2015	1746	1740
Drömmen 2014	1683	1740
Drömmen 2013	1628	1680
Navet 2015	1559	1380
Navet 2014	1316	1380
Navet 2013	1117	1380

Ledsagarservice

Stockholm stads ledsagarservice drivs på entreprenad av *Omsorgshuset i Stockholm AB*. Ledsagarservice är ett kundval och får ersättning efter prestationer. Efterfrågan på Omsorgshusets ledsagning har minskat under den senaste avtalsperioden. De främsta anledningarna till minskningen är att stadsdelarna beviljar färre timmar samt att det finns många utförare för brukarna att välja mellan.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen flickor/ kvinnor som vistas på korttidshemmen är trygga och nöjda med vår verksamhet (LSS-enheten, Korttidshemmen).	88 %		90 %		VB 2015
 Andelen flickor/kvinnor som uppger att de är nöjda med aktiviteterna (LSS-enheten, LSS-kollo).	100 %		95 %		2015
Analys Personalen på de olika kolloverksamheterna har arbetat aktivt för att alla deltagande flickor/kvinnor och pojkar/män ska prova på olika aktiviteter och inte begränsas av vad som traditionellt har ansetts som flick- respektive pojkaaktiviteter. Svarsfrekvensen på årets deltagarenkät är mycket lägre än förra året. Nöjdheten med aktiviteterna har ökat något bland både flickor/kvinnor och pojkar/män. Eftersom flickor/kvinnor är färre än pojkar/män på de flesta kolloverksamheterna finns en risk att aktiviteterna utformas utifrån vad flertalet gillar och att flickor/kvinnor då åsidosätts. För att undvika detta har fokus lagts på att dela upp deltagargrupperna i smågrupper vid aktiviteter så att alla individer blivit sedda. Detta arbete verkar ha givit resultat av enkätsvaren att döma.					
 Andelen pojkar/ män som vistas på korttidshemmen är trygga och nöjda med vår verksamhet (LSS-enheten, Korttidshemmen).	88 %		90 %		VB 2015
 Andelen pojkar/män som uppger att de är nöjda med aktiviteterna (LSS-enheten, LSS-kollo).	94 %		95 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra insiktsutbildning för förvaltningens anställda och socialnämnden om funktionsnedsättning. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 3).	2014-01-01	2015-12-31	
 Revidera programunderlag för bostäder med särskild service (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 6)	2015-01-01	2015-12-31	
 Skylta tydligt. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1).	2014-01-01	2015-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Säkerställa tillgänglighet i förvaltningens nya lokaler i Farsta (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1)	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Säkerställa tillgängligheten samt åtgärda brister i nämndens samtliga verksamheter utifrån "enkelt avhjälpta hinder" (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1)	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Underlätta för ensamkommande flyktingbarn med funktionsnedsättning som bor i nämndens boenden, att delta i fritidsaktiviteter (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 7)	2014-01-01	2015-12-31	
✓	Ungdomar med funktionsnedsättning har möjlighet att delta i och besöka olika verksamheter. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 7).	2014-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

● Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att medverka till att klienter och brukare i nämndens verksamheter har inflytande över insatserna.

Nämndmål:

Vuxna och barn i nämndens verksamheter har möjlighet till inflytande och delaktighet.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Vuxna och barn är nöjda med nämndens insatser.

Stadsövergripande arbete

En förstudie i form av en fördjupad behovsanalys av ett digitalt kommunikationsstöd för utrednings- och uppföljningssamtal med barn och unga med funktionsnedsättning har genomförts under hösten. Arbetet fortgår under 2016 med en fördjupad förstudie som inleds vid årsskiftet.

Förvaltningen har i samarbete med Linköpings universitet slutfört ett projekt om hur webbaserade självskattningar kan fungera som ett verktyg för att öka den enskilde brukarens delaktighet och inflytande som har redovisats i en rapport.

Stadsledningskontoret och socialförvaltningen har inlett ett samarbete i syfte att öka tillgängligheten och därmed svarsfrekvensen av stadens brukarenkäter genom att använda

kommunikationsstöd i form av Pict-O-Stat. Samarbetet utgår från Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Inom ramen för PRIO-satsningen har förvaltningen under året genomfört en rad aktiviteter med koppling till delaktighet och inflytande, bland annat utlysning av medel för projekt med fokus på ökad delaktighet inom kommunala gruppboenden/stödboenden (se även skrivningar under avsnittet om socialpsykiatri under nämndmålet "Stockholmare med funktionsnedsättning har tillgång till och kan på lika villkor delta i samhället").

Nämndens verksamhet

Alla brukare medverkar till att ta fram individuella genomförandeplaner med anpassade insatser utifrån behov

Många av förvaltningens verksamheter använder motiverande samtal eller empowerment som metod. I dessa arbetssätt finns en grundläggande idé om att brukaren själv är den som är expert på sin situation. Insatserna är följsamma och guidande i brukarens eget arbete för förändring. Dialog och ett empatiskt förhållningssätt är förutsättningen för delaktighet.

I arbetet med ensamkommande ungdomar arbetar verksamheterna, både på asyl- och PUT-boenden, med ett arbetsmaterial som tagits fram tillsammans med ungdomar, "Min bok". Materialet finns på flera språk och tar upp bland annat asylprocessen, vad det innebär att bo på asylboende, frågor om självkänsla och självförtroende, fritidsaktiviteter, normer och värderingar samt ett avsnitt om framtiden. Genom att arbeta med materialet märker verksamheterna att ungdomarna blir mer delaktiga i sin vardag och de lär sig att påverka.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan ta del av nämndens informationsmaterial (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 2)	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Ungdomar på korttidshemmen har tillgång till och använder de kommunikationshjälpmedel de behöver för att kunna delta i fritidsaktiviteter(mål 7).	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

● Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att följa planen för upphandling. Nämnden upphandlar på uppdrag av kommunfullmäktige verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) och genomför stadsövergripande upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) på uppdrag av stadsdelsnämnderna.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel relevanta	100 %	100 %	0 %	tas fram av	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår				nämnd/styrelse	
Analys Inga upphandlingar har genomförts under året där krav på miljö- och hälsofarliga ämnen varit relevanta att ställa.					

Nämndmål:

Nämnden beaktar social och ekologisk hållbarhet, tillgänglighet och kvalitet i sina upphandlingar

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kvalitetskraven i upphandlingarna bidrar till större tillgänglighet samt social och ekologisk hållbarhet.

Nämndens verksamhet

Socialnämnden har ett stort upphandlingsåtagande. Åtagandet avser upphandling av varor och tjänster till de egna verksamheterna, upphandling i konkurrens av socialnämndens verksamheter, upphandling på uppdrag av stadsdelsnämnderna samt upphandlingar på uppdrag av kommunfullmäktige. Förvaltningen har i sina upphandlingar ställt krav på kvalitet, tillgänglighet samt social och ekologisk hållbarhet där så har varit relevant.

Förvaltningen har under 2015 följt den aktivitetsplan för upphandling och konkurrens som beslutades i samband med verksamhetsplan 2015, samt genomfört ett antal annonserade upphandlingar utöver planen. Upphandlingar utöver plan har varit:

- upphandling av sjuksköterskeinsatser under kvällar, nätter samt helger i samband med att staden övertog ansvaret för utförande av hälso- och sjukvårdsinsatser i bostäder med särskilt service samt daglig verksamhet enligt LSS
- upphandling av möbler och trygghetslarm till enheten för ensamkommande barn och unga
- upphandling av boendeplatser för ensamkommande flyktingbarn.

Den planerade upphandlingen av entreprenaddrift av omvårdnadsboende Ljungbacken utgick efter nämndbeslut i januari.

Tre ramupphandlingar har genomförts under året inom barn- och ungdomsområdet avseende dygnetruntvård, öppenvård och jourhemsverksamhet. Vidare har ramupphandling avseende boende och stöd till asylsökande ensamkommande flyktingbarn som anvisas till Stockholms stad, påbörjats och förfrågningsunderlag för anbud har utarbetats och annonserats.

Nämnden har ansvar för lite mer än 500 avtal varav nästan 300 avtal är tillsvidareavtal inom stadens valfrihetssystem. *Jurist- och upphandlingsenheten* följer årligen upp avtal genom ett urval platsbesök, uppföljningsmöten samt enkäter till utförare. Uppföljning av upphandlade företag och organisationer sker även genom kontinuerlig kreditbevakning. Den individuella uppföljningen genomförs alltid av placerande nämnd.

Uppföljning av godkända verksamheter inom valfrihetssystemet genomförs tillsammans med stadsdelsförvaltningarna. I och med att enheten har ett övergripande och samordnande ansvar för uppföljningarna inom valfrihetssystemet sker uppföljningarna på ett likartat sätt över hela staden. Under 2015 har stadsdelsförvaltningarna genomfört 76 uppföljningar av godkända verksamheter inom valfrihetssystemet och socialförvaltningen har genomfört totalt 41 uppföljningar genom platsbesök och ett tiotal uppföljningsmöten. Tre prioriterade uppföljningsområden under 2015 var ledsagar- och avlösarservice, dygnetruntverksamhet för barn och ungdomar samt mellanvård för barn och ungdomar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Ställa adekvata tillgänglighetskrav vid upphandling av varor och tjänster (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1)	2015-01-01	2015-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget

	2014				2015		
Riktvärde 100,0%	Budget	Utfall	Förbrukn		Budget	Utfall	Förbrukn
Taxor och avgifter	-44,0	-47,2	107,1%		-44,9	-49,7	110,5%
Hysesintäkter	-28,0	-23,9	85,3%		-30,0	-25,4	84,6%
Bidrag, ersättningar	-142,2	-166,2	116,9%		-186,4	-294,6	158,1%
Försäljning	-232,9	-185,8	79,8%		-248,4	-203,9	82,1%
Övriga externa intäkter	-3,1	-10,2	329,7%		-5,7	-10,4	180,6%
Summa intäkter	-450,3	-433,3	96,2%		-515,4	-583,9	113,3%
Personalkostnader	492,5	474,8	96,4%		523,7	562,8	107,5%
Lokalkostnader	117,0	120,6	103,1%		128,7	161,5	125,4%
Ekonomiskt bistånd	36,1	36,4	100,9%		42,4	49,7	117,3%
Entreprenad, köp av verks, konsulter	280,7	243,1	86,6%		279,0	233,9	83,8%
Övriga kostnader	299,4	316,0	105,5%		354,4	377,4	106,5%
Summa kostnader	1 225,7	1 191,0	97,2%		1 328,2	1 385,3	104,3%
Netto	775,4	757,8	97,7%		812,8	801,4	98,6%

Nämndens nettoutfall, exklusive förvaltningsinterna köp, för 2015 är 801,4 mnkr. I jämförelse med budget, inklusive förväntade budgetjusteringar, ombudgeteringar och avsättning till resultatfonden, innebär detta ett överskott mot budget på 9,9 mnkr.

Nämndens kostnadsutveckling har under året präglats helt av ökade insatser för ensamkommande flyktingbarn. Framför allt höstens inrättande av boenden för så kallade ankomstbarn men även start av såväl asylboenden och put-boenden har inneburit ökade kostnader på ca 96 mnkr. Merparten av detta finansieras av ersättning från Migrationsverket.

Intäkter

Nämndens intäkter har ökat med 150 mnkr. Av detta avser 104 mnkr ökade intäkter från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn. Av försiktighetsskäl har motsvarande 80 procent av kostnaderna för ankomstboenden bokats upp som intäkt, eftersom det är oklart hur stor del som beviljas av Migrationsverket. Erfarenhetsmässigt från asylboenden avslås ca 5 procent av sökta medel. Initialt var det många av de boende som inte sökte asyl i Sverige, vilket ger en osäkerhet kring hur kommunen ersätts för dessa. Det är vidare inte helt klart hur stor del av avvecklingskostnaderna som ersätts av Migrationsverket.

Intäkter för försäljning av verksamhet har ökat med 18 mnkr, vilket beror på verksamheter som återtagits till kommunal regi.

Nämnden har sen tidigare år haft överblivna medel från avslutade externfinansierade projekt i balansräkningen. Syftet har varit att reservera medel för eventuella återkrav från projektägaren, alternativt använda medlen för ny verksamhet i enlighet med projektens intentioner. Efter påpekande från revisorerna har nämnden resultatfört 7 mnkr av ej utnyttjade projektmedel.

Kostnader

Kostnaderna har ökat med 194 mnkr. Av detta avser 96 mnkr kostnader för ankomstboende samt 27 mnkr nystartade asyl- respektive put-boenden.

Personalkostnaderna har ökat med 88 mnkr varav 40 mnkr avser ankomstboenden. Resterande 48 mnkr beror på nystartade och återtagna verksamheter samt på lönerörelsen.

Lokalkostnaderna har ökat med 40 mnkr varav 27 mnkr avser ankomstboenden. Resterande 13 mnkr beror på nystartade och återtagna verksamheter.

Ekonomiskt bistånd har ökat med 13,3 mnkr. Av ökningen avser 2,3 mnkr ökade kostnader för SL-kort som ingår i normen från 2015. Ca 3 mnkr avser nämndens nya ansvar för nyanlända invandrare. Ca 6 mnkr avser insatser för ensamkommande flyktingbarn varav hela beloppet återsöks hos Migrationsverket.

Övriga kostnader har ökat med 61,4 mnkr varav 41 mnkr avser ankomstboenden. Resterande 20 mnkr beror i huvudsak på nya och återtagna verksamheter.

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015	Avvikelse	Justerin g	Justerad avvikelse
Barn och ungdom	62,4	51,6	71,9	-20,3		-20,3
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	101,9	103,0	111,4	-8,4	6,7	-1,7
Hemlöshet och missbruk	273,	286,7	259,2	27,5	1,1	28,6
Jour- och rådgivande verksamhet	48,6	56,1	57,4	-1,3		-1,3
Insatser mot våld i nära relationer	14,2	18,3	13,6	4,7		4,7
Strategi och utveckling	78,2	92,7	67,6	25,1	-9,0	16,1
Övrig verksamhet	8,9	11,0	9,1	1,9	-0,3	1,6
Ledning och administration	53,2	50,9	58,4	-7,5		-7,5
Stöd till utomstående organisationer	120,7	138,2	136,4	1,8		1,8
Omstrukturering	-3,4	4,3	16,4	-12,1		-12,1
Nämnden totalt	757,8	812,8	801,4	11,4	-1,5	9,9

Nedan kommenteras utfall samt väsentliga avvikelser mot budget per verksamhetsområde.

Barn och ungdom -20,3 mnkr

Den ekonomiska utvecklingen inom området präglas i stort sett av de ankomstboenden som nämnden drev under hösten. Den totala kostnaden för dessa uppgår under 2015 till 96 mnkr.

Nämnden avser att återsöka kostnaderna från Migrationsverket. Det råder en viss osäkerhet om vilka och hur stor del av kostnaderna som kan återsökas. Under den första tiden belades många platser av barn som inte hade för avsikt att söka asyl i Sverige och som därför inte ingår i Migrationsverkets ersättning. Under december minskade antalet barn snabbt vilket lett till att många platser stått tomma innan dessa kunnat avvecklas helt. Nämnden kommer att återsöka samtliga kostnader, men väljer av försiktighetsskäl att endast boka upp 80 procent som intäkt 2015.

Under året har även 204 platser startas för ensamkommande barn som anvisats till kommunen under asyltiden samt för dem som fått permanent uppehållstillstånd. Kostnaderna för detta täcks helt av ersättning från Migrationsverket.

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning -1,7 mnkr

Underskottet beror på ökade lönekostnader vid LSS-kollo i samband med översyn av löneavtalen.

Hemlöshet och missbruk +28,6 mnkr

Överskottet beror i huvudsak på att 7,7 mnkr för oförutsedda utgifter inte utnyttjats. Vidare har ersättningsverksamhet för det nedlagda Västerorts stödboende inte kunnat startas under året vilket innebär ett överskott på 6,4 mnkr.

Enheten för hemlösa har under året haft vissa vakanser vilket tillsammans med minskade

placeringskostnader innebär att enheten visar ett överskott på 9,4 mnkr.

Boende- och behandlingsenheten har under året haft bra beläggning och visar ett överskott på 2,1 mnkr.

Jour- och rådgivande verksamhet -1,3 mnkr

Under hösten har socialjouren haft utökad bemanning för att hantera mottagandet av ensamkommande flyktingbarn. Detta har medfört en extra kostnad på ca 1,6 mnkr. Kostnaden kommer att återsökas från Migrationsverket men eftersom det är osäkert om och hur stor del som beviljas har inga intäkter för detta bokats upp.

Stadens totala familjerådgivning (LOV) har inte ökat i den takt som budgeterats varför det uppstår ett överskott på 0,7 mnkr. Nämndens egen utförarenhet för familjerådgivning visar ett underskott på 0,6 mnkr.

Insatser mot våld i nära relationer +4,7 mnkr

Vid såväl Kriscentrum för kvinnor samt Kruton har beläggningen varit väldigt god. Båda enheterna har haft flertalet placeringar från andra kommuner där priset inte är subventionerat, vilket gör att intäkterna ökat.

Strategi och utveckling +16,1 mnkr

Nämnden har sen tidigare överblivna projektmedel från avslutade projekt i balansräkningen för att kunna hantera eventuella återkrav alternativt göra insatser som ligger i projektens intentioner. Efter dialog med revisorerna har förvaltningen valt att intäktsföra 7 mnkr som inte bedöms användas.

Under året har ett flertal befattningar varit vakanta under olika lång tid i avvaktan på rekrytering och organisationsöversyn. Sammantaget motsvarar detta 3-4 mnkr. Vidare finns ett överskott på 2,5 på anslaget för forskning och utveckling vilket beror på färre ansökningar samt att vissa ansökningar inte kunnat beviljas.

Övrig verksamhet +1,6 mnkr

Överskottet uppkommer i huvudsak vid Tillståndsenheten som under året haft vissa vakanser i avvaktan på rekrytering.

Ledning och administration -7,5 mnkr

Eftersom prognoserna under året visat på ett visst överskott har medel använts för att göra uppfräschningar vid en del boenden. För att klara administration och bemanning av de ankomstboenden som drevs under hösten har vissa förstärkningar gjorts i form av anställd och inhyrd personal vilket bidrar till underskottet.

Stöd till utomstående organisationer +1,8 mnkr

Överskottet beror flertalet minde avvikelser inom olika bidragsområden.

Omstrukturering -12,1 mnkr

Underskottet beror till största del på kostnader för väktare som använts vid olika boenden för ensamkommande flyktingbarn.

Resultatenheter

I samband med verksamhetsplanen för 2016 avslutades Lönnen som resultatenhet. Därmed återförs i bokslutet 1,1 mnkr av de medel som finns i resultatfonden.

Tillståndsenheten visar ett överskott på 1,7 varav 0,8 överförs till resultatfonden.

Lokalplanerarna överfördes till Serviceförvaltningen under året. Enhetens fonderade överskott på 0,5 mnkr har återförts från fonden och överförts till serviceförvaltningen.

Investeringar

Nämnden har under året använt 6,4 mnkr av investeringsutrymmet. Inköpen avser möbler och utrustning till nya lokaler.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inga försäljningar av anläggningar har skett under året.

Stora projekt som inte är investeringar

Ej aktuellt för nämnden

Ombudgeteringar

Nämnden hemställer om ombudgeteringar om totalt 9,0 mnkr

Nämnden under 3 år haft tillägg avseende pilotprojekt samverkan skola-socialtjänst. Första året startade projektet i samband med höstterminen varför hälften av årsanslaget, 5 mnkr, inte förbrukades. Nämnden har inför 2014 och 2015 fått dessa medel ombudgeterade för att kunna driva projektet fram till och med vårterminen. Nämnden hemställer om fortsatt ombudgetering av 5 mnkr till 2016.

Nämnden fick 2015 11 mnkr för ökade insatser i form av sociala insatsgrupper (SIG) 25-29 år. Eftersom två stadsdelsförvaltningar fick medel för SIG från ytterstadssatsningen så uppstår ett överskott på nämndens budget med 4 mnkr. För att utöka och kvalitetsförbättra SIG kommande år hemställer nämnden att 4 mnkr ombudgeteras till 2016.

Medel för lokaländamål

Nämnden har under året haft 1,3 mnkr i extra anslag som kompensation för dubbla hyror i samband med flytt av huvudkontoret till Farsta. Medlen har använts i enlighet med detta.

Analys av balansräkning

Nämndens tillgångar har ökat med 141 mnkr och uppgår till 264 mnkr. Den största

förändringen från föregående år avser fordringar mot staten avseende ersättning för ensamkommande flyktingbarn. Anläggningstillgångarna har ökat med 5,5 mnkr vilket beror på inventarier till nystartade verksamheter och huvudkontoret i Farsta. Kundfordringar har ökat med 15 mnkr på grund av verksamheter som återtagits till egen regi.

Nämndens skulder, exklusive eget kapital, har ökat med 113 mnkr. Av ökningen avser 66 mnkr ersättning från migrationsverket som ska vidarefördelas till stadsdelsförvaltningarna. Leverantörsskulder har ökat med 13 mnkr och upplupna kostnader med 19 mnkr. Både posterna beror i huvudsak på kostnader i samband med höstens boenden för ensamkommande flyktingbarn.

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål hanteras inom förvaltningens kvalitetsledningssystem och är en del i verksamheternas löpande arbete. Redovisade klagomål under året har varit få och oftast av praktisk art. Från flera verksamheter rapporteras att de fått synpunkter och önskemål om snabbare och bättre uppkoppling till internet. Uppföljningen av 2015 års synpunkter och klagomål visar att de flesta klagomål handlar om it-relaterade frågor, rutiner och mat.

Under 2015 har Stockholms stad socialjour tagit emot sex klagomål. Klagomålen har berört service/handläggning samt bemötande. Samtliga klagomål har följts upp av biträdande enhetschef och retts ut. Det har också inkommit tre inkomna skriftliga synpunkter, med beröm som kring service/handläggning och bemötande.

Inom Boende- och behandlingsenheten har ett tiotal synpunkter inkommit under året. De flesta önskemål rör mat och frågor av praktisk natur. Samtliga önskemål och synpunkter har verksamheterna kunnat tillmötesgå och åtgärda. Några klagomål har också rört medboenden som uppfattats som störande, där verksamheten har vidtagit åtgärder när så har behövts.

Under perioden september - december har tre klagomål inkommit som rör Eurenii Minnes nya lokaler. Brukarna tycker det varit kallt i lägenheterna. Det har också inkommit synpunkter på dörrarnas låsfunktioner och att lägenheterna inte går att låsa inifrån. En genomgång med hyresvärden gällande barnsäkerheten har löst problemen i fråga om låsen.

Två klagomål till LSS-kollo har inkommit. Anhöriga ansåg att kollo inte kunde bemöta kollodeltagarnas behov. Förstandare och biträdande enhetschefer har haft kontakt med anhöriga och LSS-handläggare. En plan för lämpligt kollo vid en eventuell framtida kolloansökan har gjorts i samråd med anhöriga och LSS-handläggare.

Enligt bestämmelser i socialtjänstlagen ska anställda inom socialtjänsten rapportera missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden till den som bedriver verksamheten, så kallade Lex Sarahrapporter. Under året har 19 Lex Sarahrapporter inkommit till förvaltningens ansvariga utredare. Händelseförloppet och påverkande faktorer utreds och orsaker till missförhållandet eller risken för ett missförhållande identifieras. Lex Sarahrapporterna har rört LSS-kollo, Boende- och behandlingsenheten, Socialjouren, Enheten för hemlösa samt Enheten för behandling. Stöd och skydd. En utredning anmäldes till Inspektionen för vård och omsorg, IVO (handläggning pågår). 11 av utredningarna har behandlats i nämndens Individutskott, 8 utredningar är pågående. Några utredningar

avslutades med rekommendation om åtgärder för att undanröja eller avhjälpa missförhållandet eller risken för ett missförhållande och tidpunkt för uppföljning. I några fall visade utredning att missförhållande eller risk för missförhållande inte förelegat. Åtgärder som har vidtagits i verksamheterna för att förhindra att liknande missförhållanden eller risker för missförhållanden uppkommer igen har dokumenterats och berörd chef följer upp utredningens åtgärder på berörd verksamhet.